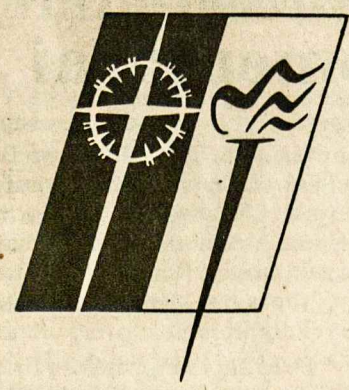

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 46 (2645) 2000 LAPKRITIS-NOVEMBER 14

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Vienas iš daugelio projektų

Iki šią vasarą Lietuvoje įvykusio X Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo mažai išsivijioje buvo girdėti apie Valdovų rūmų atstatymą Vilniuje. Rudenį tuo klausimu spaudoje pasirodė PLB seimo nutarimas, internetu apklėkė šūsnis laišku ir pasisakymų. Juose buvo išreikštos įvairios nuomonės, įdomios dar ir todėl, kad daug pasakė apie jų autorius, iškėlė viešumon svarbius bendruomeninės veiklos principus.

Kaip ir daugelio seimų ir suvažiavimų nutarimus priimant, visuomenei nebūna išsamiai paaiškinti tų siūlymų pagrindai ar aplinkybės. Aišku, tai būtų sunku įvykdyti. PLB seime buvo pateikta informacija apie Vilniaus Žemutinės pilies valdovų rūmų liekanų tyrimo ir atstatymo darbus, kurie buvo nutraukti 1998-1999 m. Norint rūmų liekanas išsaugoti, neprarasti šio itin svarbaus istorinio paveldo, geriausias būdas būtų juos atkurti. Ypač artėjant Lietuvos 1000-mečiui, tai būtų prasmingas projektas, brangus Lietuvos valstybės ir valstybingumo simbolis. Tačiau jis yra brangus – apie 120 mln. litų arba 30 mln. JAV dolerių. Todėl jis užkliuvo ne vienam skaitytojui, kuriam rūpi kiti Lietuvai svarbūs atstatymo darbai.

PLB seimas priėmė nutarimą, pritaranti šiam projektui, prašanti Lietuvos prezidentą, seimą ir vyriausybę atitinkamos globos bei paramos. Taip pat nutarta sudaryti atskirą komisiją, kuri "moraliai ir materialiai" remtų šį projektą. Po seimo buvo įsteigtas Valdovų rūmų paramos fondas. Bendralaiškieis šiuo reikalu PLB pirmininkas Vyt. Kamantas informavo valdybą, jos talkininkus bei kitus besidominčius ir pakvietė juos pareikšti savo nuomones. Jų gausiai ir susilaukta. Jaunimo atstovams atrodo, kad yra svarbesnį išsivijai projektą – pvz. jaunimo kongresai, lituanistinės mokyklos, Vasario 16-tosios gimnazija, kitos jaunimui aktualios lietuviybės išlaikymo priemonės. Kiti teigė: "Svarbiau atkurti Lietuvą: įžiebti žmonėms pasitikėjimą savimi, išauginti patriotinę kartą, įdiegti jaunimui norą būti doriems, padėti senėjusiai kartai be rūpesčio ir neįtikėtinai vargo užbaigti šios žemės kelionę". Treti priminė, jog taip pat būtina atnaujinti turimus Lietuvos muziejus, kurių net keli yra uždaroji, nes reikalauja remonto, pvz. Čiurlionio galerija, Karo muziejus. Tenka pripažinti, jog bendruomenės darbo jėga yra ribota, o nubyrimas spartėja iš abiejų pusių – išsivijios vyresnioji karta keliauja amžinybės, o jaunimas tolsta nuo tautos kamieno. Esminis Bendruomenės uždavinys yra išlaikyti tautinį sąmoningumą. Nepriklausomybę atkūrusi Lietuva turi pati statyti savo valstybę, savo institucijas ir pastatus.

VISI argumentai yra svarūs. Tačiau šis nėra nei pirmas, nei paskutinis, nei vienintelis PLB nutarimas, fondas ar projektas, o vienas iš daugelio. Neįprasta išsivijai, kad PLB imtųsi tokio konkretaus Lietuvos valstybės darbo. Jis vis tik yra naudingas darbas, ilgalaikis uždavinys, kuriam išsivijai gali rasti atitinkamų ir prieinamų finansinės paramos šaltinių. Reikia tikėtis, kad tos lėšos nebus nukreipiamos nuo kitų, rimto dėmesio vertų darbų, pvz. labdaros ar švietimo. Taipgi Valdovų rūmų atstatymu, be abejonės, rūpintųsi tik dalis Bendruomenės veikėjų, neapleidžiant kitų, talkininkų veiklos sričių. Reikia tikėtis, kad nutarimo sumanytojai neklysta teigdami, jog šis užmojis jungs Lietuvą su išsivijai, o taip pat, kad noras įgyvendinti šį projektą yra ne ambicijos, bet įsitikinimo dalykas. RSJ

KANADOS ĮVYKIAI

Pagerbtos penkios moterys

Otavos parlamento kalva pasipuošė nauju statulų deriniu, kuriuo buvo pagerbtos penkios kanadietės moterys iš Albertos, kovojusios už moterų teises. Jos prieš 71 metus nusiuntė peticiją į Britų valstybės tarybą (*British Privy Council*), nes tuo metu ten buvo sprendžiami Kanados dominijos konstituciniai klausimai (tik 1982 metais P. E. Trudeau perkėlė konstituciją į Kanadą), skelbiantys, kad moterys gali būti skiriamos į Kanados senatą. Penkios didesnės nei normalaus dydžio bronzinės statulos reprezentuoja kovojusių ir laimėjusių penketukui: Louise McKinney, Henrietta Edwards, Nellie McClung, Irene Parlyb ir Emily Murphy. Iškilmingame atidaryme dalyvavo karienienės atstovė A. Clarkson, vyriausiojo tribunolo pirmininkė B. McLachlin, teisingumo ministrė A. McLellan, Naujųjų demokratų partijos vadovė A. McDonough, paveldo ministrė S. Copps ir daug kitų svečių ir valdžios atstovų.

Ta moterų teisių kova prasidėjo 1917 metais, kai vienas Albertos teisininkas atsisakė dalyvauti byloje prieš moterį teisėją E. Murphy, nes Britų Šiaurės Amerikos aktas reikalavo, kad tikrai "kvalifikuoti as-

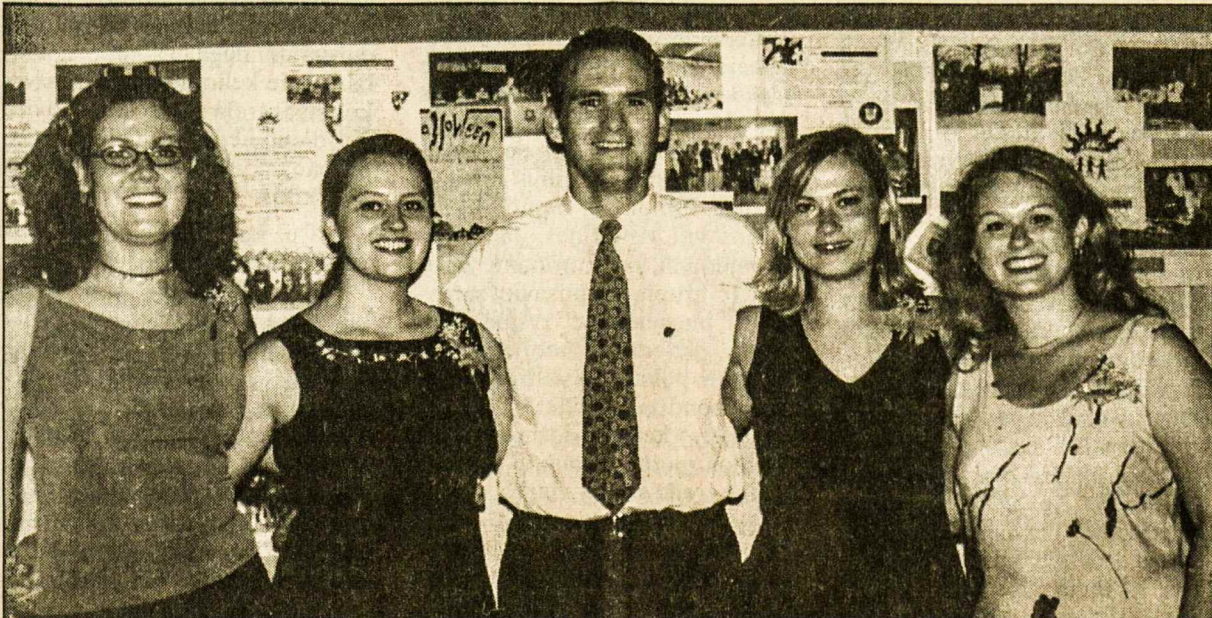
menys" gali būti skiriami į senatą, tuo pačiu ir teisėjais. O tie "kvalifikuoti asmenys" galėjo būti tik vyrai. Nors moterys jau laimėjo teisę balsuoti 1918 metais, šio klausimo nesisekė išspręsti per visą dešimtmetį, ir 1928 metais net ir vyriausias Kanados tribunolas atsisakė keisti įstatymą. Kitais metais penkios Albertos moterys pasiuntė peticiją į dar aukštesnę instituciją – Britų valstybės tarybą. Tos tarybos penki nariai (visi vyrai) 1929 metų spalio 19 dieną nusprendė, kad moterys irgi yra "kvalifikuoti asmenys". Nė viena iš tų penkių moterų nebuvo vėliau paskirta į senatą, bet jau 1930 metų vasarį pirmoji moteris Cairine Wilson dalyvavo senato, o šiuo metu 34 iš 105 senatorių yra moterys.

Opera Atelier grupė Toronte spalio pabaigoje ir lapkričio pradžioje Elgin teatre sėkmingai pastatė jau senokai primirto prancūzų kompozitoriaus Jean-Baptiste Lully (1632-1687) baroko operą *Persée*. Kadaiše kompozitorius Lully gyveno karaliaus Liudviko XIV dvare ir buvo laikomas prancūzų muzikos žymūnu, bet vėliau po prancūzų revoliucijos atsidūrė užmarštyje. Su opera *Persée* bu-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Buvę Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkai susitinka 25 m. veiklos paminėjime Toronto Lietuvių Namuose. Iš kairės: Jurgis Valaitis, Paulius Kuras, Laima Beržinytė-Šešukvienė, Zita Bersėnaitė-Cers, Loreta Stanulytė, Onutė Stanevičiūtė ir dabartinis pirm. Matas Stanevičius

Dabartinės Kanados lietuvių jaunimo sąjungos valdybos nariai džiaugiasi užbaigę rengti Kanados lietuvių jaunimo sąjungos 25 metų veiklos paminėjimą. Iš kairės: išdininė Sonija Houle, narė Aurelija Karasiejūtė, pirm. Matas Stanevičius, vicepirm. Irena Žukauskaitė ir vicepirm. Indrė Ramanauskaitė

Nuotr. V. Stanevičienės

Partizanų kapeliono ir kitų dienoraščiai

KAZYS BLAŽEVIČIUS
Kaunas

Partizaninės kovos Lietuvoje prasidėjo 1944 metų vasarą, sovietams antrą kartą okupavus Lietuvą. Literatūros apie partizaninį karą turime daug. Tarpe tos literatūros išskirtinę vietą užima kunigo Justino Lelešiaus – "Tauro" apygardos partizanų kapeliono dienoraštis (Justinas Lelešius – Grafas, Lionginas Baliukevičius – Džukas. Dienoraščiai. Kaunas, 1994, 5000 egz. 348 psl.).

Jamė, šalia sunkaus partizanų gyvenimo, aršių kovų ir skaudžių netekčių aprašymo, randame daug filosofinių apmąstymų apie tarpukario Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį, visuomenės tarpusavio santykius, ekonominės ir socialinės politikos klaidas, to meto visuomenės supriešinimo priežastis, lėmusias tai, kad okupacijos metais nemaža tautos dalis nuėjo tarnauti okupantams, tapo netgi tautžudžiais.

Partizanų kapeliono mintys aktualios ir mūsų dienomis, nes, atgavus nepriklausomybę, kartojamos tos pačios klaidos, kurios audienos sąlygomis yra netgi ryškesnės ir lemtingesnės, o jų pasekmės – nenusakomos.

J. Lelešius gimė 1917 m. Navasadu km, Marijampolės apskr., pasiturinčio ūkininko šeimoje. 1943 m. baigė Vilkaviškio kunigų seminariją, vikaravo Vištygyje, Klampučiuose, Lankeškie. 1945 m. buvo sovietų agentų sumintas ir verbuojamas dirbti informatoriumi. Nesutikęs tapti Judu, 1946 m. pavasarį išėjo į mišką ir tapo "Tauro" apygardos partizanų kapelionu. Pasirinko Grafo slapyvardį. Keliaudamas iš būrio į būrį, pažino nepaprastai sunkų ir pavojingą partizanų ir jų rėmėjų gyvenimą, skaudžiai išgyveno daugybės kovos draugų netektis, susidūrė su siaubingomis išdavystėmis, kol, galop, pats išduotas kartu su penkiais kovos draugais žuvo 1947 m. rugsėjo 24 d. Birutės rinktinės štabo bunkeryje Veiverių km.

Kun. J. Lelešius rašė dienoraštį, kuriame aprašė "Tauro" apygardos štabo, rinktinės ir būrių partizanų kasdieninį gyvenimą, sunkius žygius ir kautynes su nepaprastai gausiais ir gerai ginkluotais priešiniais, paprastų kaimo žmonių pagarbą, meilę ir paramą Tėvynės gynėjams.

Kapelionas į partizaninę kovą įsijungė jos pradžioje, kada kaimo žmonės tą kovą visokeriopaipai rėmė, kada dar buvo tikimasi sulaukti paramos iš Vakarų.

Kapelionas žavisi kovotojų, jų rėmėjų ir globėjų heroizmu, sielvartauja dėl skaudžių netekčių, apmąsto gyvenimo ir kovų su pavergejais ir išdavikais prasmę, jaudinasi dėl tautos tragiško likimo ir bando suvokti viso to priežastis.

Kapelionas rašė: "Aš išėjau į mišką, į žaliuojantį Lietuvos mišką, iš kurio per vargus ir kovas parneš partizanai Lietuvai laisvę. Su didžiausiu entuziazmu pradėdau lankyti partizanines grupes, nešdamas jiems dvasinę ramybę ir skelbdamas Tėvynės meilę".

Kapelionas, kaip ir tūkstančiai patriotų, nepanorusių tarnauti okupantams, tikėjosi, kad laisvasis pasaulis, deklaravęs Baltijos valstybių inkorporavimą į SSSR nepripažinimą, išties pagalbos ranką tada, kai ji buvo nepaprastai reikalinga. Deja...

"Mūsų, partizanų, tikslas – stovėti tautos sąrgijoje, ruošti tautą būsimiems įvykiams. Juk negalime užmiršti, kad atstingi Lietuvos valdyme asmenys (...) rado sau prieglobstį toli užsienyje, o Tėvynę ginti nuo azijatų paliko vėl iš samanotų pirkelių kilusiems tautos sūnams. Didelė tautos dalis paliko tą Tėvynę, išbėgo ir laukia, kada kaimo artokai vėl iš savo krauju jiems išpirks ministerių ir bankų direktorių kėdes".

Taip aštriai ir atvirai rašė idealistas, stebėjęs anos Lietuvos gyvenimą, pasirinkęs nepaprastai pavojingą laisvės gynėjo kelią.

"Skaidu tai prisiminti, bet

tai teisybė. Jeigu nebuvai tautininkas, tai negalėjai užimti atsakingos vietos, nors tam ir būtum pasirušęs. Mintyse man kyla, bevizituojant kuopas, smalsumas pasiteirauti, ar daug tų tautininkų šandien dirba partizanų eilėse. Jų neradau. Skaudu taip pat konstatuoti faktą, kad ir mūsų inteligentija bolševikų okupacijos metu neatlaiko savo uždavinio. Jie geriau tarnaus okupantams, vergiškai nulenks galvas Kremliaus dievačiui, išsižadės Tėvynės, kad tik jiems būtų gera, kad jų nekabintų enkavedė, kad tik šiaip taip išlavi-ravus, o paskui, kai Lietuva kelsis nepriklausomam gyvenimui, kad ir pusiau susiteršus raudonu skarmalu, garsiai šaukti, kad ir mes mylime Tėvynę, mes aukojamės dėl Lietuvos, mums grėsė Sibiras, kalėjimai".

Kokia nuojauta! Išdavių keliais pirmieji nuėjo inteligentai: J. Markulis, J. Deksnys, K. Kubilinskas ir kt. Daug inteligentų pasirinko saugų kolaboravimo kelią. Šandien, buvę Kremliaus tarnai, taipogi inteligentai, choru gieda apie savo ištikimybę ir meilę Lietuvai, girusi gryn tautos interesus ir buvę "tylūs rezistentai". Nei vienas iš "tylių rezistentų" nežuvo gindamas Tėvynę, tačiau daugybė jų "susiprivaizavo" visuomeninį turta, jų rankose visuomenės informavimo priemonės, tvirtos pozicijos visose valstybės valdymo institucijose.

"Mes, lietuviai, turime būti tokie vieningi, kaip suomių tauta. Ar ne heroiškas būtų mūsų Nepriklausomybės paminklas, jei visa tauta, o ne jos maža dalėlė, kovotų pagal laiko aplinkybes su okupantu?"

"(...) Guliu šiauduose ir galvoju: dėl ko mes turime vargti, dėl ko mes tik vieni turime nešti tautos kryžių ir vargus? Turėdamas laiko, imu ieškoti viso to kaltininkų. Iš kur Lietuvoje atsirado tiek daug išgamų, pardsidavėlių?"

Prieinu išvadą, kad biednuomenės socialinė padėtis mūsų

(Nukelta į 3-čią psl.)

Savaitė Lietuvoje

Gerai vertino pasirengimą

Spalio 31 d. Briuselyje Lietuvos diplomatai ir gynybos pareigūnai ŠAS (NATO) vyresniajam politikos komitetui pristatė atnaujintą Lietuvos pasirengimo narystei ŠAS programą 2001 metams, rašo BSN/LGTIC. Užsienio reikalų ir Krašto apsaugos ministerijų delegacijai vadovavo URM Daugšalių santykių departamento direktorius, ambasadorius Giedrius Čekuolis. Šiuo pristatymu Lietuva formaliai pradėjo antrąjį pasirengimo narystei ŠAS ciklą, pernai patvirtintą Vašingtone.

Susitikime buvo pažymėta, kad Lietuvos pateikta atnaujinta įsijungimo programa yra įtikinama. ŠAS valstybės pripažino Lietuvos ekonomikos augimą kaip svarbų veiksnį užtikrinant reikiamų finansų skyrimą programos tikslams įgyvendinti. Buvo teigiamai įvertintas Lietuvos vyriausybės darbas, informuojant visuomenę apie Lietuvos užsienio ir saugumo politikos tikslus bei įsijungimo į ŠAS procesą. Lietuva buvo paraginta skirti šiam klausimui papildomą dėmesį.

Nauji komitetų vadovai

Spalio 25 d. vyko naujojo seimo komitetų posėdžiai, kuriuose buvo išrinkti jų vadovai, skelbia ELTA/LGTIC. Aplinkos apsaugos komiteto pirmininku išrinktas liberalas Juozas Raistinskis, Biudžeto ir finansų – jungtinės Centro, moderniųjų krikščionių demokratų ir Lenkų rinkimų akcijos frakcijos atstovas Kęstutis Glaveckas. Ekonomikos komitetui vadovaus socialliberalų frakcijos narys Viktoras Uspaskichas. Kaimo reikalų komiteto pirmininku išrinktas tos pačios frakcijos narys Jeronimas Kraujelis. Valstybinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko pareigas tenka socialliberalui Alvydui Sadecui, Socialinių reikalų ir darbo komiteto – liberalui Artūriui Melianui.

Sveikatos reikalų bei švietimo, mokslo ir kultūros komitetams vadovaus socialliberalai Kęstutis Kuzmickas ir Rolandas Pavilionis. Teisės ir teisėtvar-kos, Užsienio reikalų, Valstybės valdymo ir savivaldybių reikalų komitetų vadovai – liberalai Raimondas Šukys, Alvydas Medalinskis ir Klemensas Rimšelis, Žmogaus teisių komiteto pirmininku bus Naujosios sąjungos atstovas Gediminas Dalinkevičius. Tryliktojo Europos reikalų komiteto vadovas bus renkamas vėliau, sudaromas iš įvairiose komitetuose dirbančių parlamentarų.

Atsistatydino CS vadas

Spalio 26 d. Kaune posėdžiavo Centro sąjungos (CS) taryba, kuri priėmė partijos pirmininko Romualdo Ozolo atsistatydinimą, rašo BNS/LGTIC. CS

smarkiai pralaimėjo rinkimus, neįveikė privalomųjų 5% užtvaros proporcinėje rinkimų dalyje. Vienmandatėse apygardose į seimą buvo išrinkti tik trys centristai – Gintaras Šileikis, Virginijus Martišauskas ir Kęstutis Glaveckas.

Per CS tarybos posėdį R. Ozolas pripažino, kad seime Centro frakcija dirbo be iniciatyvos, partijos vadovybė pasirinko blogą valdymo modelį ir veiklos stilių ir taip atitrūko nuo paprastų partijos narių. Per rinkimus Centro sąjunga neužėmė visuomenei suprantamų pozicijų. Tarybos nario Algio Čapliko nuomone, didžiausia CS klaida buvo prisijungimas prie Naujosios politikos bloko.

Informacijos konferencija

Spalio 23-25 d.d. Vilniuje vyko "Infobalt" surengta tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija "Informacijos visuomenė 2000", praneša BNS/LGTIC. Jos tema – naujoji elektroninė ekonomika ir informacijos visuomenė. Atidarydamas konferenciją Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pabrėžė technologinės pažangos ir visuotinio elektroninio raštingumo svarbą. Jis pritarė minčiai, kad seime būtų įsteigtas Informacinės visuomenės plėtros komitetas, o Švietimo ir mokslo ministerijoje informatikos bei moderniųjų technologijų diegimas taptų atskiro viceministerio darbo sritimi. Konferencijoje taip pat kalbėjo naujasis seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, kuris pranešė, jog seimas numato parengti 5-6 metų informacinės visuomenės plėtros strategiją.

Patvirtinta sutartis

Spalio 18 d. Vašingtone JAV Senatas vienbalsiai patvirtino dvišalę Lietuvos ir JAV investicijų apsaugos ir skatinimo sutartį. Ji tvarko dvišalius investicinius santykius – garantuoja abipusę investicijų apsaugą, numato galimų ginčų sprendimo procedūras, teisiškai apibrėžia kitus abiejų kraštų investuotojams aktualius klausimus.

Sutartimi siekiama skatinti Lietuvą ir JAV investuoti kitos šalies teritorijoje, sukurti jiems palankesnes sąlygas ekonominei veiklai plėsti, steigiant bendras ir užsienio kapitalo įmones, plėtojant gamybą, prekybą. Ji įsigalios praėjus 30 dienų po šalių apskaitimo patvirtinimo dokumentais.

JAV tarp pagrindinių šalių investuotojų Lietuvoje užėmė antrą vietą po Švedijos. JAV investicijos siekė 1103.2 mln. litų (275.8 mln. JAV dol.), arba 13.4% visų užsienio investicijų. Šių metų pradžioje buvo užregistruotos 288 bendros Lietuvos-JAV bei 181 JAV kapitalo įmonės. Daugiausia tiesioginių investicijų iš JAV turi "Omni-tel", "Kraft Jacobs Suchard Lie-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Šiame numeryje

Vienas iš daugelio projektų

Neįprasta, kad PLB imtųsi tokio konkretaus Lietuvos valstybės darbo

Partizanų kapeliono ir kitų dienoraščiai

Išdavių keliais pirmieji nuėjo inteligentai

Tėvynės ir išsivijios lietuvių sąveika I

Išsivijioje darėme tai, ko vergijoje negalėjote daryti

Krikščioniškos vertybės aukštosiose mokyklose

Vasarą įvyko dėstytojų katalikų savaitės rekolekcijos

Pašlemėkai nepriklausomoje Lietuvoje

Visuomenės gyvenime atsidpindi gamtos dėsniai

Lietuviai Romos universitetuose

Daugiausia studentų yra iš Vilniaus arkivyskupijos

Širdis – raumeninis variklis

Gyvenimas tapo protui kartais visai nesusvokiamas

Paskutinės nepriklausomybės dienos

Ruošti kariuomenę pasipriešinimui reikia ne paskutinę valandą

Kėkštas – tragiško likimo poetas

Kad jų spygliuotos užtvaros kiekvieną mano mintį gelia

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevicius, G. Gaiztūnė. Metinė prenumerata – \$43, pusmetinė – \$22, mėmė – \$53, garbės – \$63. Oro paštų į užjūrius – \$140, paprastu paštu – \$45. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$43.00, patron \$53.00, sponsor \$63.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Dekalogas - kelrodis gyvenimo kelyje

Pokalbis su Vilkaviškio vyskupu JUOZU ŽEMAIČIU, MIC

Dabar tiek daug nusikaltimų, neregulių, keršto, klastos ir apgaulės, kad ne vienas žmogus jaučiasi atsidūręs blogio karalystėje, kurioje niekas nesilaiko Dekalogo reikalavimų. Apie tai, koks Dekalogo vaidmuo žmogaus gyvenime, kalbamės su Vilkaviškio vyskupijos ganytoju Juozu Žemaičiu, MIC.

– Ekscelencija, paaiškinkite skaitytojams, kokia Dekalogo reikšmė žmogaus gyvenime? Ar tai tik nurodymai, ką žmogus turėtų daryti ir ko neturėtų daryti?

– Dekalogas (lietuviškai – Dešimt Dievo įsakymų) nėra tik draudimų ir paliepimų rinkinys. Pirmiausia – tai gairės, rodančios kuruo keliu eidami žmonės pasieks savo gyvenimo tikslą. Žinoma, kiekvienas laisvai pasirenka – vadovautis šiomis gairėmis ar ne, bet nuo šio apsisprendimo priklauso jo laikinojo ir amžinojo gyvenimo likimas. Būtų neįsivaizduojama jų nepaisyti.

– Besikeičiantis gyvenimas diktuoja savo taisykles, nuostatas, dėsnius, prie kurių tenka prisitaikyti. Kodėl daug yra nesilaikančių Dekalogo reikalavimų? Gal per daug dideli Dekalogo reikalavimai, ir žmonės nepajęs prieš juos prisitaikyti?

– Yra vieniadienės, mados padiktuotos vertybės, ir yra pastovios, nesikeičiančios dėsniai. Dekalogas kalba apie tai, kas neatsiejamai nuo pačios žmogaus prigimties. Jis įrašytas žmogaus širdyje. Kiekvienas teisingai auklėjamas žmogus jaučia moralinę pareigą jo laikytis. Kad tai įmanoma, liudija mūsų patirtis ir pati amžinoji išmintis, bylojanti Šventojo Rašto žodžiais: "Laikytis įsakymų reikia noro, ir vykdyti Viešpaties valią pajėgisi".

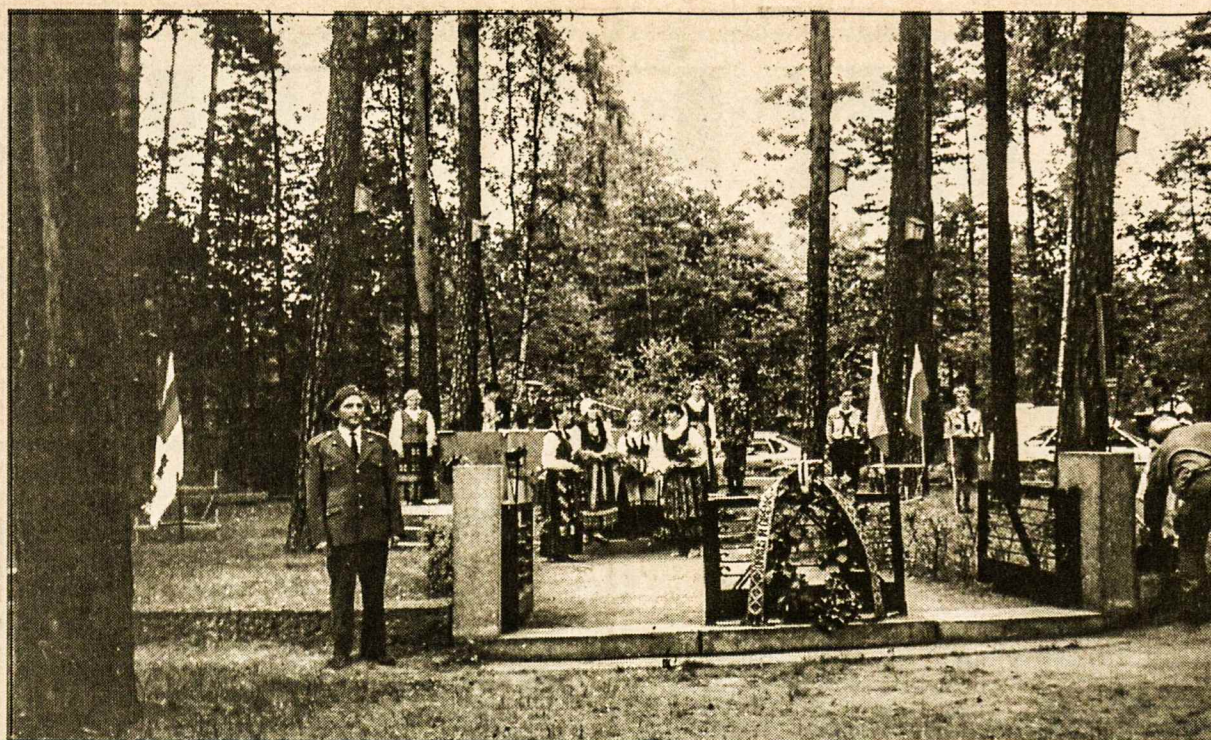
– Ar Jums neatrodo, jog žmonės, o ypač jauni, nutolsta nuo Dekalogo, kad jis suvaržo jų nerūpestingą gyvenimą laisvę, ir jie ieško laimės gyvenimo keliuose, kur su žiburiu nerasi Dekalogo tiesų?

– Jau minėjau, kad teisingai auklėjamas žmogus, įpratusiam savo aistras palenkti proto kontrolei, Dekalogo tiesos yra savaime suprantamos. Nuo jų nutolstant, kai žmogaus gyvenimą tvarko ne protas ir valia, bet netvarkingi polinkiai, kurie yra blogi patarėjai.

– Ekscelencija, kaip vertinate tuos žmones, kurie, nesilaikydami Dekalogo nurodymų, pokyliauja, linksminasi, naudojasi malonumais ir krauna turtus?

– Apie tokius žmones Šventajame Rašte sakoma: "Tu gi sakai: 'Aš esu turtingas ir pralobęs, ir nieko man nebereikia', o nežinai, kad esi skurdžius, apgailėtinas, beturtis, aklas ir plikas". Šie žmonės panašūs į elgesius, kurie sąpuoja, kad yra turtingi ir laimingi. Atsidūrę jie dar skaudžiau išgyvena savo skurdą. Man gaila tų vargšų dvasine prasme, nes kada nors jie supras, kad jų gyvenimas buvo beprasmiškas ir tuščias.

– Ne vienas žmogus kasdienybėje pritrūksta valios nugalėti savo ištišimą. Kaip Jums sekasi

Prie transatlantinių lakūnų Dariaus ir Girėno paminklo Soldine (Pszczelnik) Lenkijoje, kur kasmet rengiamos metinės iškilmės

Tėvynės ir išeivijos lietuvių sąveika I

Šis klausimas čia gvildinamas pasinaudojant "I Laisvę" fondo sambūrio veikla

VIDMANTAS VALIUŠAITIS, Kaunas

Prieš 40 metų – 1960 m. Čikagoje, prie "I Laisvę" žurnalo, kurį tuo metu redagavo ateitininkas prof. Vytautas Vardys, buvo suorganizuotas "I Laisvę" fondas lietuviškai kultūrai ugdyti, ir įregistuotas Illinois valstijoje kaip ne pelno organizacija, siekianti laiduoti nepertraukiamą žurnalo "I Laisvę" leidybą ir parūpinti lietuviškai visuomenei krikščioniškosios rezistencinės dvasios leidinių, kurių anuo metu okupuotoje Lietuvoje nebuvo įmanoma parengti. Tokiu būdu dienos šviesa išvydo tokie fundamentalūs veikalai, kaip dr. Juozo Girniaus "Žmogus be Dievo"; "Tauta ir tautinė išikimybė"; dr. Vytauto Vardžio "Lithuania under the Soviets, Portrait of a Nation, 1940-1965"; Kazio Bradūno redaguota lietuvių literatūra svetur, 1945-1967, Juozo Lukšos-Daumanto "Partizanai"; Kęstutis Girniaus "Partizanų kovos Lietuvoje"; Juozo Brazaičio "Raštų" 6 tomai ir kitos vertingos knygos. Per 30 savo veiklos metų, kol Lietuva buvo okupuota, "I Laisvę" fondas išleido arba finansavo apie 30 veikalų, kurie įprasmino krikščioniškas vertybes šiuolaikinio žmogaus gyvenime, skatino tautiškumą, skelbė pasauliui mūsų tautos naikinimą, kodėl partizanų didvyriškumą, moralės klausimus. Visa tai neabejotinai prisidėjo prie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. Prie viso to tenka pridurti ir sėkmingai išvestą nepertrauktą leidybą žurnalo "I Laisvę", kurio lig šiol išėjo jau 130 numerių, o nuo šių metų yra planuojama pradėti leisti žurnalą Lietuvoje.

Prieš dešimtmetį šio fondo filialas buvo įkurtas Lietuvoje. Jo lėšomis čia taip pat buvo išleista reikšmingų veikalų, tarp kurių Juozo Brazaičio "Vienų vieni", beletristo Vinco Ramono romanai "Kryžiai" ir keliolika kitų knygų. Šiais metais Fondo filialo rūpesčiu išleisti dar du originalūs tomai – "Ugninis stulpas: 25-eri metai be Juozo Brazaičio" ir "Širdis – Lietuva. Ambasadorius Vytautas Antanas Dambrava Lietuvos tarnyboje". Tai vieno iškilnių ateitininkų Juozo Brazaičio palikimo tomas, taip pat kito aktyvaus ir šviesaus ateitininko, Lietuvos Respublikos ambasadoriaus Ispanijos karalystėje Vytauto Dambravos biografinio pobūdžio knyga.

Tarp kitų Fondo Lietuvos filialo darbų reikėtų paminėti išeivijoje išpuoselėtą ir Lietuvoje sėkmingai perkeltą ir gražiai beįsisknijančią lietuviškųjų studijų savičių tradiciją. Šiemet ją rengiame jau devintą kartą. Pradėję 1992-aisiais Vilniuje, Nidoje, studijų savaitės sugebėjome surengti ir testai kasmet vis kitoje Lietuvos vietoje – 1993 m. Birštone, 1994 m. Mastaičiuose, 1995 m. Kaune, 1996 m.

Telšiuose, 1997 m. Jurbarko, 1998 m. Druskininkuose, 1999 m. Anykščiuose, pagaliau 2000 m. – Molėtųse. Visas jas surengė savo jėgomis, be valstybės paramos, nors neabejoju, kad tuo valstybei pasitarnavome.

Populiarindami pilnutinės demokratijos idėjas, kviesdami ir prasmingą ir turiningą visuomenės bendrabūvį, skatinome tautinį solidarumą tarp lietuvių tėvynėje ir išeivijoje, žadinome susidomėjimą krikščioniškais vertybėmis, pirmiausia patys stengdamiesi vykdyti demokratinės dvasios pilietinius nusiteikimus. Pilnutinės demokratijos idėjos yra visuotinės. Jas įsisąmonindami, sukuriant žmonių ir grupių tarpusavio santykius, puoselėjame ryšius tarp kartų, padedame žmonėms kritiškai ir pozityviai susirasti savo vietą bendruomenėje.

Per keturiasdešimt savo veiklos metų "I Laisvę" fondas atliko reikšmingą darbą dvasinio paveldo išsaugojimo, lietuvių krikščioniškosios kultūros tęstinumo ir demokratinės sąmonės ugdymo srityje. Lietuvos nepriklausomybė laidavo sąlygas gražinti šį vertingą palikimą tėvynės ir ieškoti būdų tą paveldą padaryti kuo didesnės Lietuvos visuomenės dalies dvasine savastimi.

Jau dešimtmetį dalyvaujant "I Laisvę" fondo veikloje ir tiesiogiai bendraujant su bičiuliais Jungtinės Amerikos Valstijose, susikaupė tam tikra patirtis, kurią jau galima vienaip ar kitaip apibendrinti, vertinti ir daryti išvadas. Neabejoju, kad absoliuti dauguma šioje veikloje dalyvavusių žmonių iš Lietuvos man pritarė, tarus, kad patyrėme daug gero per tuos ryšius ir pažintis: galėjome bendrauti su šviesiais žmonėmis, nuosirdžiais patriotais, atsidavusiais visuomenininkais, kurie idealizmas didele dalimi motyvavo ir mus pačius – nesiriboti asmeninio gyvenimo rūpesčiais, bet skirti laiko bei energijos taip pat ir visuomeniniams darbams. Be abejo, buvo galima padaryti tikriausiai gerokai daugiau. Bet ir tarp to, kas mums per dešimtmetį pavyko, atrodo, esama darbų (tikiuosi, tai nebus palaikytas neuklumu), dėl kurių gėdytis netenka nei mums, nei mūsų bičiuliams iš išeivijos.

Jau 1998 m. Druskininkų studijų savaitės metu, matydamas mūsų "kultūrinį laivėlį" plūduriuojant plačiuose visuomeninės veiklos vandenynuose, "be kompasų" ir aiškiau nusistatytos krypties, savo pranešimu bandžiau išjudinti diskusiją apie Fondo ateitį: kas bus su mumis po 5 ar 10 metų? Ar turime savo veiklos ir išsilaikymo strategiją? Ar ir po dešimtmečio pajėgsime veikti bent ta apimtimi, kokia veikiamė dabar? Juk turime pripažinti atvirai: nė vienos studijų savaitės nebūtume surengę Lietuvos filialo jėgomis, jeigu nebūtume sulaukę išeivijos paramos. Visos iki vienos mūsų parengtos knygos išėjo, grubiai tariant, "amerikoniškai pinigais". Nors vadinamės fondu, tačiau jokių išteklių nesame sutelkę ir neturime net planų tokiems uždaviniams. Dešimtmetį išsilaikėme iš geros valios aukotojų atsitiktinių įnašų ir proginių dotacijų. Kiek visuomeninio pasiaukojimo veikiantieji asmenys beparodytu, medžiaginis pagrindas bet kokiai veiklai neišvengiamai reikalingas.

gas. Tuo tarpu "I Laisvę" fondo veikla Lietuvoje per pirmąjį dešimtmetį neturėjo laiko pagyvoti apie tai, kaip reikės veikti, kai tų geros valios aukotojų sumažės ir proginių dotacijų nebusidarys? Ar tada savo veikimą jau užbaigsime? Ar pajėgsime ir toliau rengti studijų savaites (apie knygų leidybą jau nekalbu), kai net kai kurie seimo nariai šiemet man skundėsi, kad dalyvauti negalės, nes, nekalbant apie kelionės išlaidas, atvykus su antrąja puse, skirti 80 litų per dieną jiems yra neįkandama prabanga. Ką jau tada kalbėti apie kitus.

Tai kur "I Laisvę" fondo veiklos Lietuvoje erdvė? Gal daugiausia apie tai buvo kalbama Lietuvos filialo organizavimo pradžioje, kol dar tik mėginome geriau pažinti vieni kitus. Vienas "I Laisvę" fondo autoritetų jau 1990 m. liepos 20 d. savo laiške rašė: "Ieškome atviro ryšio su Lietuva. Ilgai užtrukęs to ryšio trukdymas ilgio ir kraują nepasitikiu lietuvių lietuviu, senos draugystės tapo išardytos. Aukščiausias laikas vėl remontuoti tiltus, laikas klajūnams grįžti į tėviškę, laikas rūpintis šviesesne Lietuvos ateitimi, neapsistoti prie griuvėsių stumdomų (...) Ant jaunosios kartos (...) norėtume grįždami atsisotinti, kad ir uždegtą seną, gerai išgalvotą ir ilgai išsivąjotą darbą ir idėjų "šešiakampį" (Brazaitis-Maceina-Girnius-Grinis-Ivinskis-Damušis), kurių idealios Lietuvos ateities mintis keliautis sugebėjo surinkti ir dalinai perleisti per "Naujosios romuvos" puslapius. Norėtume, kad ir jūs pažvelgtumėte per tą "šešiakampį" ir gal rastumėte ką nors pasiūlyti nervingai lietuvių visuomenei. Išeivijoje darėme tai, ko vergijoje negalėjote daryti. Jau laikas tuo mažu kraičiu pasidalinti".

Jau vien ši trumpa citata galėtų būti tinkama gairė veiklos programai rengti, jeigu turėtume nusistatę tikslą, kodėl mes apskritai norime veikti? Kas mus motyvuoja? Ar mes turime per daug laisvalaikio, kurio nežinome kur padėti ir ieškome būdų bendraminčių būrelyje prasmingai praleisti laiką? Tokia motyvacija irgi būtų verta pagarbos ir atitinkamai kreiptų veiklos planus. Tačiau kaip liudija ką tik cituota laiško ištrauka, bent jau mūsų veiklos pradžioje, būta didesnių tikslų ir platesnių užsimojimų, nes gyvenamasis momentas ir laiko problemos žvelgia mums į akis.

Vakar dienos politikų simpoziumas gan vaizdžiai parodė, kokių planų ledu vaikščiojame ir kaip stokojame efektyvių įrankių ir priemonių, o taip pat ir žmonių, vakarietiška nepriklausomybės linkme stiprinti.

Kas vyksta mūsų visuomenės gėlmėse dramatiškai priminė vyskupas Kauneckas Ateitininkų federacijos kongrese Kaune, remdamasis jaunimo apklausų statistiniais duomenimis: du trečdaliai Lietuvos jaunimo galvoja apie savizudybę. Vadinasi, kokia neviltinga, kokia tamsa, koks netikėjimas ir kokia beprasmybė yra surakinusi Lietuvos ateitį? Čia yra šaknis mūsų visuomeninių, politinių ir ekonominių problemų, kurios sekina Lietuvos valstybę. To, ką popiežius Jonas Paulius II pavadino "mirties kultūra", alsavimą juntame jau už savo pečių.

SPAUDOS BALSAI

Seiminiai komentarai

I Lietuvos seimą atėjo kairieji ir rusai. Praėjusiuose rinkimuose Lietuvos seimą įtikinančią pergalę prieš ligi šiol valdančiuosius dešiniuosius konservatorius pasiekė buvęs Respublikos prezidentas – buvęs LKP CK pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas. (...) Nors buvęs komunistų vadovas pats šiuose rinkimuose ir seimą nekandidavo, tačiau sėkmingai sutelkė keturias kairiųjų partijas, kurių tarpe vyrauja lietuviška "Geležinė ledi" buv. min. pirmininkė Kazimiera Prunskienė. 68 metų Brazauskui, kaip laimėtoji, atiteks ministerio pirmininko pareigybės. Vyriausybę žada sudaryti, kaip jis tvirtina, iš patyrusių žmonių, o ne pagal partinę priklausomybę.

"Komsomolskaja pravda" 2000.X.11

Buvęs prezidentas A. Brazauskas, kuris 1997 metais atsisakydamas dalyvauti prezidento rinkimuose išėjo iš valdžios, sudarė koaliciją, į kurią įėjo LDDP vadovaujama populiarus politikos buv. seimo pirmininko Česlovo Juršeno, socialdemokratas Vytenis Andriukaitis, "Gintarinės ledi" Kazimieros Prunskienės "Naujoji demokratija" ir Sergejaus Dimitrijevo Rusų sąjunga. Šių politikų pirmieji trys yra Lietuvoje labai populiarūs, o rusų tarpe – Dimitrijevas. Prieš rinkimus A. Brazauskas, pagal apklausos duomenis, buvo pats populiariausias krašto politikas. Buvęs prezidentas pareiškė: jeigu jo koalicija laimės, tai jis yra pasiruošęs būti min. pirmininku.

"Trud" 2000.X.10

Rusų spauda per anksti ėmė džiaugtis buv. LKP CK pirmojo sekretoriaus laimėjimu. Jis į valdžią nepateko, tačiau apie tai rusų spauda vengia rašyti.

"Naujoji koalicija", šiaip ar taip, norėdama turėti daugumą, bus priklausoma nuo mažų partijų, o p. Paulausko partija laikosi tiktai jo imponuojančia asmenybe. Tai gali reikšti netikrumą ir reformų stabdymą. Tačiau Lietuvos politika, atrodo, pagaliau bręsta. Krašto prezidentas Valdas Adamkus, anksčiau Amerikos pilietis, sako, kad atsiranda labiau civilizuotas politinis sutarimas. Tai reiškia drąsiančią permainą.

"The Economist" 2000.X.14

Grazins žydams, kas priklausio

Maskvos dienraštis "Kommersant" š.m. spalio 4 d. laidoje rašo: "Vakar Vilniuje pradėjo darbą tarptautinis forumas holokausto aukų kultūros vertybių išgrobystimo klausimu. Forumui vadovauja generalinis Europos tarybos pirmininkas ir Lietuvos vyriausybės Neatsitiktinai šiam forumui buvo parinktas Vilnius, kuris buvo vadinamas Lietuvos Jeruzale. Pagal vieno nacių ideologo Alfredo Rosenbergo potvarkį, ligi karo čia veikusio žydų mokslo instituto archyvai po 1941 m. birželio 24 d. užėmus Vilnių buvo pasiųsti į Vokietiją.

Tačiau iš vietinių žydų vokiečių pagalbininkai išsaugojo dalį kultūros palikimo: labiausiai vertingus roduosius jie slapta

išnešdavo ir slėpdavo namų griuvėsiuose. Tuo būdu buvo išgelbėti Žydų mokslo institute surinkti Tolstojaus, Gorkio ir Šalio-Aleichimo rankraščiai, Šagalo Škicai, Repino ir Levitano drobės bei Marko Antokolskio skulptūros.

Dalis šių lobijų pateko į Iljos Erenburgo iniciatyva po 1944 m. sovietų kariuomenės Vilniaus atvadavimo suorganizuotą žydų muziejų. (Rusų spauda nerado, kad Lietuva buvo sovietų okupuota – ji tik prisijungė bei buvo atvaduota. Jeigu reikia cituoti žodžius sovietų okupacija, rusų spauda tai rašo kabutėse, J.B.). 1948 m. kovos prieš kosmopolitizmą įkarštyje šis muziejus buvo likviduotas. (...)

Pagal Vilniaus forumo spaudos pranešimą, forumas turi apsvaistyti ieškojimo būdus, identifikuoti holokausto aukoms priklausančias jų turėtas vertybes ir nuspręsti, kokių veiksmų vienu ar kitu atveju reikia imtis. Rezolucijos projekte, kurį forumo išvadose ketinama priimti, jo dalyviai visame pasaulyje rekomenduos vyriausybėms, muziejams ir varžytinių organizatoriams suteikti visą esminę informaciją apie kultūros vertybių gražinimą ir leisti jiems naudotis valstybiniais ir privačiais archyvais".

Panerių žudikų pavardės

Šventinant naujai pastatytą Paneriuose žuvusiems lenkams memorialą, tarp kitko, buvo pasakyta: "Šalia Katyno melo buvo taip pat Panerių melas. Tai sunkus Lenkijos ir Lietuvos tautų reikalas. Negalime sakyti, kad nusikaltimus padarė "nežinomi kaltininkai". Jų dauguma yra žinoma, ir tai pavardėmis (...) Ligi šiol nebuvo iš lietuvių pusės gailėsčio už lenkams padarytus nusikaltimus. Tikimės, kad suvereni lietuviai tauta sugebės apvalyti savo sąžinę oficialiai atsiprašydama". ("Gazeta" 2000 m. spalio 23 d.).

Apie Panerių žudikų pavardes rašo Vytautas Žeimantas žurnalo "Švyturys" 1987 m. kovo laidoje. Originali Panerių žudiko Viktoro Galvanausko pavardė buvo Viktor Galvanowskii. Po karo apsigyvenęs Lenkijoje jis pasivadino Gilwinski'u. Jan Borkowski ypatingojo būrio sąrašuose figūravo kaip Jonas Barkauskas, o Juzef Miakisz-Borkasas Mekišius. A. Bubnys knygoje "Vokiečių okupuota Lietuva (1941-1944)" pusi. 272 rašo, kad YB buvo ir lenkų. Norint pagal pavardę nustatyti YB nario tautybę, reikėtų remtis originalia gimimo metrikų pavarde, o ne pavarde, kuri buvo nurodyta stojant į ypatingą būrį, tačiau ir tai neužtikrintų pavardės savininko tautybės. Pvz. tarpkario metų žymus lenkas generolas, Naugarduko vajvada, vadinosi Januszaitis. J.B.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Prima pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115
Susitarus prima
pacientus ir vakarais

MŪSŲ MIELAI NAREI

a.a. MARIJAI YOKUBYNIENEI

mirus, jos sūnų BENEDIKTĄ, dukrą GENOVAITĘ su šeimomis, sesutę ONĄ Lietuvoje, visus gimusius ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame bei kartu liūdimė –

KLKM dr-jos Lietuvos kankinių
parapijos skyrius

AMŽINOS ATMINTIES

MARIJAI YOKUBYNIENEI

mirus,

jos dukrą GENOVAITĘ KUZMIENĘ ir sūnų BENEDIKTĄ su šeimomis bei gimines Lietuvoje skausmo valandoje užjaučiame ir kartu liūdimė –

buvusi Toronto lietuvių moterų
šalpos grupė "Daina"

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška ir įraša
knygas bei žurnalus

A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

A+A

JONO VALIULIO

pirmąsias mirties metines minėdami,

kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose 2000 m. gruodžio 2, šeštadienį, 9 val. ryto Lietuvos kankinių šventovėje.

Valiulių šeima

Mažosios Lietuvos genocidas

Kasmet, nuo 1990 metų, Vilniuje paminimas Mažosios Lietuvos genocidas. Š. m. spalio 16 dieną pokalbiui apie jį vilniečius pasikvietė Mažosios Lietuvos reikalų taryba. Be tarybos narių, dalyvavo politikai, žurnalistai, pilietinių organizacijų atstovai ir, svarbiausia, tų liūdnu dienų dar gyvi liudininkai.

Karaliaučiaus krašto civilių žmonių žudynes savo akimis matė Antanas Ambraška, 1945-1947 metais tarnavęs jūreivių Piliavos uoste. Ką sakė žudynių dalyviai neužilgo po to, pasakoję kitas liudininkas – Adolfas Puslys. Rašytojas Jonas Juškaitis perpasakojo panemunėje girdėtus faktus. Iš viso buvo 11 kalbėtojų. Kalbėjo ir patys vakaro organizatoriai: Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirmininkas Vytautas Šilas, jo pavaduotojai Petras Cidzikas (pirmasis Lietuvoje iškilęs Mažosios Lietuvos genocido klausimą) ir dr. Algirdas Matulevičius (Mažosios Lietuvos enciklopedijos mokslinis redaktorius).

Liudotojai ir kiti kalbėtojai pažėrė daug šiurpių faktų: karo bėgliai, civiliai gyventojai, bandę išsigelbėti, bėgdami per Aistmarės į Piliavą, buvo rusų armijos apšaudomi ir bombarduojami iš lėktuvų. Nesuskaitoma daugybė bėgančių per liūtanti ledą šeimų nuskendo, o likę krante buvo pasmerkti dar baisesnei pražūčiai: daug Rytprūšių moterų (8-80 metų) buvo išžagintos, kalamos kryžiumi prie sienų, durų, rąstų. Jausdami patolinę neapykštą vokiečių moterims, „šovingosios išvauduotojų nuo vokiškojo fašizmo“ armijos karininkai ir eiliniai, neklausdami tautybės, patekusius į jų rankas moteris nukankindavo, išprievartavę jas visu pulko sąsąta paeiliui, automatais pri-

vertę tą reginį stebėti tėvus, senelius. Maža to, kai kurios aukos, dar gyvos buvo apipiltos benzinu ir sudegintos. „Priešių“ galvos būdavo maustomos ant tvorų.

Tarptautinė gydytojų komisija ištyrė tokias žudynes Nemirkiemyje. Tačiau nei tų, nei kitų žudynių nei anglai, nei amerikiečiai nedrįso viešinti Niurnbergo teisme. Manya, jog nederia kelti savo sąjungininko karinius nusikaltimus.

Mūsų skaičiavimu dėl sovietinio genocido vien Karaliaučiaus krašto gyventojų žuvo ne mažiau kaip 300,000. Iš jų beveik 40% buvo lietuvių kilmės žmonės. Šie skaičiai yra žymiai didesni negu nacistinio holokausto aukų skaičius Lietuvos teritorijoje. Todėl toliau nutylėti Europos centre įvykdytą sovietinį genocidą, viešai, tarptautiniu mastu jo nepasmerkiant, reikštų stoti į genocido vykdytojų pusę ir nusikalsti Europos tautų atečiai.

Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pozicija yra tokia: Jeigu Lietuvos seimas įvedė lietuvių valstybėje nuo nacių rankos žuvusių 200,000 žudynių minėjimo dieną, tai jis nebegali ignoruoti kelis kartus didesnio ir žiauresnio etninės Mažosios Lietuvos teritorijoje vykusio sovietinio genocido, per kurį žuvo mūsų tautiečiai. Negali būti, kad Lietuvos seimas to nežino. Kasmet spalio 16 dieną, kai prasidėjo Raudonosios armijos karas prieš civilius Karaliaučiaus žmones, turėtų būti minima Mažosios Lietuvos genocido diena. Tuo reikalu mes kreipėmės į jį 1994-ais, 1997-ais, 1998-ais, 1999-ais ir šiais, 2000-aisiais metais...

Irena Skomskienė,

Mažosios Lietuvos reikalų tarybos reikalų vedėja

Pašlemėkai nepriklausomoje Lietuvoje

ANTANINA GARMUTĖ,
Kaunas

Jie aktyvūs. Veikia.

Nuo senų senovės būta svetimto turto mėgėjų. Net faraonų kapus išplėsdavo. Kruopščiai, apgalvotai įveikdavo klaidžius labirintus, kartais ir gyvastes netekdavo. Jau mūsų atmintyje, per vokiečiųmetį, tautos pašlemėkai tarkininkavo okupantams. O sovietmeis buvo tikras gobšuo-lių rojus. Kam patiko kaimynio arklys, o kam baldai ar namas, pakiošo liežuvi – ir grobk gėrybes, nes savininką pas baltas meškas veža.

Sovietinio gyvenimo būdo neatsikratėme per ištisą nepriklausomybės dešimtmetį. „Sukūrėme teisingą valstybę, kurioje ekonominiai bei finansiniai nusikaltimai nelaikomi nusikaltimais (...), tokie nusikaltimai dosniai aprūpina visus: organizatorius, vykdytojus, nepastebėjusius ir išteisintojus“ („Lietuvos žinios“, 1999.IX.11). Buitinė biurokratija, korupcija, sukčiavimas ir vagystės klesti.

Anksčiau turgaus lygio gاندeščių skleidžiamus „pletkus“ žmonės pajaukiančiai vadindavo: „viena boba pasakė“, ir nekreipdavo į tai jokio dėmesio! Dabar gi tokio lygio „žinia“ netgi miesto merui yra... rimtas signalas. Jis imasi rimtų žingsnių. Pasifūlo – ne skundikui, o apkaltintajam asmeniui, kad pastarasis iškeltų bylą ir teisme „irodytų“ savo teismą. Kitaip tariant, kad jis (asmuo) yra „jis“ – tapatus sau pačiam, kada tas „jis“ gimė, kur ir kodėl, ką veikė per savo gyvenimą ir panašiai. Aišku, pristatė jo teisma liudininkus, vyresnius už save (!), kurie viską atsimena.

Keista, kad visiškai nesidomima, kas tas skundikas? Kokia gi jo asmenybė? Taip kiekvienam pašlemėkui atsiveria žalia gatvė. (Tad gal ir ne veltui mero kėdė tampa „ubagų karaliaus“ sostu?).

Toks atvejis pasitaikė šių eilučių autoriui. (Teigiamas privolumas – galimybė surašyti įvykius popieriuje. Palikti istorijai). Dėl visko „kalta“ toji nelemta

SPAUDSTUVĖ
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Dėstytojai katalikai sielovadininkai, rekolekcijų dalyviai Paštuvoje (centre kun. J. Tetlow, SJ), rekolekcijų vedėjas

Krikščioniškosios vertybės aukštosiose mokyklose

Sielovados konferencija Vilniaus universiteto senato salėje aptarė jau atliktus darbus ir ryžosi naujiems užmojams aukštosiose Lietuvos mokyklose, kurių yra 15 su 67,000 studentų.

Doc. LAURYNAS SKŪPAS,
Vilnius

Š. m. spalio 13-15 d.d. Vilniaus universiteto senato salė buvo pilna pilnutėlė. Čia vyko V-jį Vilniaus arkivyskupijos tarpuniversitetinės akademinės sielovados konferencija, į kurią suvažiavo ir suėjo Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Marijampolės aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų dėstytojai katalikai. Dalyvavo ir studentiškuvi katalikiškų organizacijų atstovai bei katalikiškų leidinių žurnalistai.

Konferenciją pradėjo kun. A. Saulaitis, SJ. Sveikinimo žodį tarė arkivyskupas Juozas Audrys Bačkis.

Lietuvoje yra 15 aukštųjų mokyklų. Perorganizuojant kai kurias aukštesniausias mokyklas ir aukštąsias neuniversitetines, aukštųjų mokyklų padaugės. Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuoja per 67,000 studentų, kuriems dėsto 9,000 dėstytojų. Apie 20,000 studentų gyvena bendrabučiuose. Jie, nutolę nuo savo namų, yra lengvai pažeidžiami. Jiems pirmiausia reikalinga dvasinė parama, kurią gali suteikti tik akademinės sielovados darbuotojai – kunigai, vienuoliai ir dėstytojai katalikai, sugebantys artimai bendrauti su jauniaim.

Speciali tarnyba

Tuo tikslu prieš dvejus metus Vilniaus arkivyskupijos iniciatyva buvo sudaryta sielovados tarnyba, kurios uždavinys – suaktualinti krikščionišvę aukštajame moksle, skleisti Evangeliją, burti dėstytojų ir studentų bendruomenę.

Pradžią buvo sunkoka. Dėstytojai, nors ir praktikuojantys katalikai, nedrįsiai būrėsi į bendruomenę. Studentai žymiai aktyviau pareiškė norą dalyvauti įvairiuose renginiuose. Kun. A. Saulaičio, SJ, Eucharistijos sešerų Aušros, Ramunės, Saulės ir kitų pasiryzimo dėka buvo žengti pirmieji žingsniai sielovados grupės steigimo link.

Praeitės konferencijos

Jau įvyko keturios universitetinės sielovados konferencijos, kuriose dalyvavo apie 70 įvairių specialybių dėstytojų ir sielovados darbuotojų. Kiekvienoje konferencijoje pranešimus skaitė ir svečiai – sielovadininkai iš užsienio. Pavyzdžiui, ketvirtitoje konferencijoje kalbėjo buvęs Augsburgio universiteto kapelionas kun. Florianas Schuller, kuris pabrėžė, kad kalbant su studentais apie tikėjimą

svarbu palikti jiems patiems laisvę apsispręsti. Sielovada, lektorius žodžiaisariant, mokykloje turi užimti ženklią vietą, tačiau būtina viską atlikti širdžiai pritarant, keičiant savo paties gyvenimą, tauriai lydin studentus.

Be bendruomenės universitetinė sielovada neįmanoma. Universitetinėje aplinkoje ir patiturgija turi būti regima ir atrodyti kitaip negu paprastoje parapijoje. Prelegentas patarė pamaldas sudabartinti. Universitetinėje sielovadoje studentų klausimai privalo būti be jokio „tabū“.

I sielovadininkų grupes pagaidautina įtraukti įvairių specialybių, įvairių minčių žmones, nes aukštoji mokykla rengia piliečius, nuo kurių priklauso gimtojo krašto ateitis. Todėl labai svarbu, kad geri specialistai juos ruošų gyvenimui atsakingai ir krikščioniškai.

Kun. Florianas Schuller pabrėžė ir tai, kad „Sielovada tai tarsi sodas, kuriame ūksmę teikia medžiai – docentai ir dėstytojai – gaubiantys tikėjimo bei ieškančius jaunuolius. Svarbu ir sodo varteliai. Jie tiems, kurie dar nėra katalikai. Vietos ir prieglobščio turi pakakti visiems.“

Sielovados uždaviniai

Pirmoje ir antroje konferencijose buvo galutiniai numatyti sielovados uždaviniai ir siekiai. Pradėta rinkti statistiniai duomenys apie studentų poreikius ir įsitikinimus. Jau išdalinta 700 anketų I ir II kurso studentams; 60% apklaustųjų norėtų dalyvauti paskaitose, seminaruose ir pokalbiuose dvasingumo, Šv. Rašto ir krikščioniškos etikos temomis (anketavimas tęsiamas). Kiti tikslai: įsteigti krikščioniško dvasingumo mokyklą, ieškoti finansinių šaltinių akademinei sielovadai, organizuoti studentų miestelių (bendrabučių) sielovadą, puoselėti ekumeninį bendradarbiavimą su kitomis krikščioniškomis jaunimo organizacijomis. Pirmųjų konferencijų metu buvo sudarytos dvasinės sąviugdos, mokslinių tyrimų, bendrabučių sielovados ir studentiškių renginių darbo grupės.

Sielovadiniai darbai

Vėl grįžkime į VU senato salę, kurioje įvyko V-jį sielovados konferencija. Joje darbo grupės pateikė savo ataskaitą. Svarbiausi atlikti darbai šie: pavasarį 30 dėstytojų dalyvavo Gavėnios susikaupimo popietėje-rekolekcijose; Vilniaus universitete, Dailės Akademijoje ir Pe-

dagoginiame universitete pradėtas paskaitų ciklas, tema „Krikščioniškasis dvasingumas ir šiuolaikinė kultūra“; veikia socialinės tarnystės ir svetingumo tarnyba; kuriamas vaikų dienų centras šeimyniniame studentų bendrabutyje, kuriame vaikai, tėvams studentams sėdint paskaitose, galės linksmai ir įdomiai praleisti laiką; steigiamas informacijos ir susitikimų centras Vilniuje, Saulėtekio al. 4 – studentų susibūrimo vieta, kur bus galima papūti drauge, pasimelsti, paskaityti katalikišką spaudą; sėkmingai įgyvendinama katechumenato ir tikėjimo gilintoji programa – pasirengimas suaugusiųjų krikštui, ir kitiems sakramentams; tęsiama Šv. Rašto studijos; dėstytojų maldos ir Viešpaties šlovinių vakarai, Šv. Ignato dvasinės pratybos, diskusijų klubas ir filmų peržiūra; vasarą įvyko dėstytojų katalikų savaitės rekolekcijos Basųjų karmeličių vienuolyne Paštuvoje.

Svečias kun. J. Tetlowas (Joseph Tetlow) SJ, Romos Šv. Ignato studijų centro vedėjas, kalbėjo apie kontempliaciją, maldą, gyvą ir amžinąjį Kristų.

Kun. J. Tetlowas, SJ, yra garsus teologas, vadovavęs rekolekcijoms Filipinuose, JAV, Japonijoje ir kitur.

Užsieniečių pranešimai

Kaip ir ankstesnėse konferencijose taip ir V-jie dalyvavo užsieniečiai. Ši kartą savo darbo patirtimi dalinosi viešnia iš JAV Aldona Lingertaitienė, aštuoneis metus dirbusi Bostono universiteto kapelione, ir panelė Diana Miulerytė (Vokietija). A. Lingertaitienė klausytojams per tris dienas keturių dalių pranešime kalbėjo apie sielovados vaidmenį akademiniam gyvenime, dvasines ir socialines jaunimo problemas JAV, jaunimo kasdienybės daugiakultūrijai aplinkoje ir Dievo ieškojimą. Pranešėja pabrėžė, kad jaunuolis tikėjimą įsisamontina tik tikinčiųjų bendruomenėje, siekia draugystės ne tik su bendramžiais, bet ir su vyresniais. Jaunuolis tikėjimą suvokia per žodį, simbolį, darbą, pažintį. Bažnyčia privalo stebėti jaunuolių ir mokykloje ir namie. Sielovada veda į gilesnio dvasinio gyvenimo supratimą, į diskusijas, į tarnystę kitiems.

Diana Miulerytė kalbėjo apie socialinę paramą studentams, apie pirmakursių adaptaciją naujoje aplinkoje, nurodė nemažą konkrečių darbo gairių, siūlė įsteigti respublikinį socialinių studentų paramos centrą. Konferencija darbą baigė šv. Mišiomis. Visą veiklą apibendrino kun. A. Saulaitis, SJ. Artimiausioje ateityje numatomi Advento pamąstymai, nuolatinis kūrybinis darbas visoje sielovados grupelėse, studentų vasaros stovykla, dėstytojų rekolekcijos ir pan. „Svarbiausia, kad mes niekada nepamirštume, jog visi esame „vynmedžio šakelės“ – sakė kun. A. Saulaitis, SJ.

Lietuvių dovana Šventajai žemei

GENOVAITĖ GUSTAITĖ,
Vilnius

Visą spalį ir lapkričio pirmąją savaitę (iki lapkričio 6 d.) per Vilniaus, Kauno katedras bei Vilniaus Aušros Vartų šventovę keliavo Gailestingosios Dievo Motinos (Aušros Vartų) paveikslas keramikinė kopija (autorė – dailininkė keramikė Jolanta Kvašytė). Tai Lietuvos tikinčiųjų dovana Nazareto Apreiškimo bazilikai.

Papuoštas didžiulėmis baltų, geltonų gėlių puokštėmis švelnių spalvų (melsvos, pilkšvos) paveikslas, vaizduojantis Dievo Motiną ir Aušros Vartus, pastatytas Vilniaus katedroje prieš didįjį altorių, buvo iškilmingai pašventintas vysk. J. Tunaičio sekmadienį, spalio 1, po Sumos.

Aplankęs tris minėtas mūsų šventoves, paveikslas turėjo iškelti ir Nazaretą. Lapkričio 6-13 d. numatytoje kelionėje paveikslą kartu su vyskupais lydėtu daugiau nei du šimtai Lietuvos maldininkų. (Organizuojama Lietuvos vyskupų konferencijos Jubiliejaus komiteto kelionė sudaro jubiliejinių metų šventimo programos antrąją dalį).

Pirmoji dalis apėmė šventinius renginius Romoje, kur Lietuvos Globėjui šventajam Kazimierui skirtoje šventėje dalyvavo per du tūkstančius lietuvių atvykusių ne tik iš mūsų valstybės, bet ir viso pasaulio. (Į susitikimą su Šventuoju Tėvu buvo atvykęs ir prezidentas Valdas Adamkus). O antrojoje programos dalyje – piligriminėje kelionėje į Šventąją žemę – pirmą kartą dalyvauja toks didelis maldininkų būrys, numatęs aplankyti be Nazareto, Betliejų, Jeruzalę, kitas vietas.

Tačiau lapkričio pirmojoje pusėje numatytos kelionės planus supainiojo įvykiai Artimuosiuose Rytuose kovos tarp arabų ir žydų. Teko ją atidėti vėles-

Partizanų kapeliono ir kitų...

(Atkelta iš 1-mo psl.)
sų Nepriklausomybės laikais (...) buvo nepakankama. (...) Darbininkas su savo šeima kentė badą, tuo tarpu kita žmonių dalis ruošė ištaigingus balius (...). Budri belševijų akis tą didelę bedugnę tarp biednuomenės ir pasiturinčios visuomenės greitai panaudojo savo juodiemis darbams“.

Socialinio teisingumo problema visad buvo ir bus pati aštriausia. Po nepriklausomybės atgavimo dėl daugybės visų buvusių vyriausybių klaidų visuomeninis turtas pateko į nusikaltamo pasaulio atstovų, avantiūristų bei ekskomunistų rankas, valstybės pamatas – vidurinioji klasė vos vos vegetuoja. Tokia siaubinga neteisybė naudojasi intrigantais, gatvės politikieriais, demagogais, patiklių tautiečių galvose sumaištį kelia purvasklaida. Visa tai dedasi vienuoliktajais nepriklausomybės metais.

„Kiekvienas valdininkas jau tėsė padėties viešpats. (...) Mūsų valdininkija išbardavo, iškoliodavo bemokslį kaimietį, siųsdavo velniop. Pagieža tautoje augo“ – rašė partizanų kapelionas.

Istorija kartojasi, tik žymiai siaubingiau – ne tik tyčiojasi, bet kyšius ima visi, kas tik gali: teisėjai, prokurorai, policijos komisariai ir kt.

„Negalima dovanoti tautos duobkasiams, kurie dirba bolševikų naudai, bet nemažai kalti ir tie, kurie ruošė kelią bolševizmui Lietuvoje. Esu tikras, – rašo partizanų kapelionas, – kad būsimoje Lietuvoje (...) išnyks ta luomy neapykanta. (...) Negalima užmiršti Lietuvos kaimo, kuris liko ir priespaudos metu

niam laiku, nukelti į gruodį. O jei ir tuomet nepavyktų nukelti visam būriui (porai šimtų maldininkų), Gailestingosios Dievo Motinos paveikslą yra numatę nuvežti keli pasišventėliai.

Modernioje, pirmojoje mūsų amžiaus pusėje statytoje, dabar priklausančioje pranciškonams, Nazareto Apreiškimo bazilikoje yra daugelio pasaulio šalių panašių dovanų – garsiausių Marijos šventovių paveikslų kopijų, išstatytų šventoriuje ir šventovėje. Nuo šiol dabartinėje šventovėje, kurioje vyrauja betonas ir labai išpūdinga liaunų metalo kalinių tvorelė, už kurios uola su IV š. įrašu MARIA, bus taip pat mūsų paveikslas kopija. Prie jos originalo Aušros Vartuose buvo suklupę valstybės vyrai, didieji poetai ir popiežiai (Pijus XI, Jonas Paulius II).

Vilniaus Aušros Vartų Marijos paveikslas keramikinė kopija, skirta Apreiškimo šventovei Nazarete, kur yra sulaukę įvairių tautų mariologiniai paveikslai

ištikimas savo tautai (...).

Mes kovojame ir žūstame, kad kiti gyventų (...). Tėvynės vairą į savo rankas turi paimti idealistai, pilna žodžių prasme – lietuviai, kuriems rūpėtų tauta ir jos klestėjimas. (...) Gi tautos išgamoms ras tauta bausmę. Mes netrokštame jų kraujo, bet jie negali likti nenubausti, nes to reikalauja pats teisingumas, to reikalauja nekalti pralietas brolių partizanų kraujas, kad jie už Tėvynės išdavimą būtų nubausti“.

Deja, skaudžiai klydo kunigas – patriotas: laisvoje Lietuvoje idealistai išjuokiami, patriotai koneveikiami, nusikaltėliai tautai ir žmogiskumui nebūdžiam. Mokykla, kuri turėtų būti tautinės minties židiniu, deja, dar sukaustyta raudonojo įsalo, kurį pamažu keičia vakarietiškas bedvasis blizantis globalistinis kosmopolitizmas. Tokia rūsti realybė. Ne už tokią realybę kovojo ir žuvo Tėvynės garbės ir laisvės gynėjai.

„Iš gilaus kapo, kuriame gulės laisvės kovotojas, pasigirs be žodžių, be garsų kalba: man netrukdo drąsos mirti už Tėvynę, o jums, gyvieji, tenetrūksa jėgų dirbti Tėvynei. Man bus lengva gulėti kapely, kai Tėvynė džiaugsu sužydės. (...) Bet aš bijau, bijau. Pralietas laisvės kovotojų kraujas praeis veltui: lietuvis vėl nesupras lietuvių, nelaimingieji vėl kentės vargus, turtuolis vėl atstums vargšą, miestietis vėl nepažins kaimiečio, kuris tą kraštą gynė ir savo kraują liejo (...)“, – mąstė kunigas idealistas, kuriam tada, partizanaujam Suvalkijos miškuose, neatėjo į galvą mintis, kad komunizmo bacilų sulošintoje Lietuvoje bus žymiai klaukiau.

AUKOKIME LIETUVAI per

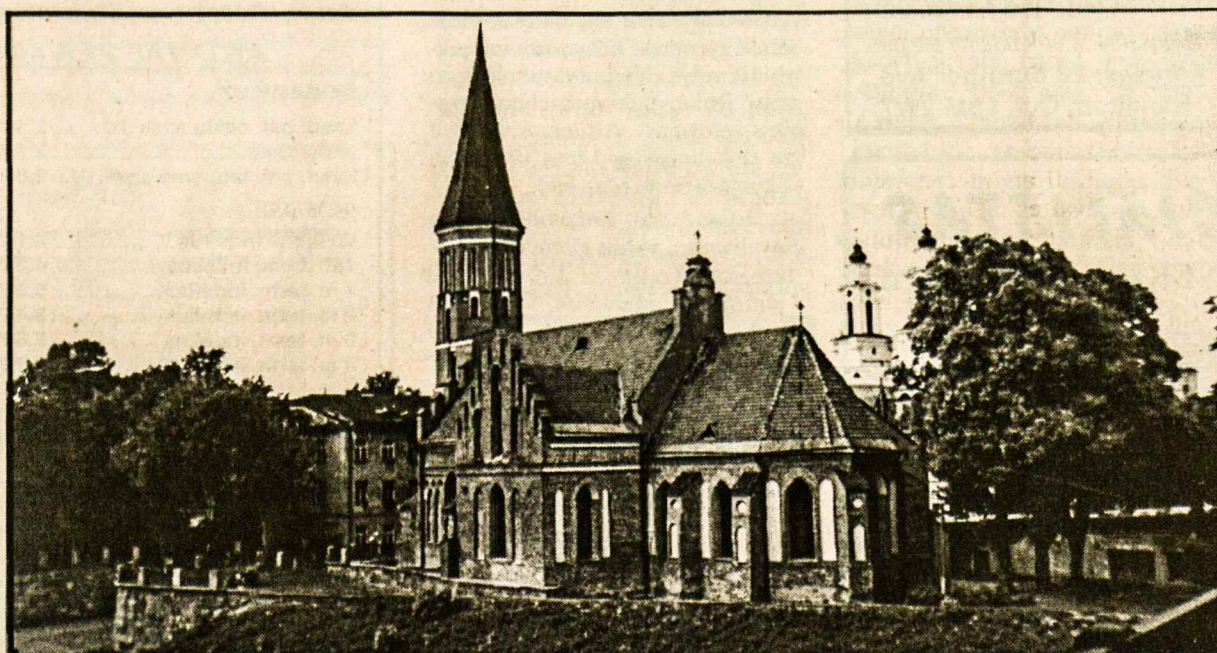
TAUTOS FONDA KANADOJE

Mūsų aukos stiprins Lietuvos nepriklausomybę.

Siųskite aukas bei palikimus šiuo adresu:

Tautos fondas Kanadoje,

1573 Bloor St.W., Toronto, ON M6P 1A6

Vytauto Didžiojo šventovė Kaune nuo Aleksoto tilto ir jos aplinka

Nuotr. G. Kurpio

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ŠAULIAI PADĖS PASIENIEČIAMS

BNS/LGTIC praneša, kad Pasienio policijos departamentas ir Lietuvos šaulių sąjunga spalio 27 d. pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Jos tikslas – įtraukti šaulių sąjungos narius į valstybės sienos apsaugą, viešosios tvarkos palaikymą, nusikaltimų bei kitų teisės pažeidimų stebėdamą. Šauliai padės pasienio policijai vykdamas teisės pažeidimų išankstinės apsaugos priemones teritorijose, kuriose galioja valstybės sienų, pasienio ar valstybės sienų apsaugos zonos režimai, pasienio kontrolės punktų veiklos taisyklės. Jie rinks ir teiks pasieniečiams informaciją apie padarytus ar rengiamus valstybės sienų ir kitus teisės pažeidimus pasienio ruože. Pasienio policija įsipareigoja parengti šaulių mokymo programą, teikti pagalbą ruošiant šaulius bendroms užduotims vykdyti.

ATSTOVYBĖS RYTUOSE

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus spalio 4 d. pasirašė dekretą, paskiriantį Lietuvos ambasadorę Turkijoje Haliną Kobackaitę atstovauti Lietuvos interesams Azerbaidžane ir Uzbekistane. Kaip rašo BNS/LGTIC, ambasada Azerbaidžane bus nužudytų Lietuvos atstovybė Užkaukazėje. Rugsėjo pabaigoje prezidentas ambasadoriumi Gruzijoje paskyrė Kijevą reziduojantį Vytautą Plečkaitį. Lietuva taip pat turi ambasada Kazachstane, kur Lietuvai atstovauja Virgilijus Bulovas.

NUSTATĖ PADARYTĄ ŽALĄ

Lietuvos ūkio ministerijos Ekonomikos ir privatizacijos institutas, talkinamas tarpžinybinės komisijos, spalio pradžioje baigė apskaičiuoti sovietų okupacijos padarytą žalą Lietuvai, skelbia BNS/LGTIC. Apskaičiavimas daromas vykdamas birželio mėnesį seimo priimtą įstatymą dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo. Iš viso padaryta žala siekia maždaug 20 bln. JAV dolerių (80 bln. litų). Pateiktose išvadose pažymima, jog Lietuvai padaryta 7.5 bln. JAV dolerių (30 bln. litų) žala dėl sovietų okupacijos metu nužudytų ir žuvusių Lietuvos gyventojų. Vykdamas gyventojų tautžudystę ir priepauidą, padaryta 1.8 bln. JAV dolerių (7.2 bln. litų) žala. I

ši skaičių įeina tremtinių suluošinimas ar pakenkimas sveikatai dirbant priverstinis darbas, įkaltinų asmenų suluošinimas ar pakenkimas sveikatai, išlikusių gyvų persekiojimų asmenų bei jų palikuonių repatriavimo ir įkurdinimo tėvynėje išlaidos, mirusių ar nužudytų Lietuvos piliečių palaičių paieškos, laidojimo bei perlaidojimo, kapų sutvarkymo išlaidos.

IŠMOKOS SEIMO NARIAMS

BNS/LGTIC spalio 12 d. pranešė, kad kadenciją baigę seimo nariai ir "A" lygio valdininkams paskirta 3.8 mln. litų išieitinių pašalpų. Po seimų rinkimų darbą seime baigę maždaug 100 parlamentarų ir 14 valdininkų. Dienraštį "Respublika" buvo paskelbta, jog 558,000 litų buvo numatyta išmokėti parlamentarų padėjėjams. Skaičiuojant išmokos dydį, buvo imamas trijų paskutinių mėnesių vidutinis darbo užmokestis. Ta suma dauginama iš trijų ir iš dirbtų metų skaičiaus. Pagal seimo statutą, su buvusiais seimo nariais turi būti atsiskaityta per mėnesį po jų kadencijos pabaigos. Iki lapkričio vidurio jie taip pat privalo grąžinti skolas, atsiskaityti už naudojamąsi tarnybinių automobilių, telefonų, gyvenamąjį seimo viešbutįje, naudojamą seimo biblioteką.

SEIMO STATISTIKA

"Lietuvos ryto" išplatintais duomenimis apie naująją seimą, kuriame pasiekė 100 iš 141 parlamentarų, 8 jų yra milijonieriai. Kėdainių "Vikondos" firmos savininkas Viktoras Uspaskichas, Valstiečių partijos pirmininkas Ramūnas Karbauskis, buvęs komunistinės jaunimo sąjungos vadovas LDDP narys Alfonsas Macaitis, socialliberalas Kęstutis Šarumėnas, Krikščionių demokratų sąjungos pirmininkas Kazys Bobelis, Socialdemokratinės koalicijos frakcijos narys Jonas Budrevičius bei liberalai Saulius Lapėnas ir Raimundas Palaitis. Seimo narių amžiaus vidurkis – 48 metai. Didžioji dauguma parlamentarų turi aukštojo mokslo baigimo diplomus (jų neturi tik trys), taip pat beveik visi yra lietuviai – kiti yra rusai (8), lenkai (6) ir vienas gudas. Moterų šiame seime sumažėjo nuo 24 iki 15. Tarp Baltijos valstybių dabar Lietuvos seime yra mažiausia moterų – 10.6%. Latvijoje jų yra 17%, Estijoje – 17.8%, Europos parlamente – 31%.

NAUJI MERAI

Spalio 30 d. Kauno miesto tarybos posėdyje naujuoju meru išrinktas Lietuvos laisvės sąjungos (LLS) narys, buvęs krepšininkas Gediminas Budnikas. Jis į Kauno tarybą išrinktas trečiąją kartą. Jo kandidatūrą pasiūlė buvęs meras LLS vadovas Vytautas Štuskas, kuris buvo išrinktas seimo nariu ir atstataidino iš mero pareigų. Už G. Budniką balsavo 26 Tarybos nariai, prieš – 12. Buvo pasiūlytas tik vienas kandidatas. Palangoje naujuoju meru išrinktas socialliberalas Egidijus Rimkus, gavęs daugiau balsų negu antrasis kandidatas, Lietuvos liberalų sąjungai atstovaujantis Vytautas Stalmokas. Buvęs meras liberalas Raimundas Palaitis atstataidino iš mero pareigų patekęs į seimą. RSJ

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemų, atlieku visus taisymus ir skardos darbus

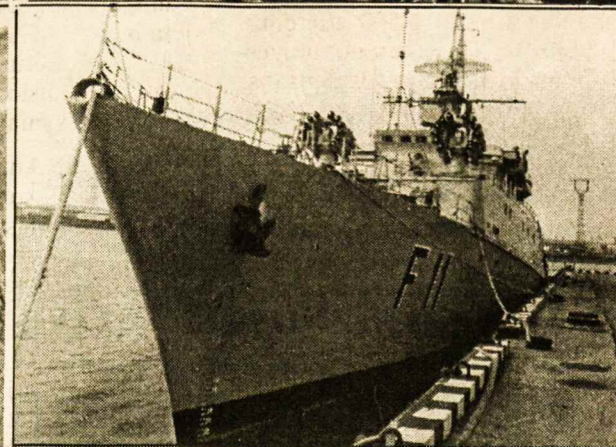
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

BALTIJOS VALSTYBIŲ KARINIŲ DALINIŲ PRATYBOS Baltijos jūroje ir pajūryje. 1. Maskuoti lietuviai kariai prieš vaidmenį. 2. Desantinės kariuomenės latvių grupė pirmosiose linijose. 3. Vadai stebėjo mūšį eiga. Kairėje – Pajūrio gynybos dragūnų bataliono štabo viršininkas V. Kinderis. 4. Fregata "Zemaitis" Nuotr. A. Juškevičius

Karinės pratybos "Amber Sea' 2000"

ANTANAS JUŠKEVIČIUS, Klaipėda

Spalio 9-15 dienomis Klaipėdos krašte vyko tarptautinės karinės pratybos. Dalyvavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos kariuomenės. Šių pratybų tikslas – geriau pasiruošti vykdyti karines užduotis. Dalyvavo 9 Lietuvos karinių jūrų pajėgų (LKJP) ir bendrojo Baltijos šalių junginio "Baltron" karo laivai, 5 orlaivai, motorizuotos pėstininkų brigados pakrančių apsaugos padaliniai, Pamario gynybos bataliono dragūnai iš Klaipėdos, jūrų pėstininkų būriai iš Latvijos ir Estijos. Iš viso šiemet pratybose dalyvavo per 800 karių.

Nuo spalio 10 iki 13 dienos vyko pagrindinės pratybos netoli Klaipėdos ties Nemirsetos poligonu, kur buvo užsimaskavę nepavaldžios kariuomenės grupuočių kariai. Buvo duotas įsakymas juos priversti pasiduoti. Grupuočių buvo gerai ginkluota, turėjo apie 100 karių, sustiprintą minosvaidininkų būrį. Juos atakavo sustiprintas karinis desantas iš jūros ir iš oro. Buvo mėtomos mokomosios bombos, aidėjo laivų patrankų šūviai.

ORIGINALŪS LIETUVOS KREPŠINIO KOMANDOS MARŠKINĖLIAI

Sydney 2000 ir 1992 m. olimpinės žaidynės Barcelonoje

BalticShop.com siūlo:

- * Daugiau kaip 300 lietuviškų CD – estradinės, liaudies ir klasikinės muzikos
- * Lietuviškų knygų, nuotraukų albumų
- * Medžio drožinių iš Kauno: rūpiniojėlių, dekoratyvinių lėkščių
- * Gintainių papuošalų, lietuviškų lėlių, gobelenų
- * Lietuviškos duonos ir sūrio

Užsisakyti per tinklalapį:
www.balticshop.com
Nemokamas tel.
1-888-600-2391

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- * KULNO SKAUSMAI
- * PĖDOS SKAUSMAI
- * PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- * NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- * JAUGĖ NAGAI
- * VIETINĖ NEJAUJIRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- * SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- * VAIKU EISENOS NESKANDAMAI
- * PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- * PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAIŠ
- * PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- * STERILŲ ĮRANKIŲ

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
X ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Amerikos Lietuvių fondo (LF) posėdis įvyko rugsėjo 12 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte, IL. Jam pirmininkavo valdybos pirm. P. Kilius, sekretoriaus A. Razmienė. Svarstant finansinius reikalus, paaiškėjo, kad nuo šių metų pradžios iki rugpjūčio 31 d. LF kapitalas aukomis ir palikimais padidėjo 585,033 doleriais, įstojo 22 nauji nariai. St. Baras išskėlė klausimą apie tam tikras akcijas, kurias šiuo metu pardavus susidarytų nemažas pelnas. Pelną skirstymo komisija lietuviškai spaudai paremti paskyrė 35,000 dol., 5000 dol. daugiau negu pernai. Parama paskirstyta 19-kai periodinių leidinių ir žurnalų. Posėdyje buvo svarstoma LF vėjus ir LF 2001 m. kalendoriaus reikalai. Posėdyje dalyvavo: St. Baras, P. Kilius, A. Razmienė, R. Žemaitienė, V. Vaitkus, St. Džiugas ir tarybos pirm. A. Ostis.

Australija

Sidnio Lietuvių klubo patalpose rugsėjo 3 d. koncertavo iš Lietuvos Vytautas Babravičius, pasivardėsimas Simu. Šis vardas susietas su jo kilimo vietoje – Simno miesteliu Džukijoje. Simas yra jaunosios kartos atstovas, pats kuriantis dainas, pritaikantis joms muziką ir pritariant gitarai jas atliekantis. Jis, kaip rašoma "Mūsų pastogės" 2000 m. 39 nr., atvyko į Australiją kartu su Lietuvos olimpine delegacija savo koncertais paremti Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso. Prieš koncertą jis giedojė šventovėje per lietuviškas pamaldas. Koncerto įvadinį žodį tarė LB Sidnio apylinkės valdybos pirm. dr. V. Doniela. Dainininkas atliko daug dainų, tarpas jas pajavirindamas savo sukurto humoru. Koncerto pabaigoje jis išjudino dainuotai kartu ir visus dalyvius. Padėką dainininkui visų dalyvių vardu pareiškė V. Šlėteris. Po programos Lietuvių klubo sveatinėje vyko vaišės. Simas dar koncertavo Adelaidės, Melburno, Kanberos, Brisbanės lietuvių teltiniuose.

Britanija

Londono Westminsterio arkikatedroje rugsėjo 24 d., vadovaujant arkiv. Cornac Murphy-O'Connor, dalyvavo 25-kių tautinių parapijų atstovai 2000 metų krikščionybės jubiliejaus šventėje. Šv. Kazimiero parapijai Londone atstovavo V. Sidikėskytė, I. Paškevičienė, pasipuošusios tautiniais drabužiais, ir M. Mozeris, nešęs Lietuvos vėliavą. Pasmė ir Evangelijai buvo giedama gheezų kalba ir apeigomis. (Tokią kalbą ir apeigas vartojo Etiopijos teritorijoje nuo V-tojo amžiaus gyvenantys krikščionys koptai). Pamokslą pasakė arkivyskupas, pažymėdamas, kad šventės dalyviai atėję paliudyti tikėjimo ir jė esą Evangelijos nešėjai. Ragino būti Dievo nešėjais šiandieniniame

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat, BSc.PhM

- 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- Nemokamas vaistų pristatymas
- Sveikatos priežiūros įrankiai

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.50%
santaukas 2.75%
kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%

PASKOLAS

Asmeninės nuos. 7.80%
neklint. turto 1 m. 7.80%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius 4.10%
180 dienų indėlius 4.25%
1 m. term. indėlius 5.25%
2 m. term. indėlius 5.45%
3 m. term. indėlius 5.60%
4 m. term. indėlius 5.75%
5 m. term. indėlius 5.80%
RRSP ir RRIF (Variable) 2.50%
1 m. ind. 5.25%
2 m. ind. 5.55%
3 m. ind. 5.85%
4 m. ind. 6.05%
5 m. ind. 6.30%

- * Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
- * Narių santaukas apdraustas TALKOS atsargos kapitalu
- 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLALAPIS: www.talka.net

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į:

Angele Šalvalytė, B.A.,
pirmo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patars.

Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: shalvait@lynx.org
Tinklalapis: www.fourseasonsproperties.com

Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

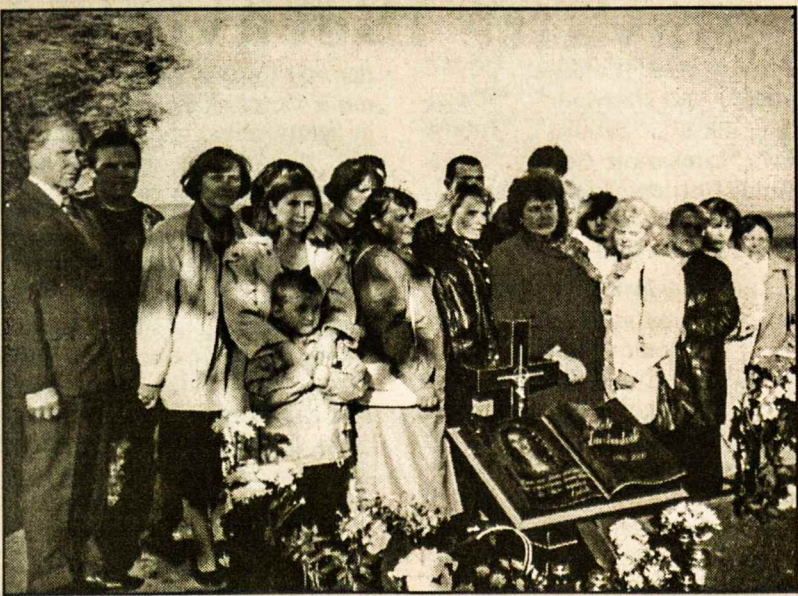
KAIRYS BALTIC EXPEDITING

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆
Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos rašom skambinti

Genei Kairienei (905) 643-3334

PRIMU SIUNTINIUS:
TREČIADIENIAIS 4-6 V.V., KETVIRTADIENIAIS 10 V.V. 1 V.P.D.

Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-8781
Algis Trumpickas (Wasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558

Tragiškai žuvusios a.a. Eglės Zavistauskaitės kapas su simboliniu paminklu

“Išdalintas gyvenimas”

Tragiškai žuvusios šešiolikmetės lietuaitės mergaitės kūrybos rinkinys

**IRENA VAICIULYTĖ-
RADAITIENĖ,
Marijampolė**

“Dieve, nuo Tavęs priklausau gyvenimas”, mano Likimas. Aš – Dievo rankose. Šie Kalvarijos (Marijampolės apskr.) literatų klubo “Rasa” narės, penkiolikmetės Eglės Zavistauskaitės žodžiai iškalti antkapioje – knygoje Kalvarijos kapinėse.

Prieš aštuonis mėnesius žemės lopinėlis priglaudė tragiškai, 2000 m. vasario 11-os vakarą, žuvusios mergaitės kūną. Ji, spalio 18-ąją, būtų šventusi 16-ąjį gimtadienį.

Tartum jausdama besitartinančią nelaimę, vos prieš keletą savačių iki nutūkstant gyvenimo siūliui, Eglė mamytę sakė norinti padovanoti savo organus sunkiai sergantiems žmonėms.

Ne pagal amžių maščiusios, mylėjusios Dievą, žmones, gyvenimą, rašiusios eilėraščius, dalyvavusios įvairiuose renginiuose mergaitės noras, po tragiško įvykio, buvo išpildytas. Anksti užklupusi netikėta mirtis suteikė viltį gyventi kitims.

Eglutės atminimas įamžintas knygelėje “Išdalintas gyvenimas”, kurios sudarytoja – “Rasos” literatė Asta Jankeliūnienė. Į knygelę surinkta visa mergaitės kūryba.

Be Eglės mamytės, išleidžiant knygelę, daug prisidėjo “Rasos” kolektyvas. Jungėsi pagrindinės mokyklos, kur mergaitė mokėsi, mokiniai ir mokytojai.

Man džiugu, kad bent širdimi galėjau prisidėti prie šios knygelės išleidimo. Esu trijų sūnų motina, medikė, ir kaip Eglė, gimusi Svarstyklų ženkle, tad, neatsitiktinai, po mergaitės žūties, parašiau keletą eilėraščių, skirtų jos atminimui.

Mane sujaudino jaunosios literatės, prieš mirtį, motinai pasakyti žodžiai, noras išdalinti save, gyvenimo viltį praradu-

siems žmonėms. Eilėraštis “Išdalintas gyvenimas” tapo Eglutės knygelės pavadinimu.

Spalio mėn. pradžioje Kalvarijoje vyko jaunosios literatės knygelės “Išdalintas gyvenimas” sutiktuvs, kur buvau pakviesta ir aš. Bibliotekoje, kur vyko renginys, su savo nuolatines draugės ir palydovės pagalba, atlikau kitą savo eilėraščių – dainą “Šešioliktas gimtadienis”.

Eglės kūrybą skaitė trys jos draugės.

Vos sulaukdamas ašaras, kalbėjo lietuvių kalbos mokytoja, kuri mergaitę palygino žvaigždelei.

Renginyje dalyvavo moteris, kuriai buvo persodintas Eglutės vienas inkstas, kurį, deja, organizmas atmetė. Ji su jauduliu kalbėjo apie dėkingumą už suteiktą viltį pasveikti.

Tylos minute visi susirinkusieji pagerbė Eglės Zavistauskaitės atminimą.

Po renginio ant mergaitės kapelio buvo padėtos gėlės ir įžiebtos žvakelės, lyg simbolis, kad jos išdalinto gyvenimo dalelė suteikė viltį žmonėms pradėti naują gyvenimą.

Išėkšis Dievo ir kapinių prieglobstyje, miela, nepažįstamoji mergaitė Eglele!

Lietuviai Romos universitetuose

Iš viso bažnytinių aukštųjų mokyklų – universitetų, institutų ir atskirai veikiančių fakultetų – šiuo metu Romoje yra net dvidešimt penkios. Jas, kartu paėmus, lanko apie 20,000 studentų – kunigų, vienuolių ir pasauliečių. Šešios aukštosios mokyklos, didžiausios, turi universiteto rangą. Seniausias ir didžiausias Tėvų jėzuitų popiežiškasis Grigaliaus universitetas šiuo metu turi 3,500 studentų. Popiežiškasis Laterano universitetas, priklausantis Italijos vyskupų konferencijai, turi 2,700 studentų. Popiežiškasis saleziečių universitetas turi 1,700 studentų. Tėvų dominikonų Šv. Tomo Akviniečio universitetas turi 1,600 studentų. Popiežiškasis Šventojo Kryžiaus universitetas, kuris priklauso Opus Dei prelatūrai, turi 1,300 studentų, ir šeštasis mažiausias popiežiškasis Urbono universitetas turi 1,200 studentų. Pastarasis priklauso Tautų evangelizavimo kongregacijai, ir ji lankančių studentų dauguma yra atvykę iš misijų kraštų.

Šiais mokslo metais Romos popiežiškuosiuose universitetuose studijuoja mažiau lietuvių studentų nei pernai. Mat studijas pradėjusieji dar pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais, jau jas baigia ir diplomuoti grįžta Tėvynėn, o naujų studentų atvažiuoja nedaug. Popiežiškuosiuose universitetuose naujieji mokslo metai jau prasidėjo spalio pirmosiomis dienomis. Kiekvienas universitetas savaip šventė naujų mokslo metų atidarymą. Štai popiežiškasis Grigaliaus universitetas, vadovaujamas jėzuitų, savo mokslo metus pradėjo šv. Mišiomis šv. Petro

bazilikoje. Tuo pačiu metu Grigaliaus universitetas šventė savo jubiliejų, ir studentai kartu su dėstytojais įžengė į baziliką pro šventąsias duris.

Grigaliaus universitete studijuoja bene daugiausiai lietuvių studentų – trylika. Taip pat šiame universitete darbuos, jau iškeliavę į amžinybę du lietuviai profesoriai. T. Paulius Rabikauskas, SJ, mirė prieš trejetą metų, o T. Antanas Liuma, SJ – šių metų liepos mėnesį, prieš tai, sausio mėnesį atšventęs savo devyniasdešimtmetį.

Apie T. Antaną Liumą buvo rašyta šių mokslo metų pradžios iškilinėms Grigaliaus universitete išleistoje knygutėje. Ten T. Liuma minimas kaip tyklus ir daug dirbęs Lietuvos labui.

Toje pačioje knygutėje paminėti ir du lietuviai praėjusiais mokslo metais baigę šį universitetą: tai kun. Kęstutis Dailėdė iš Vilniaus arkivyskupijos, baigęs fundamentinės teologijos licenciatūros studijas, ir kun. Arnoldas Valkauskas iš Kauno, aukščiausiu įvertinimu apgynęs teologijos daktaro disertaciją.

Lietuvių studentų popiežiškuosiose aukštosiose mokyklose studijuoja per trisdešimt. Daugiausia studentų yra iš Vilniaus arkivyskupijos, o iš Šiaulių vyskupijos – nė vieno. Daugiausia lietuviai studentai yra kunigai, tačiau studijuoja ir pora seserų vienuolių bei penki pasauliečiai. Dalis lietuvių studentų gyvena šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje, kur mokslo metai buvo pradėti pamaldomis ir himnu į šv. Dvasią.

Vatikanio radijas

Siaučia plėšikų gaujos

**IGNAS MEDZIUKAS,
Los Angeles**

Neseniai Vilniaus apygardos teismas nuteisė keletą gaujos narių, kurie plėšikavo, kankino ir nužudė įvairiuose Lietuvos rajonuose keletą žmonių. Savo aukomis jie dažniausia pasirinkdavo senyvo amžiaus žmones, gyvenančius vieniškiuose. Gaujos nariai važinėdavo po sodus, siūlydami pirkti padėvėto drabužius. Nustatė kurie gyventojai yra pasiturintys, apžiūrėdavo, per kur lengviausia įsilaužti į jų namus. Paprastai plėšikai atvykdavo naktį, įsibraudavo pro išmūstą langą. Jie kankindavo gyventojus, reikalaudami pinigų. Jie buvo mušami ir kankinami, kol parodydavo, kur laiko pinigų ar kitą turtą.

Per vieną apiplėšimą gaujos nariai tėtį akivaizdžiai kankino jų mažametę dukterį. Pirmas žiaurus nusikaltimas buvo įvykdytas 1995 m. Širvintų rajone. Įsilaužė į namus Vaclovo ir Albinos Beranauskų, plėšikai mindžiojo užplūgtų krūtines, reikalaudami pinigų. Nuo šių kankinimų Beranauskai mirė.

1997 m. gauja puolė Radviliškio rajono Liepkašio kaime gyvenusius Povilą ir Eleną Buračus. Iš pradžių jie užpuolė ir mušė Povilą Buračą, reikalaudami pinigų bei brangenybių. Peilio dūriu į krūtinę sužalota mirė Buračo žmona Elena. Plėšikai pagrobė 10,000 litų, keletą auksinių žiedų ir maisto.

Tais pat 1997 m. Šilutės rajono Kerkutviečių kaime buvo nužudytas Izidorius Jasiulis. Į jo namus pro langą įsilaužę plėšikai jį kankino. Jiems pavyko rasti tik 20 litų. Jasiulis buvo ilgai mušamas ir surištomis rankomis bei kojomis išmestas gulėti ant sniego mirė. Tų pačių metų pabaigoje gauja užpuolė Kauno rajono Dokelių km gyventojus Karvelius. Iš pradžių jie peršovė Vazlovo Karvelio koją, ir jis neteko sąmonės. Tada jie ėmė kankinti jo žmoną

Mariją ir mirtinai nukankino.

1998 m. spalio 12 d. Panevėžio rajone policijai atsitiktinai pavyko išaiškinti nusikaltėlius. Policija sulaukė keletą važiuosiu automobilių čigonų. Jų dokumentai buvo tvarkoje, todėl jie buvo paleisti. Bet policininkai užsirašė jų pavardes ir automobilio žymes. Paašikėjo, kad netoli tos vietos buvo apiplėšti namo gyventojai. Nukentėjusiu nurodyti nusikaltėlių požymiai atitiko sustabdytos mašinos keleivių požymius. Įtariamieji buvo greitai sulaukti. Išaiškinta, kad jie įvykdė ir kitus, aukščiausiai išvardintus nusikaltimus.

Vilniaus apygardos teismas, išnagrinėjęs bylą, nustatė jų kaltę ir nubaudė griežtomis bausmėmis. Gaujos vadovas Vladimiras Bogdanovičius, 33 metų, jau tris kartus baustas, nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Tokia pat bausmė paskirta ir Henrikiui Grachauskui, 38 metų. Petras Marcinkevičius, 30 metų ir Iva-nas Mečislavskis, 24 metų, nuteisti kalėti po 20 metų sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje. Vitalijui Radkevičiui paskirta 12 metų nelaisvės. Teisiamasis Pavelas Levickis, 51 metų, nuteistas kalėti 4 metus ir 3 mėn. Pritaikius Amnestijos įstatymą, jam bausmė sumažinta trečdaliu. Teisiamuosius plėšikus salėje sugijo 15 ginkluotų policijos pareigūnų. Nukentėjusiems priteista 70,000 litų civilinio ieškinio. Be to, jie dar turės sumokėti už nukentėjusių gydymą.

Nepaisant griežtų bausmių, panašūs nusikaltimai vyksta ir toliau. Spalio 6 d. Panevėžio rajono Glebauskų kaime netoli savo gyvenamo namo rastas kruvinas šio namo gyventojas Antanas Palilūnas, 78 metų. Atvykę policijos pareigūnai kambaryje rado ir Genės Palilūnienės lavoną. Abudu nužudyti kietu buku daiktu į galvą. Viduje viskas išversta, degė elektra, veikė televizija.

Toliau gyvenantys kaimynai pasakojo, kad tą pačią dieną Glebauskų kaime vaikščiojo čigonų tautybės žmonės, siūlydami pirkti padėvėto drabužių. Jie buvo užsukę ir pas Palilūnus.

Šiomet Panevėžio rajone užregistruota 33 apiplėšimai, apie 20 prieš senyvus vieniškius gyventojus. Apie 18 apiplėšimų policijos pareigūnams pavyko išaiškinti. Nusikaltėliai laukia teismo.

Seinų gimnazijos lietuviškos I klasės mokiniai su mokytojais 1999 metais

Širdis - raumeninis variklis

**Dr. VYTAUTAS MEŠKA,
Birštonas**

Senovėje, šiandien ir, reikia tikėtis, ateityje širdis visada yra ir bus siejama su emocijomis, jausmais, meile, džiaugsmu, laime ir dar daug su kuo, kas puošia mūsų gyvenimą. Kita vertus, širdis pirmiausia nukentčia nuo gyvenimo blogybių – išdavystės, apgaulės, veidmainiavimo, melo ir kitų negandų.

Šiandien gyvenimas tapo sudėtingas, dažnai protui sunkiai suvokiama, o kartais ir visai nesuvokiama. Todėl visada geriau tinka paklausti ir širdies. Apie tai dar 1937 m. B. Brazdionis savo eilėraštyje “Mes kaip rugio žiedas” rašė:

Mes kaip žiedas, mes kaip rugio žiedas –

Plauks rugiai, išplauks ir vėl žydės.

Mes kaip žiedas, mes kaip rugio žiedas,

Šlamant lapui ir paukšteliai giedant,

Paklausykim plakančios širdies.

Deja, fiziologas ir gydytojas dažniausiai žiūri į širdį tik kaip į raumeninį motorą, siurbli, kuris varinėja po organizmą arterinį ir veninį kraują, o taip pat leidžia cirkuluoti limfai.

Kaip žinia, širdis yra maždaug suaugusio žmogaus kumščio dydžio. Vidutiniškai 5 g širdies raumenų tenka vienam kilogramui žmogaus kūno masės. Širdis sudaryta iš keturių kamerų: dviejų prieširdžių ir dviejų skilvelių. Šios kameros perskirtos elastingomis pertvaromis, išilginę jų dalina širdį į dešiniąją ir kairiąją ertmes. Vyru kairiojo skilvelio, kuris varinėja arterinį kraują po visą organizmą, storis apie 11.40 mm, moterų – 10.15 mm, o dešiniojo skilvelio, kurio darbas yra žymiai lengvesnis, storis atitinkamai 4.1 ir 3.6 mm. Prieširdžių raumeninis sluoksnis dar plonesnis. Tarp prieširdžių ir skilvelių yra vožtuvai. Jų dėka širdis varinėja kraują tik atitinkama organizmo fiziologijai kryptimi.

Širdyje labai išplitęs nervinis tinklas, jos laidžioje sistemoje daug nervinių skaidulų, o vadinamuosiuose mazguose – nervinių ląstelių. Tai leidžia širdžiai būti lyg ir savarankiškai. Aišku, visumoje jos veikla priklauso nuo centrinės nervų sistemos siunčiamų impulsų, kurių viena rūšis (ateinanti simpatinėmis nervinėmis skaidulomis) širdies veiklą skatina, o kita rūšis (atei-

nanti parasimpatiniais nervais) ramina, lėtina.

Audiniams atidavęs deguonį, o iš jo pasiėmęs anglies dvideginį, kraujas patenka į dešiniąją prieširdį, iš jo į dešiniąjį skilvelį. Šis išstumia veninį kraują į plaučius, kurių labai plonose alveolėse vyksta dujų apykaita: kraujas prisisodrina deguonimi ir anglies dvideginium. Tada kraujas grįžta į kairiąją prieširdį, o iš šio į kairiąjį skilvelį, kuris, kaip minėta, varinėja kraują po visą organizmą, kad smegenys, vidaus organų ir raumenų audiniai gautų deguonies, pasiimtų iš kepenų maisto medžiagų (angliavandenių, riebalų, baltymų) ir jas atiduotų kūno audiniams. Širdies raumenyje, jiems susitraukinėjant, cheminė energija virsta šilumine ir mechanine.

Ramybėje per minutę kairysis skilvelis išvaro į organizmą per 3-6 litrus, o įtemptai dirbant fizinį darbą – net 25-30 litrų kraujo. Taigi, šis fiziologinis raumeninis variklis – širdis, kuris veria apie 400 g, vidutiniškai pervaro apie 15,000 litrų kraujo per parą ir maždaug 5.5 milijonus litrų per metus. Esant reikalui, širdis sugeba atlikti ir didesnę darbą.

Ar širdis nepailsta? Esant žmogui sveikam, nepailsta, nes širdies skilvelių sistolė – jų susitraukimas (darbas) – užtrunka 0.3 sek., o po to sekanti diastolė – širdies skilvelių raumeninis atsipalaidavimas (poilsis) – užtrunka jau 0.5 sek. Taigi širdis elgiais apdairiai ir išsisi beveik dvigubai ilgiau negu dirba. Tai yra todėl, jog širdis “žino”, kad jai

teks dirbti ilgai, būtent visą žmogaus gyvenimą.

Todėl galima teigti, kad širdis yra labai tobulas prietaisas, ir jeigu žmogus gyventų racionaliau, širdies ligų, suprantama, būtų daug mažiau. Bet žmogaus gyvenimą jo valia dažniausiai lemia vien teoretiniai. Nuolatines “intrigas” čia pina gyvenimo aplinkybės, kurios nuo individo mažai priklauso. Aišku, bet koks nesaikingumas, nuolatinis persivalgymas, nejudrumas, nervinė įtampa priklauso lyg ir nuo mūsų, tačiau... papratimas dažniau yra stipresnis už prigimtį.

Beje, o ką čia gali gero ar blogo padaryti gemalinių ląstelių chromosomų genai? Mūsų nelaimei, šie genai pridaro taip pat nemažai bėdos, nes jie ne tik kad sudaro polinkį konkrečioms širdies ligoms atsirasti, bet ir dažniausiai nulemia jų atsiradimą. Iš čia išeitų, kad mes nesame bent šia prasme visiškai laisvi, o priklausome nuo kažkio likimo.

Pranešimas

Lietuvių rašytojų draugijos 2000 metų literatūrinei premijai, kurią kasmet paskiria Amerikos lietuvių fondas, iševijos lietuvių rašytojai savo išleistas šiais metais knygas prašome siųsti iki gruodžio 25 d.

Kur knyga išleista, nesvarbu. Vėliau knygos bus perduotos LRD-jos archyviui, kurį tvarko rašyt. Stasys Džiugas. Knygas siųsti šiuo adresu: Stasė Petersonienė, (Lietuvių rašytojų draugija), 2534 W. 40 St., Chicago, IL 60632, USA.

Spalio 8 d. Detroit, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos patalpose, įvyko “Saulutės” organizacijos suruoštas koncertas. Ta proga prieš šv. Mišias ir per Mišias, kurias atnašavo svečias Kražių parapijos klebonas kun. Alionidas Budrius, galėjome išgirsti solistę RITĄ PREIKŠAITĘ, akompanavo pianistė Melita Diamondi-Kuprienė, deklam. aktorę Virginiją Kochanską. Po Mišių, Kultūros centre, jos atliko pilną koncerto programą. Nuotraukoje iš kairės: pianistė Melita Diamondi-Kuprienė, aktorė Virginija Kochanskaitė, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos klebonas kun. Aloyzas Volskis, solistė Rita Preikšaitė ir Kražių parapijos klebonas kun. Alionidas Budrius

*Kanados Lietuvių
Lituanian Canadian
Fondas
Foundation*
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

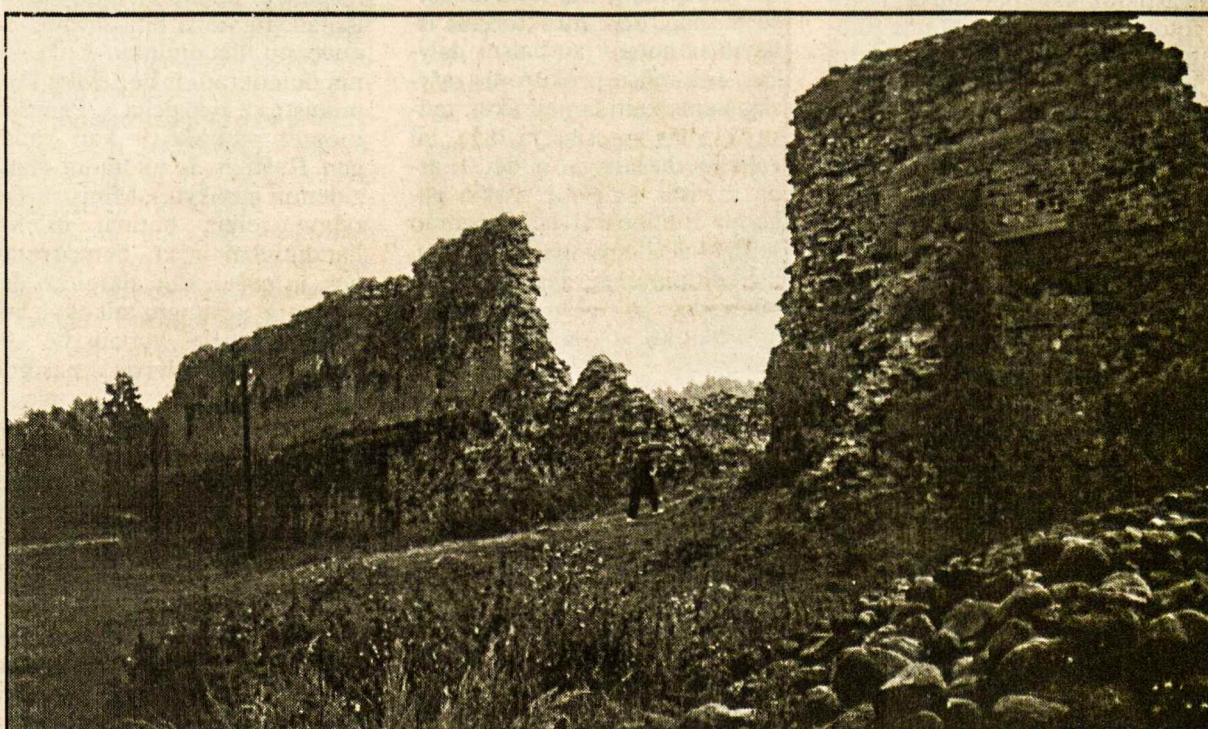
**Remkime lietuvių
veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!**

REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.
Fondo nr. 119021236RR0001

HOMELIFE
Home Life/Realty One Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 13 metų

Istorinės Krėvos pilies griuvėsiai dabartinėje Gudijoje

Nuotr. St. Daliaus

Pagerbtas tėvynės gražintojas

Povilas Matulionis – miškininkystės pradininkas

JULIUS AUKŠTAITIS

Lietuvai pagražinti draugijos Kupiškio skyrius ir rajono savivaldybė surengė a.a. prof. Povilo Matulionio 140-ųjų metinių minėjimą. Kultūros centro salė buvo pilnutėlė svečių, moksleivių, profesorius giminių, kupiškėnų. – Taip būna retokai, – pasidžiaugė rajono meras Leonas Apšega. Jis padėkojo buvusiam ilgamečiui urėdui Jonui Morkūnui, urėdo pavaduotojui Pranui Šakaliui, miškininkams, visuomenininkams už profesoriaus vardo įprasminimą. Susirinkusiems pristatė ką tik išleistą Linos Matiukaitės knygą „Nepažįstamas Povilas Matulionis“.

Lietuvai pagražinti draugijos centro valdybos pirmininkas, Vilniaus miškų urėdas Juozas Dingelis kalbėjo, kad kupiškėnai moka gražiai pagerbti savo kraštiečius. Prof. P. Matulionio būta daugiašakio talento. Miškininkystės mokslų tėvas, tautos atgimimo žadintojas, rašytojas, dramaturgas, poetas, režisierius.

Tuoju po Pirmojo pasaulinio karo, dar vykstant kovoms su bolševikais, lenkais, bermontininkais, 1921 m. pradžioje P. Matulionio iniciatyva buvo įsteigta Lietuvai pagražinti draugija. Jos tikslas – medžiais, žalumynais gražinti karų nualintą ir suniokotą kraštą, rinkti lėšas paminklų statybai, prižiūrėti ir globoti gamtos bei kultūros paminklus, organizuoti paukščių šventes, paminėti svarbias valstybės sukaktis ir kt.

Tadien pasidžiaugta aktyviu darbu Lietuvai pagražinti draugijos Kupiškio skyriaus, kuriam vadovauja rajono švietimo ir kultūros skyriaus vedėjas Vidas Vilimas. Miško namų „Girios aidas“ autorius dr. Algirdas Valavičius papasakojo apie prof. P. Matulionio atminimo įamžinimą okupaciniais metais. Daug teko prisidėti steigiant P. Matulionio muziejų, telkti rodinius. Priminę, jog profesorius už Suomijos miškų sutvarkymą buvo gavęs garbės mokslų daktaro vardą, vadovavo tvarkant kelių

carinės Rusijos gubernijų miškų, apdovanotas Latvijos prezidento Trijų žvaigždžių ordinu. Respublikinio jaunųjų miško bičiulių sambūrio pirmininko pavaduotojas Kazys Patiejūnas kalbėjo apie P. Matulionį ir apie jo veiklą, susietą su jaunimo, moksleivių telkimu sodinant medelius, organizuojant talkas, prižiūrint želdinius... Parkotyrininkas Kęstutis Labanuskas kvietė saikingai ir protingai naudoti gamtos teikiamus turtus, drąsiau įgyvendinti naujoves.

P. Matulionio muziejaus kieme iškilmingai atidaryta pirmoji šalyje Jaunųjų miško bičiulių būstinė. Padaryta bendra minėjimo dalyvių nuotrauka foto akcijai „Lietuva – tai aš“. Buvusioje Matulionių sodyboje pasodintas ažuoliukas tautos švėtėjui, patriotui, miškininkui, skyrusiam visus savo darbus Lietuvai ir jos atgimimui bei suklestėjimui. Juozui Tumui-Vaizgantui jis rašė: „Garbė tam sūnui Tėvynės, kurs, atbuvęs ilgą ir sunkią kelią po šalis išminties, žinios ir dorybės, atneša savo turtus, kaip bitė iš plačių laukų medų į avilį ir išdeda ant gero visuomenės“.

Šventės dalyvius linksmino folkloro ansamblis „Kupkiemis“ (vadovė A. Ramauskienė) ir Povilo Matulionio vidurinės mokyklos mokytojų ansamblis.

Šventės dalyviai prie prof. P. Matulionio muziejaus Kupiškyje

PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA

Paskutinės nepriklausomybės dienos

(Pradžia 45 nr.)

Šį min. Bizausko pasiūlymą labai parėmė min. pirm. Merkys ir min. Audėnas. Kiti tylėjo, kiti buvo linkę pritarti. Gen. Raštikis atvyko, rodos, apie 5 val. Atpasakojus trumpai bylą, vėl atgijo diskusijos: sutikti ar nesutikti su Maskvos reikalavimais. Ministras Musteikis ir Jokantas ir valst. kontr. Šakenis laikėsi savo pirmąsias nuomones: nesutikti. Min. pirm. Merkys, jo pavaduotojas Bizauskas greitai pasisakė: sutikti su visais reikalavimais! Min. Masiliūnas ir min. Tamošaitis nė šiaip nė taip nesiryzė. Juodu susvyravo, rodos, savo abiejų kolegų iš ašies paviekti. Kaip matyti, lemiamos reikšmės turėjo min. pirm. Merkio ir abiejų kar. vadų, esamojo ir buvusiojo, Vitkauskio ir Raštikio, nuomonė.

Resp. Prezidentas: tik viena koncepcija būtų galima padaryti: atsisakyti eiti esamajai vyriausybei ir pvesti naują sudaryti gen. Raštikiui, kaip patikimam (Molotovo žodžiais) Sovietams žmogui. Tačiau ir toji koncepcija nieko negelbėtų, nes, atmetus kitu du jo reikalavimus, vis tiek jie pavartotų prieš Lietuvą smurtą. Vadinasi, noromis nenoromis turėtume visomis galimomis priemonėmis jam pasipriešinti. Mūsų pasipriešinimo žygis, nors ir neišgelbėtų dabar Lietuvos laisvės, tačiau parodytų kai neseniai buvo savybėje namoma, lietuviams ir prašaliečiams, jog tauta nori laisva gyventi. Min. Bizauskas grynė priešingą savą nuomonę. Esą mūsų priešinimasis labai supykintų Maskvą ir ji įtūžusi baisiai nuniokotų mūsų kraštą. Mūsų kilnus gestas užtrauktų žiaurų sovietų smūgį. Taigi, nusileisti, sutikti!

Prezidentas: gen. Skučą ir direkt. Povylaitį atiduoti be jokio teisės pagrindo teismui būtų lygu pripažinti teisybę prasimančioms Molotovo kaltinamoms. Gen. Skučas, būdamas vid. reik. ministru, niekur nėra prasielen-

kęs su mūsų sutartimi duotais pažadais Maskvai ir ėjo pareigas Prezidento nurodyta linija. Kaip gi dabar Prezidentas galėtų sutikti, kad jis būtų ataduotas teismui nubausti, Už ką? Bizauskas argumentavo priešais Estijos pavyzdžiu. Esą, raudonosios armijos kareivis užmušęs pasienyje estų kareivį, ir vis dėlto Estijos vyriausybė, sovietų spirama, turėjusi pripažinti, jog buvę priešingai! Jog estas užmušęs raudonosios armijos kareivį. Taigi ir mums nekaltiems reikią dar prisiimti Maskvos primetamą kaltę ir tautos gelbėjimui paaukoti gen. Skučą ir direkt. Povylaitį. Nors p. Bizausko argumentacija buvo naivi ir pigi, jai tačiau pritarė pirm. Merkys, min. Audėnas, esam. ir buv. kar. vadai, – gen. Vitkauskas ir gen. Raštikis. Ką jie būtų sakę, jeigu jiems būtų tekę tapti vietoje gen. Skučo vietoje taja išperkama auka?...

Pirm. Merkys guodėsi ir kitus guodė, esą, vid. reik. ministras ir saug. dep. direktoriaus išdavimas netai į jaus bausis dalykas. Juk mūsų prokuroras rašys jiems kaltinamąjį aktą, mūsų teismas spresiąs jų bylą, tai galįs juodu lengvai nubausti arba ir visai išteisinti. Tokia paguoda raminosi ir kiti išdavimo šalininkai. Jiems neatėjo galvon, jog kaltinimui nėra jokio teisėto pagrindo, jis tektų pramanyti arba sutikti su melu, Maskvos pakūstu.

Kaip pasielgti Resp. Prezidentui, kai min. pirmininkas Merkys, gen. Raštikis, kandidatas naujuoju min. pirmininku ir esamas kar. vadas gen. Vitkauskas visais reikalavimais nusileidžia Maskvos smurtui? Skirti jų vieton naujus. Nebėra laiko, nes tuojau reikia duoti ultimatumui atsakymas. Ir ką skirti? Iš ko pasirinkti?

Taip esant, Prezidentui teko ryztis: teko, kaip jau minėta, vis dėlto laikytis savo skirtingos nuomonės. Jis pavedė gen. Raš-

Prof. Povilo Matulionio giminaičiai laisto pasodintą ažuoliuką jo atminmui

Nuotr. V. Vilevičiaus

Vilnijos lenkai - pasislėpę lietuviai

Vilniaus gubernijos bajorų vadovo grafo A. Pliaterio anketiniai duomenys, išspausdinti Krokuvos Mokslių akademijos leidinyje (Anonim, Obszar języka litewskiego w gubernii Wilenskiej. – Materialy antropologiczno-archeologiczne, t.2, dz. 1, p. 3-72). Jame nurodoma, kad Maišiagalos valsčiaus Barskūnų seniūnijoje XIX š. pabaigoje iš 793 gyventojų – 755 lietuviai, Izabelinos seniūnijoje iš

939 gyventojų – 873 lietuviai. Visi Jauniųjų kaimo gyventojai priskirti prie lietuviškai kalbančių. Straipsnyje yra nuoroda, jog lenkiškai mokėjo tik kelios dešimtys palivarkų gyventojų.

To paties šaltinio duomenimis, Kalesninkuose bei Daugidonyse (Šalčininkų raj.) XIX š. pabaigoje visi gyventojai užregistruoti kaip lietuviai.

Šis ir daug kitų šaltinių (J. Rozvadovskio, O. Chominskio lietuvių kalbos paplitimo žemėlapių ir kt.) liudija, kad analogiška situacija buvo ir visoje Pietryčių Lietuvoje.

1878 m. Maišiagalos, Paberžės, Sužionių, Nemenčinės, Tabariškių, Buivydyžių, Lavoriškių, Medininkų, Šalčininkų ir kitos apylinkės kalbėjo lietuviškai, vaikai ir moterys nemokėjo lenkiškai. 1923 m. Krokuvėje išleistos lenkų kalbos gramatikos žemėlapyje lenkų kalbos plotas arčiausiai Lietuvos pažymėtas tik dabartinėje Gardino srityje prie Nemuno (gerokai į pietus nuo Gardino) (Žr. Wilno I zie-

mia Wilenska, t. 1, 1930, p. 229).

O. Chominskio duomenimis (pagal duomenis žemėlapiuose) 1928-1933 metais lietuvių tuose pačiuose Kalesninkuose bei Daugidonyse tebuvo likę 25-50%, o jau 1989 m. Kalesninkuose lietuviams užsirašė 12%, o Daugidonyse – 14% gyventojų.

Šiandien netoli Maišiagalos esančioje Barskūnų vietovėje, Daugidonyse (kaip ir dar 20 Pietryčių Lietuvos vietovių) yra mokyklos tik lenkų dėstomąja kalba. Nors paskutinio surašymo duomenimis yra užsirašiusių ir lietuviams, bet net ir jie turi teisę mokytis tik lenkų dėstomąja kalba.

Lietuvių nutautinimui didžiausią įtaką, be abejonės, turėjo lietuviškų mokyklų uždarymas, gimtosios kalbos ignoravimas, jos išstūmimas iš vartojimo aplinkos. Tačiau akivaizdu, kad po viršutinių Vilnijos krašto lenko apvalkalu iš tikrųjų slepiasi lietuviai, kuriam šis drabužis buvo veiksmas daugelį metų.

„Vilnijos“ inf.

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tuva“, „Masterfoods“, „Mažiečių nafta“, „Sanitex“, „Interall“, „Litexas ir Calw“, „Coca-Cola Bottlers Lietuva“, Biržų akcinė pieno bendrovė ir „McDonald's Restaurants“.

Steigs pasipriešinimo centrą

Lietuvos vyriausybė lapkričio 1 d. priėmė sprendimą steigti Valstybinį pilietinio pasipriešinimo rengimo centrą, kuris okupacijos atveju turėtų teisę organizuoti ginkluotą pasipriešinimą, rašo BNS/LGTIC. Centras turės valstybinio saugumo stiprinimo institucijos statusą. Ją steigia Krašto apsaugos ministerija.

Nuostatuose numatyta, jog taikos metu centras turi organizuoti visuomenės, ypač jaunimo, mokymą ir rengimą ginti tėvynę bei pilietiniam pasipriešinimui agresijos atveju. Agresijos ir okupacijos metu centras privalo skatinti piliečius imtis pasipriešinimo veiksmų. Cent-

ras turi teisę iš valstybės valdyti ir vietos savivaldos institucijoms gauti reikalingos informacijos, dokumentų ar patarimų, rengti valstybinio radijo ir televizijos laidas.

Paminklas žuvusiems lenkams

Spalio 20 d. Lietuvoje lankėsi Lenkijos gynybos ministeris Bronislawas Komorowski, rašo BNS/LGTIC. Jis susitiko su Lietuvos krašto apsaugos ministru Česlovu Stankevičiumi bei kariuomenės vadu brigados generolu Jonu Kronkaičiu.

Vizito metu jis Panerių kapinėse dalyvavo atidengimo iškilmėse paminklo lenkams, žuvusiems Antrojo pasaulinio karo metais. Dalyvavo Garbės sargybos kuopa ir Lietuvos bei Lenkijos LITPOLBAT kariai. Paminklas – kryžius stovi vadinamosios Rudzinskio duobės vietoje, kur per Antrąjį pasaulinį karą naciai žudė Vilniaus krašto gyventojus, etninius lenkus.

RSJ

Etnografinis Punska dainų ansamblis „Gimtinė“

Raštikis nebūtų davę savo parašą. Žinoma, dar būtų galimas paskirti min. pirmininku gen. Musteikį, pasisakiusį už pasipriešinimą, ir iš jo gauti parašą įsakymui. Tad reikia ir naują kar. vadą turėti, nes gen. Vitkauskas negi būtų ėjęs prieš savo ištartą nuomonę. Tokiems pakeitimams, jeigu ir būtų buvę įmanoma, kaip aukščiau minėta, nebuvo laiko. Tai reikėjo anksčiau daryti, ne valandomis, o dienomis skaičiuojant. Ar kariuomenė kalbamajam pasipriešinimui buvo ruošiamą, buvo paruošta?...

Tuo klausimu būdavo kalbama, bet nebaigiama kalbėti. Min. pirm. Merkys ir kar. vadas šiaip ir taip manydavo: gal teks, o gal neteks ginklu pasirodyti. Klausimai abejodavo, ar būtų galima įvykdyti pasipriešinimą, kai raudonosios armijos tankai ir aviacija visai arti Kauno. Gal tik vieną mūsų diviziją galima būtų, esą, paruošti žygiui Žemaičių plentu, Raseinių linkui. Su taja divizija trauktųsi vyriausybė ir, kiek galėtų, valdininkai. O kaip Kauno igula pereitų Nemuną ir Nerį, jei raudonųjų tankai ir aviacija pastotų tiltus ir juos apspistų, to nemokėdavo dorai paaiškinti. Kaip vyriausybė suspėtų trauktis? Tai, sako, gal aeroplanais išskristų. Iš viso darėsi įspūdis, kad mūsų kariuomenė nė nebuvo paruošta pasipriešinimui.

Jam nebuvo palanki ir vadinamoji *Asis*, kaip jau teko įsitikinti. Jos įtaka buvo juntama ne tik Ministrų Taryboje, bet ir kariuomenėje, ypačiai jos aukštojoje vadovybėje. Galiausiai ir vyr. ginkluotąją pajėgą vadov, Prezidento, autoritetas buvo ašies nuolat žeminamas kariuomenėje ir visuomenėje. Tai, žinoma, buvo didelė žala ginklo galios pajėgumui.

Kar. vadovybės darbai nesiderino su žodžiais. Dar tebebūdamas kar. vadu, gen. Raštikis šią žiemą deklamavo paskutinę savo kalbą šauliams, jog neatiđuosime priešais nė vieno pėdo savo žemės, o savo straipsniu būti gynimo metu pasirašytas min. pirmininko. Pasisakę nesi-
prišinti, nė Merkys, nė gen.

šio nė iš to) laikytis kuo nuosirdžiausiai su Sovietais, kai tie, įvedę Lietuvon savo igulas, klaslingai, kaip mes kiti jutome, ruošėsi duoti jai smūgį. Ir kai dabar jie pareikalavo iš mūsų ne vieno, ne kelių pėdų, bet visos žemės, tai gen. Raštikis lakoniškai ir drąsiai tarė: Sutikti su visais Maskvos reikalavimais! Jis vadovavo kariuomenei penkerius metus, taigi jo auklėjimo įtaka ten negalėjo palikti be pėdsakų.

Taigi, rodos, rizikinga būtų buvę prezidentui duoti kariuomenei įsakymą priešintis. Jeigu jis nebūtų buvęs įvykdytas, tai būtų nemažas smūgis visam kraštui. Ruošti kariuomenę pasipriešinimui reikia ne paskutinę valandą, o daug anksčiau visą laiką ruošti, lygiuojantis į vyriausiąją krašto vadovybę, o ne vien į kariuomenės vadą.

Vertas yra gen. Skučas, kad apie jį skyrium pakalbėtume. Kai Min. Taryba buvo nusistatčiusi dėl Maskvos reikalavimų, Prezidentas ji išsikvietė ir trumpai išdėjo visą bylą, taip skaudžiai jį palietusių. Supratęs, kaip ir kas atsitiko, baisiai nušėbo. Akys jam kiek pasruvo ašaromis. Patylėjęs kiek pasakė: Naktis nemiegodavau, kad kiti, mano bendradarbiai, galėtų miegoti, o dabar mane išdavė. Gal taip reikėjo. Iš kito kambario atėjo min. pirm. Merkys ir ėmė aiškintis, guosdamas gen. Skučą. Esą mūsų prokuroras jį kaltinsias, mūsų teismas teisias, tai nesą ko nusiminti. Generolas: Žinau... Neturiu jokių iliuzijų. Minios teismas kaltins, minia teis, kaip Maskva norės. Tuos žodžius girdėjo min. Musteikis ir gen. Raštikis, kurie pasukim irgi buvo atėję. Išėjus kitiems, Prezidentas patarė Skučui nieko nelaukiant bėgti iš Lietuvos su šeima. Truputį paglavojęs jis atsakė: Nebėgsiu. Išbėgus man, kiti turės atsakyti. Aš ir Povylaičiui pasakiau, kad nebėgtų. Kaip bus, taip bus, – palikau. Prezidentas: kitų neišgelbėsi. Būsi bergždia auka.

(Bus daugiau)

**ČESLOVAS VALDAS
OBCARSKAS**

Juozas Kėkštas gimė 1915 m. Taškente, bet netrukus persikėlė gyventi į Vilnių, kur lankė Vytauto Didžiojo gimnaziją ir ją baigė „vilko bilietu“, nes jis neįtikio lenkų vyriausybei dėl savo lietuviško patriotizmo ir galbūt dėl socialistinių idėjų. Jau 1935 m. būdamas vos 20 metų, jis jau buvo kalinamas Lukiškių kalėjime Vilniuje, o vėliau Lenkijoje, koncentracijos stovykloje.

1938 m. Kėkštas išleido pirmą savo eilėraščių rinkinį „Toks gyvenimas“. Ten jis drauge su kitu vilniečiu poetu Albinu Žukausku pasireiškė kaip talentingas poetas lenkų okupuotame Vilniuje. Rusams okupavus Lietuvą 1940 m. Kėkštas buvo iš tremtas į Rusiją, kur vėliau, jau karo metu, įstojo į lenkų armiją, suorganizuotą Didžiosios Britanijos vyriausybės. Ši britų ir lenkų armija dalyvavo Šiaurės Afrikoje ir vėliau Italijoje karo mūšiuose. J. Kėkštas kautynėse Italijoje buvo du kartus sunkiai sužeistas.

Po karo, gyvendamas Romoje, Kėkštas išleido dvi lyrikos knygas: „Rudens dugnu“ ir „Staigus horizontas“. Šios knygos buvo palankiai įvertintos mūsų žymaus kritiko ir poeto Alf. Nykos-Niliūno.

Vėliau Kėkštas persikėlė gyventi į Argentiną, kur išleido lyrikos knygą „Ramybė man“. Ten jis pasireiškė kaip originalus poetas, einantis su laiku, tariant Vaicūliaičio žodžiais, kuris šią Kėkšto knygą recenzavo „Aidų“ žurnale. Vėliau Kėkštas išleido poezijos rinktinę „Etapai“ 1953 m.

Kėkštas paprastai yra laikomas vienu moderniausių lietuvių poetu, kaip sako prof. A. Landsbergis angliškoje lietuvių enciklopedijoje.

Kėkštas mirė Varšuvoje sulaukęs 65 metų.

Kėkštas kaip poetas dalyvavo mūsų filosofo Juozo Girniaus sudarytoje jaunųjų lietuvių poetų antologijoje „Žemė“. Savo ankstyvesnėje lyrikoje Kėkštas iš dalies vartojo ir klasikinę formą:

*Papasakojau meilę, papasakojau laimę,
Audringai švelnią, nebanalią.
Tokia jinai graži, suprantama savaime,
Žydiom akim, pražydusiom ant kranto žalio.*

*Ant kranto žalio, svetimo ir aukšto,
Kurian žiaurus gyvenimas mus mėtė,*

Rašytojos Žemaitės rašomasis stalas jos gimtajame name – dabar muziejuje. Ant stalo dalis rašytojos parašytų knygų Ntr. K. Dubausko

Rašytojos Žemaitės gimtasis namas Bukantėje (Plungės rajonas), paverstas muziejumi, kurį lanko gausūs turistai Nuostr. K. Dubausko

*Kur dienos miršta ir naujai
neaušta,
Kur svetimas dangus ir žvaigždės
svetimos.*

Vėliau Kėkštas, gyvendamas Argentinoje, rašė laisvomis eilėmis:

*Matai save ir akmenį, ir vandenį,
ir medžių šakose, ir nendrė
raudančioj,
ir drumsčiai tavy prisiminimai
įvairiaspalvių jūrų ir naktų
bekrančių vandenynai.*

Kėkštas išvertė Česlovo Milašiaus, Nobelio literatūros premija apdovanoto poeto, knygą „Epochos sąmoningumo poezija“. Taip pat jis išvertė daug poezijos iš ispanų, prancūzų ir lenkų rašytojų į lietuvių kalbą, daug lietuvių poezijos išvertė į lenkų kalbą. Savo visų raštų rinktinę išleido Lietuvoje, vardu „Dega vėjai“.

**JUOZAS KĖKŠTAS
Ramybė man**

*Aš, vergas nepriklausomos dainos,
dainuodamas audras ir laisvą,
pliatų vėją –
dainavau save.*

*Šiandien, dienų griuvėsiuose sustojęs
(po nurimstančios erdvės dargum),
stebiu save pro skausmo spektrą,
pro pėdsakais manais
paženklintą jaunystės kapinyną
ir jaučiu:
kad man praėjusių dienų
paliko žymės aštrios.
Kad jų spygliuotos užvaros
kiekvieną mano mirutį gelia.*

*Dangaus ir žemės užtemimo ir
žmogaus nematantiems:
Jeigu neturite jėgų pakelti
žvilgsnį į mane
(praėjusi ir einanti), nutilkite,
palikdami
mane žvaigždėms ir medžiams.*

*Ties tamsiom upėm stovi medžiai
rūstūs
ir aš jų artimas.*

*Ramybė jums šešėlių medžiai,
sausas šakas panėrė į slaptinę
upių naktį.
Prieš naują nerimą ramybė man.*

Mokytojų literatų suvažiavimas

Vilniaus mokytojų namuose įvyko Lietuvos mokytojų literatų „Spindulio“ draugijos suvažiavimas. Įsteigta prieš tik trejus metus, jinai jungia per 100 narių, kurie yra išleidę po 2, po 10 savo kūrybos knygelių. Svetainėje įvyko susitikimas su literaturologė prof. Viktorija Daujotyte, kuri kalbėjo apie kūrybos vietą ir prasmę žmogaus gyvenime. Didžiojoje salėje, vadovaujant draugijos koordinatoriui Juozui Žitkauskui, įvyko „vieno kūrinio“, „geriausios knygos“ konkursai, kurių vertin-

Kauno tautinio meno ansamblis „Šilkas“ linksmina PLB seimo dalyvius Vilniaus universiteto kieme Nuostr. K. Dubausko

Dešimtasias teatrų festivalis

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

X Teatrų festivalis rengiamas š.m. lapkričio 22, 24-26 d.d. Jaunimo centre, Čikagoje. Jį rengia JAV LB Kultūros taryba (pirm. Marija Remienė).

Festivalis bus pradėtas vakaru su Kauno Valstybinio akademinio dramos teatro aktoriumi Petru Venslovu lapkričio 22-ą.

Festivalyje dalyvauja: Hamiltono „Aukuras“, Toronto „Aitvaras“, Los Angeles Dramos sam-būris ir „Žaltvykslės“ studija iš Čikagos.

Festivalio rengėjų komiteta sudaro: pirm. Leonas Narbutis, nariai – Danutė Bindokienė, Matilda Marcinkienė, Laima Krivickienė ir Dalia Sokienė.

Lapkričio 24-ą pasirodys „Žaltvykslė“ su Mariaus Ivaškevičiaus pjese „Kaimynas“. Režisierė – Audrė Budrytė. Lapkričio 25-ą po pietų matysime „Aukurą“ su Vytauto Alanto 3 v. komedija „Šiapus uždangos“, kurią režisuoja Elena Dauguvietytė-Kudabienė, o vakare – Toronto „Aitvarą“ su T. Rutkausko 3 v. komedija „Audra giedroje“. Režisierė – Aldona Dargytė-Byszkiewicz ir Vil-mantas Šilinskas. Lapkričio 26-ą, po pietų, bus Los Angeles Dra-

mos sambūrio vaidinimas – Antano Škėmos „Žvakidė“. Režisierius – Algimantas Žemaitaitis. Tos pačios dienos vakare įvyks žymenų įteikimas, kuriam vadovaus Petras Venslovas.

Aktorius P. Venslovas nuo 1972 m. dirba Kauno Valstybiniam akademiniams dramos teatre. Yra gastroliaęs kartu su teatru daugelyje kraštų, tarp jų ir Kanadoje. Yra vaidinęs Lietuvos ir Latvijos kino studijų filmuose ir Lietuvos Televizijos spektakliuose. Yra poezijos skaitovų konkur-sų laureatas ir vienas savičiausių poezijos interpretatorių Lietuvoje, Kauno Muzikos teatro an-samblio „Ainiai“ meno vadovas.

„Žaltvykslės“ teatro studija buvo įsteigta 1999 m. M. Remienė atrado režisierę Audrą Budrytę ir kvietė teatro mėgėjus atvykti į Jaunimo centre šaukiamą susirinkimą. Iš ten susirinkusiųjų teatro mylėtojų, prie kurių vėliau prisidėjo ir kiti, išaugo „Žaltvykslės“ teatro studija. Jos pirmas pasirodymas buvo 1999.X. Petro Vaičiūno „Tuščios pastangos“. Sekantis pasirodymas buvo montažas pagal Juozo Erlicko tekstus – „Blinkuvos poeto pagerbimas“ 2000.IV.9.

Hamiltono lietuvių dramos mėgėjų būrelis buvo įsteigtas 1949 m. lapkričio mėn. Režisierė – E. Dauguvietytė-Kudabienė. Vėliau jis pasivadino Hamiltono lietuvių mėgėjų teatru „Aukuras“. Per 50 metų yra vaidinęs daugelį lietuvių rašytojų veikalų bei vertimų iš kitų kalbų, su savo gastrolėmis apkeliaęs daugelį

Filmas apie diktatorių Noriegą

ALGIRDAS GUSTAITIS

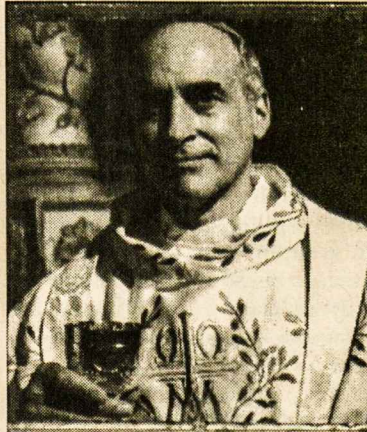
Prancūzai Panamos kanalą pradėjo kasti 1879 m. Netikėti sunkumai, masiškaai siautusiai uodai apkrėsdavo dirbančius. Jie mirdavo geltonojo drugio pakirsti. JAV kongresas nutarė perimti darbus, išaikuoti piktybinius uodus, darbuotę pradėjo 1906 m. Nutarė atstumą tarp Kalifornijos ir Niujorko sumažinti 12,000 kilometrų. Didysis sumanymas įvykdytas 1914 m. Panamos kanalą pradėjo valdyti JAV.

Panamos apylinkėse daug džiunglių su nuodingais gyviais. Gyventojai nepalankūs, krašte veikia narkotikų organizacijos.

Panamos valstybėje garsėjo Manuel „Tony“ Noriega, mokėjęs valdyti rasiškai mišrius gyventojus. Jaunystėje nuodinga žolė ar kas kitas jam sužalojo veidą, kartais pro raukšlės sunkdavosi kraujo lašai. Jis jautėsi gyvenimo nuskriaustas, likimo baudžiamas, blaškėsi, bet savo nuomonę gynė ginklu, pinigais, šypsena, žodžiu. Žmoną pasirinko jauną gražuolę, pritariančią, pasiduodančią vyro kėslams. Jis ieškojo pergales nesvarbu kokiū būdu.

JAV-ės pasirinko jį talkininku, žinių teikėju. Gal per daug reikalavo ar per mažai atlygino. Užsirusitino.

Netikėtai, staiga virš Panamos sudūzgė daug ir didelių JAV lėktuvų, vidurnaktį iš jų parašutais leidosi žemyn ginkluoti amerikiečiai. Kelia skynė jėga, ginklu. Puolė Noriegos gyvenvietę, bet jo nerado. Pagaliau amerikiečių kariuomenės vadovai sužinojo, kad Noriega rado prieglaudą Vatikano nunciatūroje. Į ją veržtis nedrįso, o geruoiu dvasiškai neįleidžia. Prašo, gražiais žodžiais porina – be rezultatų. Kas daryti iš JAV atskraidintai kariuomenei, kaip sugauti ieškomąjį? Nutarė išbaidyti Noriegą dideliu triukšmu. Atsivežė stiprius garsintuvus,

Filme „Noriega God's Favorite“ Vatikano nuncijų vaidina Jeffrey DeMunn

paleido triukšmingus garsus. Dvasiškai ir paieškomasis slepiasi užsidarę kambariuose. Amerikiečiai sakosi nori tik su juo pasikalbėti, išsiaiškinti. Noriega išsena, pasiduoda. Jį tuojau areštuoja, surakina, išskraidina į JAV. Maždaug taip baigiasi filmas.

Vėliau paaiškėjo, kad nepriklausomos valstybės prezidentą (ar diktatorių) Manuel „Tony“ Noriega, atgabentą į JAV patupdė į kalėjimą.

Skleisti gandai, kad jį žadėjo paleisti 2000-taisiais metais. Kur dabar jis yra, nežinia. Gal bus antroji filmo dalis.

Filme matome paskutines Manuel Noriegos valdymo dienas ir valandas. Jį vaidina Bob Hoskins. Surinkta daug duomenų. Tuo metu vyko nedidelis „šaltasis karas“ tarp Šiaurės ir Pietų Amerikos grupuočių: kubiečių, kolumbiečių ir JAV arba Baltųjų rūmų. Noriega buvo sunkiai pagaunamas, nors vykdė neįmanomus dalykus, iki kraštutinumų. Laimėjo karinę jėgą.

Bob Hoskins anksčiau yra vaidinęs pietiečių vaidmenis. Filme „The Honorary Consul“ vaidino argentinietį policijos viršininką. Gražuolę kubietę vaidina Rosa Blasi, buvusi „Miss Chicago“. Nuncijų – Jeffrey DeMunn.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos valstybinis dramos teatras š.m. spalio 26 d. minėjo savo kūrybinės veiklos 60 metų sukaktį. Teatro salėje „Po palmę“ vyko mokslinė konferencija. Prisiiminta, kad pirmąją trupę sudarė Kauno valstybės ir Šiaulių dramos teatro aktoriai. Pirmasis teatro direktorius buvo Romualdas Juknevičius, apie kurį konferencijoje kalbėjo teatrologė prof. Irena Aleksaitė. Be R. Juknevičiaus minėtini režisieriai Juozas Rudzinskas, Vytautas Čibiras, Henrikas Vancevičius, Kazimiera Ky-mantaitė, paruošusi scenai daug lietuvių autorių kūrinių. Kaip ELTA pažymi, dabartiniai teatro vadovai tikisi atkurti ypatingą kūrybinę aplinką. Jubiliejinis vakaras įvyko teatre spalio 29 d.

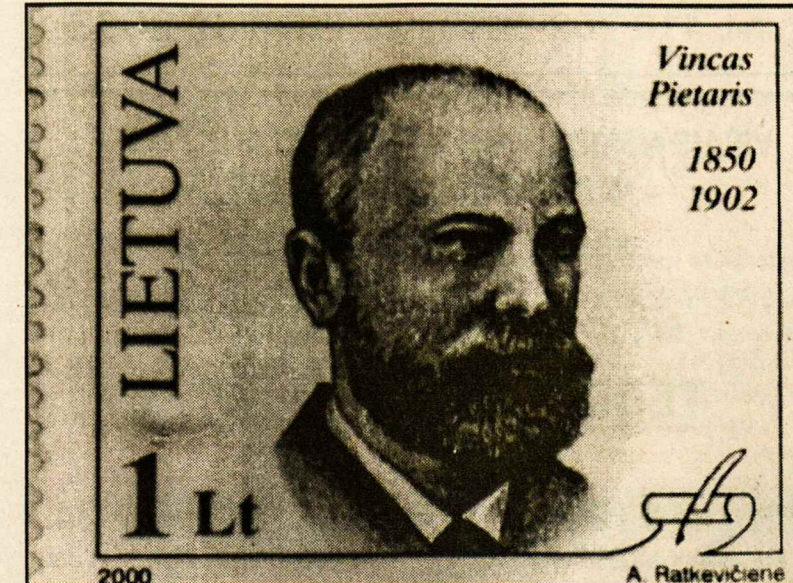
Lietuvos kamerinis orkestras, įsteigtas ir vadovaujamas muz. Sauliaus Sondeckio, 40 metų sėkmingos veiklos jubiliejų mini trimis koncertais. Pirmasis įvyko š.m. spalio 30 d. Valstybinės filharmonijos didžiojoje salėje, kur orkestras atliko J. S. Bacho, W. A. Mozarto, L. van Beethoveno ir Fr. Poulenco kūrinius, kartu pasirodant japonų pianiste Ikuyo Nakamichi ir vargonininkui Leopoldui Digriui; antrasis koncertas skambėjo Vilniaus universiteto Šv. Jonų šventovėje, kur orkestras grojo J. S. Bacho kūrinių „Pasija pagal Matą“, teatralizuotą misteriją, kurią režisavo R. Banionis; trečiasis koncertas – gruodžio 20 d., taipgi su J. S. Bacho kūriniu „Fugos menas“, kurį rašydamas kompozitorius mirė. Kaip ELTA pažymi, 1960 m. įsteigtas Lietuvos kamerinis orkestras buvo naujas reiškinys Lietuvoje. Orkestras labai greitai išliko ir pelnė tarptautinį pripažinimą kaip vienas tos srities geriausių. Jubilėjaus proga buvo surengta spaudos konferencija, kur platintos orkestro įgrotos kompaktinės plokštelės, negailėta orkestrui ir jo vadovui malonių žodžių, nes šis muzikinis vienetas koncertuoja jau tokiose salėse, apie kurias kiti tik pasvajoti galėtų.

Iššivijos institutas (S. Daukanto g. 25, Kaunas) jau pradėjo savo veiklą. Apie ją pasakojo Vytauto Didžiojo universiteto prorektorius, kultūros istorikas prof. Egidijus Aleksandravičius. Instituto tikslas – tirti lietuvių iššivijos pasaulyje, jos politinės, kultūrinės, visuomeninės veiklos problemas, stiprinti pasaulio lietuvių lietuviškos idėjų. Panašūs institutai veikia Švedijoje, Suomijoje, Danijoje, Lenkijoje bei kitose kraštuose. Instituiui pradžia padarė 1995 m. Vytauto Didžiojo universitete įsteigtas Iššivijos studijų centras, atlikęs jau nemažai darbų, ypač susijusių su iššivijos literatūra. Dabar institutas imasi kaupti, leisti, saugoti bei rodyti ligšiolinį iššivijos kultūrinį, mokslinį, politinį palikimą. Jau tvarkomi B. Kviklio, V. Rastenio, Br. Railos, V. Alanto, G. Vėžio, „Metmenų“ žurnalo bei „Santaros-Šviesos“ archyvai. Iššivijos palikimas bus ne tik saugojamas, bet ir įjungiamas į mokslo bei mokymo programas. Prarektorius pranešė, kad jau dabar istorikas L. Saldukas rengia plačią Pasaulio lietuvių bendrumenės istoriją. Atliekamas dar vienas svarbus tyrinėjimas – tai naujoji emigracija, vadinama ketvirtąja iššivijos banga. Užsimota institute steigti Iššivijos muziejų, taipgi tęsti serijines spaudos laidas. Pirmoji knyga – Daivos Dapkutės parengta „Antano Smetonos korespondencija 1940-1944“ jau išleista. Parengtas jau ir antrasis tomas, skirtas Vokietijos DP laikotarpiui.

Vilniaus ir Krokuvos miestų draugystės šventė vienoje iš Krokuvos galerijų š.m. spalio 26 d. lietuvių fotografo A. Baltėno nuotraukų paroda „Vilnius“. Šventėje dalyvavo Vilniaus delegacija, vadovaujama A. Štaro, kultūros ir meno darbuotojai. Tris dienas trukusios šventės programoje pasirodė „Versmės“ choras, pučiamųjų orkestras „Vilnius“, Naujosios muzikos ansamblis; vyko jaunimo grupių koncertai, susitikimai su lenkų jaunimu įvairiuose Krokuvos kultūros namuose, vienoje teatro salėje veikė Vilniaus jaunimo kūrybinių darbų paroda. Kaip ELTA rašo, šventė baigta Krokuvos Švč. Marijos bazilikoje Mišiomis, kuriose dalyvavo ir Krokuvos miesto vadovai.

„Baltų kalbos“ – tai išlikli mokslinė studija, kurioje pateikiama baltų kalbų raida nuo seniausių laikų iki dabarties, nagrinėjami gyvų ir mirusių baltų kalbų ryšiai – tarpusavyje ir su kitomis kalbomis. Apibendrinti įvairių kartų kalbininkų, archeologų, istorikų, etnologų, mitologų tyrimai. Studiją paruošė žymusis italų kalbininkas Pietro Umberto Dini, Pizos universiteto baltų filologijos profesorius, studijavęs Pizos ir Vilniaus universitetuose, stažavęs Krokuvoje, dirbęs Norvegijoje, autorius Romoje išleistos monografijos „Martyno Mažvydo šv. Ambrozėjaus giesmė“ bei kitų mokslinių veikalų. Kaip ELTA rašo, studiją išleido Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas Vilniuje. Knygos sutiktuves įvyko š.m. spalio 11 d. Vilniaus universiteto Lietuvių filologijos skaitykloje.

Dr. Vinco Pietario (1850-1902), pirmojo lietuvių istorinio romano autoriaus, 150-tasis gimtadienis paminėtas š.m. spalio 9 d. Sovietinės okupacijos metais kaip rašytojas ir lietuvis patriotas buvęs neprimintas ir slepiamas, dabar išsena dienos švieson. Įdomių žinių apie tėvą yra suteikusi vyriausioji V. Pietario duktė Antanina Pietarytė, gyvenusi Kolumbijoje. Ją lankydavusi žurnalistė Janina Narutavičienė ir rašytojo dukters pasakojimus skelbusi „Drauge“. V. Pietaris, romano „Algimantais“ autorius, gimė Žiūrių – Gudelių kaime, Marijampolės apskr. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje, Maskvos universitete baigė matematikos ir medicinos mokslus, gerai mokėjo prancūzų, anglų, vokiečių, lenkų bei rusų kalbas. Buvo sukaupęs turtingą biblioteką, kurioje šalia mokslo knygų netrūko ir grožinės literatūros klasikų. Gavęs medicinos diplomą, Lietuvoje praktikuoti negalėjo ir buvo paskirtas į Demiansko miestą apskrities gydytoju. Ten vedė šešiolikmetę pulkinko Kosovičiaus dukterį. V. Pietaris buvęs idealistas ir gydytojo pašaukima tikrai supratęs ir vertinęs. Algos gaudavo 75 rublius mėnesiui. Neturtinguosius gydydavo nemokamai. Kai kuriems dalindavo kapeikas vaistams nusipirkti. Jis ne tik rašė, bet neblogai piešė, smuikavo. Tikrų draugų teturėjęs du – tai dr. J. Basanavičių ir kun. A. Dambrauską-Jakštą. Buvo labai religingas, prie jo lovos visada kabojęs jo paties pieštas Kristaus paveikslas. Tačiau rašymas būdavo jo mėgstamiausias užsiėmimas. Tai darydavo daugiausia naktimis. Mirė 1902 m. rugsėjo 19 d., 10 val. vakaro tyliai ramiai besimeldamas. Dukters teigimu, rankraščiuose dar yra likę daug jo kūrinių. Snsk.

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas

Nuostr. M. Pranevičiaus

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 4.20%	Asmenines paskolas nuo 8.50%
180-364 d. term. ind. 4.70%	
1 metų term. indėlius 4.85%	Sutarties paskolas nuo 8.50%
2 metų term. indėlius 5.10%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
3 metų term. indėlius 5.15%	1 metų 7.70%
4 metų term. indėlius 5.20%	2 metų 7.75%
5 metų term. indėlius 5.30%	3 metų 7.85%
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.60%	4 metų 7.95%
1 metų GIC-met. palūk. 5.10%	5 metų 8.00%
2 metų GIC-met. palūk. 5.35%	
3 metų GIC-met. palūk. 5.40%	Su keičiamu nuosimčiu
4 metų GIC-met. palūk. 5.65%	1, 2, 3 metų 6.75%
5 metų GIC-met. palūk. 5.70%	
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable" 3.80%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 5.10%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 5.35%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 5.40%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 5.65%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 5.70%	
Taupomąją sąskaitą iki 2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgage'us iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD. REAL ESTATE BROKER

27 John Street, Toronto

- MLS skelbimas
- Komisas 3½%
- Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS VICTOR RUDINSKAS

Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave.W.
ir Weston Road)

LEDAS REFRIGERATION AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalavimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklos

- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui

tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC. GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

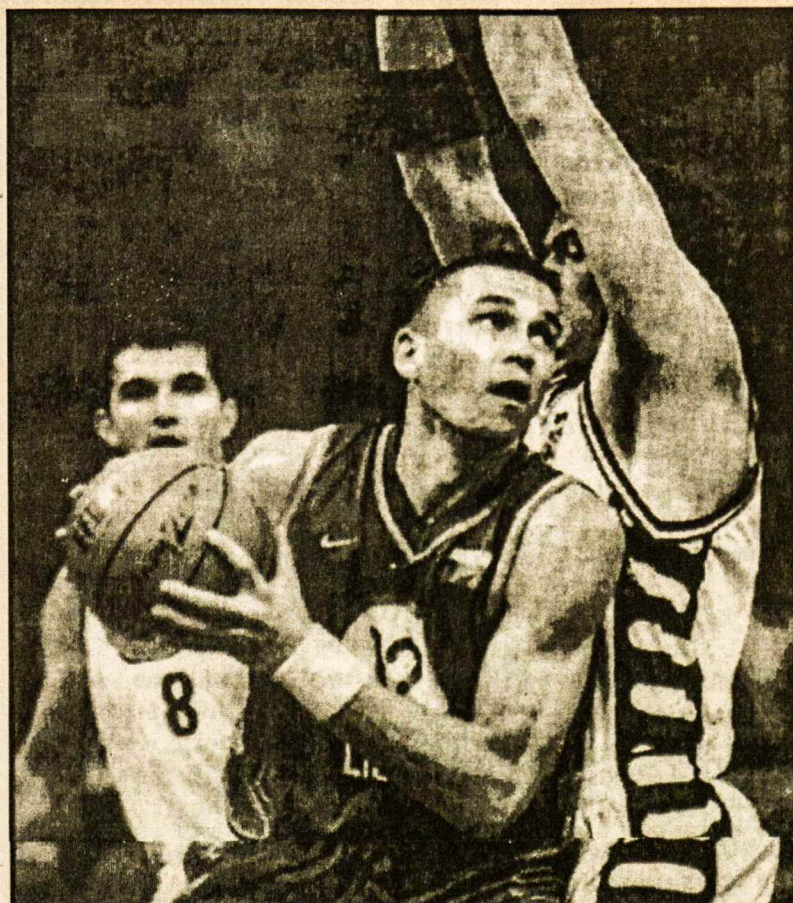
VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS
– PARDAVIMU AR PIRKIMU –
sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

Prisimenant XXVII-tąsias olimpinės žaidynes Australijoje, kuriose Lietuvos krepšininkai iškovojo bronzos medalį. Nuotraukoje – Tomas Masiulis rungtynėse su jugoslaviais, kuriuos lietuviai nugalėjo 76:63 santykiu

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vo iškilmingai atidaryta Versalio rūmų karališkosios operos salė ruošiantis Marie-Antoinette ir būsimojo Liudviko XVI vedyboms. Tačiau dabar ji pirmą sykį statoma šioje žemėje, kurią anuomet filosofas Voltaire pašaipiai vadino "keliais hektarais sniego". Opera pagrįsta graikų legenda apie Persėjų, Dzeuso sūnų, kuris nugalėjo žaltčiaplaukę Medūzą. Nuo jos pikto žvilgsnio žmonės suakmenėdavo. Opera Atelier meno vadovai Marshall Pynkoski ir Jeannette Zingg, jau anksčiau pastatę visą eilę baroko operų, ši sykį įstengė sukurti milijoninę gamybą, iš dalies padedant prancūzų BNP Paribas meno fondui. Diriguoti "TorontoTafelmusik" baroko orkestrui buvo pakviestas Lully specialistas Hervé Niquet, o puošnius, spalvingus ir atitinkančius baroko laikotarpį dainininkų kostiumus paruošė ilgametė Opera Atelier kostiumų kūrėja Dora Rust-D'Eeye. Dvidešimt dainininkų, grupė baletų šokėjų bei eilė statistų (kurie tik gražiai atrodė judėdami ar stovėdami), spalvingos dekoracijos ir įdomūs specialūs efektai džiugino vakaro dalyvių.

Toronto paežeris išvalyti ir atnaujinti pažadėta \$1.5 milijono. Jau seniai buvo kalbama apie to atnaujinimo reikmę, ypač po to, kai Torontas pasiskelbė kandidatu 2008 metų olimpinėms žaidynėms rengti. Atrodo, kad miesto burmistrui M. Lastman pasisekė prikalbėti Otavą ir provincijos valdžią prie prisidėti. Visos trys valdžios

Toronto paežeris išvalyti ir atnaujinti pažadėta \$1.5 milijono. Jau seniai buvo kalbama apie to atnaujinimo reikmę, ypač po to, kai Torontas pasiskelbė kandidatu 2008 metų olimpinėms žaidynėms rengti. Atrodo, kad miesto burmistrui M. Lastman pasisekė prikalbėti Otavą ir provincijos valdžią prie prisidėti. Visos trys valdžios

Robert Birgeneau neseniai buvo įvesdintas Toronto universiteto rektoriumi. Įvesdinimo iškilnėse, kurios vyko universiteto Convocation salėje,

Robert Birgeneau neseniai buvo įvesdintas Toronto universiteto rektoriumi. Įvesdinimo iškilnėse, kurios vyko universiteto Convocation salėje,

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Sportas

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS. Lietuvos krepšinio komandos ir toliau smunka žemyn įvairiose Europos varžybose. ULEB Eurolygos varžybose Kauno "Žalgiris" nusileido "Snakes" (Šveicarija) krepšininkams 87:95. NEBL rungtynėse Vilniaus "Lietuvos ryto" krepšininkai pralaimėjo Maskvos "CSKA" komandai 84:88. R. Saportos taurės varžybose Vilniaus "Sakalų" krepšininkai namuose nusileido Sevilla "Caja San Fernando" komandai 79:80 ir 89:98. Antrąjį pralaimėjimą iš eilės patyrė Eurolygos moterų krepšinio varžybose Vilniaus "Lietuvos telekomo" krepšininkės, išvykoje 62:83 pralaimėdamos Soprono "Gysey-Ringa" klubui.

ŠACHMATAI: Istanbul (Turkija) pasibaigusioje pasaulio šachmatų olimpiadoje Lietuvos moterų tarp 86 komandų pasidalijo 30-35 vietas (22 taškai iš 42 galimų). Vyrai tarp 86 komandų pasidalijo 26-32 vietas (31,5 taško iš 42 galimų).

KULTŪRIZMAS (pratimai su įrankiais): Lozana (Šveicarija) vykusiame Europos vyrų kultūrizmo čempionate, tarp 96 kultūristų iš 34 šalių Lietuvos atstovai – vilnietis Semionas Berkovičius iškovojo sidabro medalį ir vilnietis Olegas Zura bronzos. Komandų įskaitoje Lietuvos rinktinė buvo aštunta.

ČIUOŽIMAS: Gelzenkirchen (Vokietija) trečiajame "Grand Prix" tarpsnyje Lietuvos ledo šokėjai Margarita Drobiazgo ir Povilas Vanagas užėmė antrąją vietą.

ŠOKIAI: Elbing (Lenkija) mieste vykusiose Tarptautinės sportinių šokių federacijos pasaulio varžybose Kauno Sūkurių klubo šokėjai tarp 70 porų nugalėtojais tapo Artūras Bizokas ir Edita Daniūtė, o Linas Kareiva ir Karolina Skorupskaitė užėmė antrąją vietą. Ten pat vykusiose "Baltijos taurės" varžybose tarp 43 porų standartinių šokių programoje jaunimo (iki 19 metų) nugalėtojais tapo A. Ivašauskas ir J. Dingelytė.

APDOVANOJIMAS: Lietuvos tautiniam olimpiniam komitei (LTOK) už pasiekimus propaguojant kilnaus žaidimo judėjimą savo šalyje Vilniaus rotušėje buvo įteiktas Europos "Fair Play" ("Kilnaus žaidimo") judėjimo apdovanojimas, kurį priėmė LTOK pirmininkas Artūras Povilūnas. V. P.

Skautų veikla

Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, jų lankymo dieną, lapkričio 5, Toronto skautininkai, prieš amžinybės iškeliavusių savo brolių ir sesių kapų uždegę Sėdžių papuoštas žvakes ir pasimelė. Dalyvavo draugininkai K. J. Batūros ir dukra, V. Grybienė, F. M. Mockai, V. Morkūnas, E. M. Kazakevičiai, V. L. Sėdžikai, S. A. Škėmos, E. Simonavičienė, M. Vasilaiškiečiai. Ši graži tradicija tęsiama kasmet. Būtų gražu, kad ir jaunesni įsijungtų. F.M.

dalyvavo apie 1,700 studentų, profesūros ir kvietinių svečių. R. Birgeneau studijavo matematiką Bostono MIT institute, kurį baigė 1963 metais. Paskutiniu metu jis buvo griežtųjų mokslų dekanu tame pačiame MIT institute. Naujasis rektorius pasidžiaugė Toronto universiteto studentų įvairumu – apie pusę studentų kilę iš "matomųjų mažumų", apie du trečdaliai namuose kalba kita nei anglų kalba – sakėsi planuojąs pritraukti apie 1,000 naujų profesorų per ateinančius 10 metų, pajavinti studijų programą, padidinti paramą studentams, ypač aspirantūroje, ir surinkti dar vieną bilijoną į universiteto fondus. R. Birgeneau pakeitė buvusį nuo 1990 metų rektorių Robert Pritchard. G.K.

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

WALTER V. DAUGINIS INSURANCE - DRAUDIMAS

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
300 North Queen St., Suite 105N
Etobicoke, Ont. M9C 5K4
(šiaurinė pusė Queensway; prieš Sherway Gardens)
Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305
Faksas 416 620-7584

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 118 milijonų dolerių

MOKAME

3.65% už 30-89 d. term. indėlius	4.20% už 90-179 d. term. indėlius	4.70% už 180-364 d. term. indėlius	4.85% už 1 m. term. indėlius	5.10% už 2 m. term. indėlius	5.15% už 3 m. term. indėlius	5.20% už 4 m. term. indėlius	5.30% už 5 m. term. indėlius	4.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	5.10% už 1 m. GIC invest. pažym.	5.35% už 2 m. GIC invest. pažym.	5.40% už 3 m. GIC invest. pažym.	5.65% už 4 m. GIC invest. pažym.	5.60% už 5 m. GIC invest. pažym.	3.80% už RRSP & RRIF ind. (var.rate)	5.10% už RRSP & RRIF 1 m. term. ind.	5.35% už RRSP & RRIF 2 m. term. ind.	5.40% už RRSP & RRIF 3 m. term. ind.	5.65% už RRSP & RRIF 4 m. term. ind.	5.60% už RRSP & RRIF 5 m. term. ind.	3.00% už OHOSP (variable rate)	2.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	5.50% už JAV dolerių 1 metų GIC	2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.
----------------------------------	-----------------------------------	------------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	-------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------	----------------------------------	---------------------------------	------------------------------------

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....8.50%	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su – nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)	1 metų.....7.70%	2 metų.....7.75%	3 metų.....7.85%	4 metų.....7.95%	5 metų.....8.00%	– su keičiamu nuosimčiu.....6.75%
-------------------------------------	--	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	-----------------------------------

DUODAME

- asmenines paskolas iki \$250,000
- mortgage'us iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgage'us

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

GAŠKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIŲNĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI GAŠKAITAS
APLANKYDAMI MŪŠŲ TINKLALAPI: www.parama.net
Elektroninė pašta: parama@total.net

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR BVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) | LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVIŠKŲ BANKŲ PROGINĖS MONETAS

KASOS VALANDOS:

Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošniame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Queen Travel
International Ltd
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2

ALGIS
MEDELIS

Tel. 416 531-4800

KELIŲNĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIŲNĖS paruošiu geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.

TEIRAUKITĖS APIE GERIAUSIAS SEZONO KAINAS

IKI LAPKRIČIO PABAIGOS A. MEDELIS YRA ATOSTOGOSE.

Tuo metu skubiais kelionių reikalais kreipkitės angliškai į bendradarbę Lidiją telefonu 416-531-8110, arba Margaret, tel. 416-531-4800. Mano klientams bus duodama atitinkama nuolaida.

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKEITIŠKUS DOLERIUS. G. A. R. A. N. T. O. T. A. !

Visuomenės veikėjos Kanados lietuvių katalikų moterų draugijos suvažiavime Toronte. Pirmoje eilėje: Laima Senkevičienė, Angelika Sungailienė, "Draugo" vyr. red. Danutė Bindokienė, dr. Ona Gustainienė; antroje eilėje: Birutė Biretienė, Monika Povilaitienė, Regina Choromanskytė

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Prisikėlimo parapijos ir "Dainos" chorų dalyviams bei visiems kitiems lankytojams, kurie mano sunkios ligos metu suteikė man daug stiprybės ir dvasinės pagalbos sunkiomis valandomis.

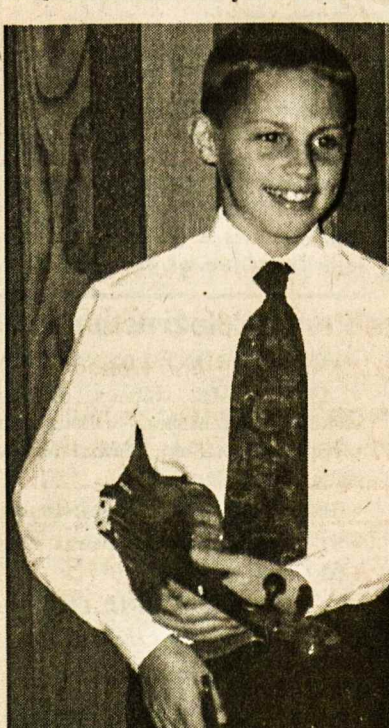
Ačiū už maldas ir gerus žodžius –

Irena Kaliukevičienė

TORONTONT

A. a. Marija Yokubynienė, žymi prieškarinės lietuvių emigracijos veikėja Kanadoje, mirė š.m. lapkričio 6 d., sulaukusi 95 metų amžiaus, nuliūdime palikusi dukterį Genovaitę Kuzmienę, sūnų Benediktą su šeima bei gimines Lietuvoje. Maldos prie karsto ir atsisveikinimas su velione įvyko lapkričio 9 d. Turner & Porter laidotuvių koplyčioje. Religines apeigas atliko Lietuvos kankinių parapijos klebonas prel. J. Staškevičius; atsisveikino KLKM dr. J. Anapilio skyrusiu vardu A. Ramanauskienė, o buvusios šalpos dr. J. "Daina" vardu – L. Balsienė. Po gedulinių koncelebruočių Mišnių (prel. J. Staškevičius, kunigai A. Simanavičius, OFM, ir Eug. Jurgutis, OFM) Lietuvos kankinių šventovėje velionė palaidota lapkričio 10 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse. Nors diena buvo labai lietinga, laidotuviuose dalyvavo daug žmonių.

Velionė į Kanadą atvyko 1929 m. Buvo viena iš šalpos grupės "Daina" steigėjų ir ilgąmetė jos pirmininkė. Kol jėgos leido, visą gyvenimą labai aktyviai reikėsi visuomeninėje ir šalpos veikloje, labai daug pagelbėjo pokariniams ateiviams atvykti į Kanadą ir įsikurti.

Spalio 20, 21, 22 dienomis DARIUS KURAS iš Toronto ir DAINA CERS iš Hamiltono susitiko "Suzuki 2000 Millennium" festivalyje Londone, kur jie grojo 600 styginių instrumentų orkestru. Srašuose buvo net 4 lietuvių kilmės jaunuoliai

Nuotr. R. Kurienės

Išėjimo lietuvių klierikų studijų fondui aukojo: \$500 – J. Kairiūnaitis; \$50 – K. J. Batūros.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$1,000 – M. Preikšaitienė; \$100 – K. Ališauskienė, R. Vaišvilaitė, A. I. Kusinskiai, P. Ročys, T. Gražulienė, A. I. Pūkai, B. Stalioraitienė, L. Einikienė (a.a. Liudo Einikio X metinių proga), E. Berentienė, E. Kripienė, M. Laurinavičienė, F. Venskėvičienė, J. Rėpečka; \$80 – E. Raudienė; \$50 – Z. Stančikienė, S. Stankienė, L. Morčūnienė, V. Jasinevičienė, A. Vaišvilienė, A. I. Zalagėnai, O. R. Berentaitė, L. Abramonis, S. Kuzmickas, A. Jurcevičienė, A. Lukošienė, A. Kerberienė, G. Šutienė, J. Jocas, R. Bražukienė, S. J. Macijauskai, F. Juzėnas, O. Skėrienė, M. Povilaitienė, A. Koliaciū, D. Zulonienė, B. Galinienė, J. Januškevičius, I. Paškauskienė, E. Valeška, J. Dovidaitienė (a.a. Prano Dovidaičio ir Gudinskų mirusių atminimui), V. K. Gapučiai, K. J. Batūros, R. Putteris, A. Aleliūnienė, E. Azubalienė, E. Stabingienė, B. D. Čizikai, V. Timošenko, S. P. Augaičiai, L. V. Pevečičiai; \$40 – J. Juodis, T. Liorencienė, N. Zakaras, R. Šakalinskis; \$30 – H. Kukutienė, J. V. Dimiskiai; \$25 – E. Girėnienė; \$20 – M. Obelenienė, J. Vilčinskis, P. Stauskas, P. Balasevičius, L. Stonkus, J. Aušrotas, B. Antanaitienė, E. M. Kazakevičiai, M. Šulienė, B. Sriubiskis, F. V. Mašalai, A. Suškauskas, B. Pittman, A. Šeškus, D. Garkšniūnė; \$10 – P. Daržinskis, J. Mačiulis, J. Vaina; \$5 – A. Usvaitas, R. Oleka, K. Vėgys, J. Karpaitis.

UKRAINIAN POST INTERNATIONAL
2455 Cawthra Rd., Unit 20
Tel. (905) 281-9665
1-888-861-7944
(nemokamas)

- siuntinių pristatymas į adresato namus
- maisto siuntiniai
- pinigų pervedimas
- pristatymo patarnavimai (courier service)
- komerciniai persiuntimai (commercial shipments)
- kelių patarnavimai

Mes siunčiame siuntinius į
BALTIJOS VALSTYBES, RUSIJĄ, UKRAINĄ
BEI KITAS EUROPOS VALSTYBES

Darbo val. nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. – 6 v.v.

Kanados lietuvių veiklos rūpesčiai

Antroji Kanados lietuvių bendruomenės tarybos suvažiavimo dalis – svarstybos tema "Lietuvos kryžkelės"

IRENA ROSS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Hamiltono Jaunimo centro salėje 2000 m. spalio 28, šeštadienio popietėje tęsėsi suvažiavimo antra dalis – svarstybos. Jos buvo suplanuotos Natalijos Liačienės, KLB vyrcipirmininkės specialiejiems projektams, po pasitarimų su visa KLB valdyba. Pagal planą buvo sukviešti septyni kalbėtojai temoms, kurios įspintų į "Tautos kryžkelės" kontekstą. Kiekvienas prabilo pristatytas Irenos Ross, KLB vyrcipirmininkės kultūros reikalams, šios popietės vadovės.

Kalbėtojai iš Amerikos

Pirmi du kalbėtojai – adv. Povilas Žumbakis ir dr. Kazys Ambrozaitis buvo svečiai iš Čikagos. Visi kiti – Kanados lietuvių bendruomenės nariai: Rūta Astravaitė, Stasys Bakšys, Marius Grinius, dr. Rasa Mažeikaitė, kun. Edis Putrimas.

Adv. POVILAS ŽUMBAKIS kalba KLB tarybos suvažiavime Hamiltone surengtose svarstybose "Lietuvos kryžkelės" Ntr. R. Kurienės

P. Žumbakis pateikė istorinę apžvalgą su daugybe svarbių datų bei įvykių. Gvildeno klausimus: Kas ką persekiojo, kas prieš ką sukilo, žydai 1940-41 m. sovietų okupacijos ir Lietuvos naikimo metu, nacių okupacijos metai 1941-1944 m., sovietų okupacija 1944-1990 m. ...

Pavyzdžiui, "Ar Lietuviai praradus nepriklausomybę žydai tapo sovietų kolaborantais? Ar visi? Ar didelė dalis? Negalima apibendrinti, negalima sakyti "žydai buvo komunistai" ar "žydai buvo kolaborantai". Kitas pavyzdys: "Ar buvo galima 1941 m. birželio 22 d. lietuvių sukilimą vadinti sukilimu? Ar lietuviui sukilo kovoti su naciiais – kolaborantais? Savo kalbos pabaigoje P. Žumbakis pareiškė: "Kiekvienas švietus lietuvis privalo domėtis, sekti, tirti Lietuvos istoriją... Kai kalbama apie Antrojo pasaulinio karo istoriją, būtina suprasti Lietuvos padėtį prieš karą, karo metu ir pokario metu, kai Lietuvos istorija buvo uždrausta krašte ir archyvai bei liudininkai buvo tvarkomi ir tirdomi KGB... Negalima šmeižti žydu, kaip negalima šmeižti lietuvių už tai kurių jų tautiečių padarytą žalą kitiems. Apibendrintas kaltinimas yra neloģiškas ir neteisingas."

Dr. Kazys Ambrozaitis kalbėjo tema: "Liudininko žvilgsnis į 1941 metų kryžkeles". Esą dažnai keliamas klausimas, ar sukilimas buvo spontaniškas ar paruoštas iš anksto. Jo atsakymas: sukilimas buvo rengiamas iš anksto. Pradėta organizuoti 1940 m. gruodžio mėn. 1941 m. sausio mėn. plk. Kazys Škirpa, Lietuvos atstovas, iš Berlyno ragino ruošti atitinkamam momentui. Penktas dienas prieš sukilimą Adolfas Damušis sušaukė septynių grupių pasitarimą ir buvo nustatyta sukilimo pradžia – karo pradžioje tarp sovietų ir nacių. 1941 m. birželio 23 d. sukilimas prasidėjo, sukilėliai užėmė Kauno senamiestį.

Dr. K. Ambrozaitis atvežė Čikagoje leidžiamo dienraščio "Draugas" 1941 m. birželio 24 d. egzempliorių, kuriame rašoma: "Pranešimai iš Kauno sako, jog Lietuvos sukilimo vadas yra plk. Škirpa, kuris buvo ministras."

Marius E. Rusinas, CLU CFP
(Certified Financial Planner)
RESP, RRIF, LIF
ANNUITY, RRSP
Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

Dr. KAZYS AMBROZAITIS kalba KLB tarybos suvažiavime Hamiltone surengtose svarstybose "Lietuvos kryžkelės" Ntr. R. Kurienės

ris Vokietijoje ir šiuo metu esąs paskirtas nepriklausomos Lietuvos premjeru". Pačią pirmą sukilimo dieną jis buvo suimtas. Nuo pat pirmų dienų Lietuvoje buvo įvesta cenzūra. Galima pasitikėti tik mažu skaičiumi išlikusių autentiškų dokumentų.

Kalbėtojas taip pat paaiškino, kad pranešimas apie sukilimą laikraštyje "Į laisvę" yra nepatikimas, nes nacių leidinys.

Kanadiečių pranešimai

JAV svečiams baigus savo pranešimus kalbėjo kanadiečiai. Pirmoji jų buvo Rūta Astravaitė, Toronto universiteto tarptautinių ryšių ir Europos mokslų studentė, dalyvavusi Harvardo ir McGill universitetų rengtose JT veiklos pratybose. Jos tema: "Beldimasis į Europos duris". Ji pabrėžė Lietuvos įstojimo ir į NATO, ir į ES svarbą. Vakarose gyvenantys lietuviai turėtų remti Lietuvos ES ir NATO narystės siekius.

Stasys Bakšys, gimęs Lietuvoje, jaunas atvykęs į Kanadą, baigė visus mokslus Kanadoje. Hamiltono McMaster universitete įgijo bakaluro laipsnį iš politinių mokslų ir istorijos. Šiuo metu tarnauja Ontario policijos nusikaltimų sekimo skyriuje. Jo tema – "Lietuvos policijos problemos šiandien ir reikalavimai rytojui". Pati didžiausia problema šiandien yra ne tik narkotikų plitimas, bet ir jų gaminimas. Statistika rodo, kad kas trečias Lietuvos jaunuolis yra bandęs narkotikus. Taigi yra daug nusikaltimų, susijusių su išlaisdymu. Devynių mėnesių laikotarpįje nusikaltimų padidėjo 41%. Blogiausia, kad tai daugiausia lietuviškas jaunimas.

St. Bakšio nuomone, Lietuvos policininkus reikėtų siųsti į Vakarų, pvz. į Kanadą, kuri turi specialias mokyklas kovai su nusikaltimais.

Penktasis kalbėtojas buvo Kanados diplomatas Marius Grinius. Užaugęs Hamiltone ir po to baigęs Kanados karo akademiją Kingstone, tarnavo Kanados kariuomenėje. 1979 m. perėjo į diplomatinę tarnybą užsienio reikalų ministerijoje, turėjo paskyrimą į NATO ir keturis kraštus Azijoje, paskutinį – ambasadorius Vietnamą 1997-1999 m. Šiuo metu dirba Kanados sostinėje Otavoje "Privy Council Office" kaip vienas iš ministerio pirmininko patarėjų valdžios socialinės veiklos klausimais. Jo tema: "Komunizmo įtaka jaunose demokratijose"

M. Grinius nagrinėjo 50 metų sovietų santvarkoje išgyvenusio žmogaus galvoseną. Pripratęs prie cenzūros ir nurodymų iš partijos net smulkiuose reikaluose. Tokiam žmogui sunku persiorientuoti į Vakarų pasaulio galvoseną. Senąją galvoseną pakeisti truks daugelį metų suvažiavimo.

PLB valdybos žymenimis apdovanoti veikėjai Kanados lietuvių bendruomenės tarybos suvažiavime Hamiltone: dr. JUOZAS SUNGAILA ir dr. PETRAS LUKOŠEVIČIUS Nuotr. R. Kurienės

tų. Per mokyklas Lietuva galėtų palengva pasivyti Vakarų pasaulį.

Dr. Rasa Mažeikaitė kalbėjo tema: "Daugiakultūrė Lietuva – stipri Lietuva". Ji yra istorikė, Kanados lietuvių muziejaus ir archyvo vedėja. Yra parašiusi daug mokslinių straipsnių apie Lietuvos viduramžius, yra dėstiusi Vilniaus ir Klaipėdos universitetuose.

Ji palietė istorinės Lietuvos politiką su kitataučiais. Kuni-gaiškščiai kvietėsi kitataučius pirkliaus – žydus, totorius, karaimus, suteikdami jiems privilegijas ir sąlygas įsikurti. Pagony kuni-gaiškščiai statė šventoves, pagony pirkliai prekiaavo su kryžiuočiais. Vilnius buvo tarptautinis miestas. Dabartinė Lietuva neturėtų bijoti daugiakultūrinio tarptautiškumo, kaip ir praityje.

Kun. Edis Putrimas, užaugęs lietuvių tarpe Toronte, prieš 15 metų įšventintas kunigu. Yra mokytojas ir kapelionas įvairiose pasaulio šalyse: Vasario 16 gimnazijoje, stovyklose, kongresuose, kursuose nuo Vasagos "Kretingos" iki Pietų Amerikos lietuvių telkinių. Prieš penkerius metus įsteigė labai veiklų, plataus masto Dvasinės pagalbos jaunimo centrą Klaipėdoje. Jo kalbos tema: "Lietuvių religingumas".

Jis kalbėjo apie lietuvių charakterį ir iš to išplaukiantį gyvenimo būdą. Anot jo, mes esame tauta kaip ir mūsų Vytis – šokantis iš Rytų į Vakarų. Lietuvis yra ir mastytojas (smūkeliai), filosofas, kuris ieško gyvenimo prasmės. Prof. Šalkauskis jį apibūdino kaip individualistą, ne formalistą. Nesukubame reaguoti į įvykius su viena 1990 metų išimtimi.

Lietuvis turi stiprų ryšį su gamta, išugdyta jau gilioje senovėje. Nuo amžių Lietuva – Marijos žemė, tad vyrauja Marijos ir Motinos gerbimas. Lietuvos eksportas dabar, kaip pastebi kun. Putrimas, yra jaunimas. Jų 51% yra pesimistai dėl ateities. Daugumas norėtų gyventi Amerikoje, nes nemato galimybės įkurti "Ameriką" Lietuvoje.

Klausimai ir diskusijos

Buvo duota laiko klausytojams klausyti svarstybių kalbėtojų. Taip pat teko pora klausimų ambasadoriui Rimantui Šidlauskui apie santykius su Lenkija ir apie Karaliaučiaus krašto ateitį. Į juos buvo atsakyta pateiktam faktams ir statistikai.

Po šių idomųjų diskusijų suvažiavimo dalyviai susiskirstė į diskusines grupes ir svarstė popietės kalbėtojų temas. Jeigu galima būtų susumuoti įvairių grupių diskusijų pasidalintas mintis, tai reikia pripažinti, kad visos grupės, pripažinusios Lietuvos iššūkius, pritarė įvairios pagalbos teikimą Lietuvai. Lietuvos istorijos perteikimas jaunimui turėtų būti įgyvendinamas ir mūsų jaunimui Vakarų pasaulyje, ir pačioje Lietuvoje.

Baigiant KLB valdybos pirm. A. Vaičiūnas padėjo visiems suvažiavimo dalyviams: Hamiltono apylinkės pirm. Bernardui Mačiui už suvažiavimo globojimą ir vaišinimą, kalbėtojų už trūšą ir visiems dalyviams diskusijose. Sugiedotas Lietuvos himnas. Po to buvo pabendrauta prie vyno ir sūrio prieš išsiskirstant iki ateinančių metų suvažiavimo.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 Tel.: 905 271-7171
(į vakarus nuo Hurontario)
NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Kelionės į Lietuvą * Kelionės į šiltes kraštus (ypatingai žemos kainos norintiems pailsėti ir išvykstantiems iki gruodžio 12 d.) * Draudą * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Išskvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą * Didelės nuolaidas dažnai keliaujantiems * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.
Dėmesio! Garantuojame kelionės lėktuvu kainą \$999 įskaitant mokesčius, norintiems skristi į Lietuvą 2001 metais iki gegužės 26 dienos, jeigu įmokėsite už bilietus iki 2001 metų sausio 5 dienos. Maršrutas ir lėktuvų bendrovę jūsų pasirinkimui.
Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
V.I.M. Parcel Express Inc.
4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON. M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042
Siuntiniai priimti iki lapkričio 15 d.
bus pristatyti jūsų artimiesiems
ir draugams Lietuvoje
Šv. KALĖDŲ ŠVENTĖMS
Mūsų atstovas Montrealyje:
Romas Bobykas
4359 Venise Str.
Montreal PQ H1S 1G2
(514) 728-3612
\$200* COUPON \$200*
*Valid only at head office, 4134 Dundas St.W.
until December 31, 2000
ONE COUPON PER PARCEL OFF OFF

TORONTONT

Anapilio žinios

– Ateinantį savaitgalį, lapkričio 19, bus renkama antroji rinkliava Kanados katalikų misijoms.

– Lapkričio 10, penktadienį, palaidota a.a. Marija Yokubynienė, 95 m. amžiaus.

– Lapkričio 11, šeštadienį, palaidota a.a. Antonina Burdulinė, 92 m. amžiaus.

– Pirmosios Komunijos pasirušimui užregistruotieji vaikučiai pamokas su mokytoja Janina Dze-mioniene pradeda lapkričio 19, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių klebonijoje.

– Lapkričio 26, sekmadienį, bus švenčiama Lietuvos kariuomenės šventė. Ta proga Lietuvos kankinių šventovėje 11 v.r. Mišiose su savo vėliava dalyvaus Toronto VI. Pūtvių kuopos šauliai ir Lietuvos karininkai iš Borden karo bazės. Pamokslą sakys ir Mišias aukos Lietuvos kariuomenės kapelionas kun. Saulius Kasnauskas. Šventės minėjimas bus 2.30 v.p.p. Lietuvių Namuose.

– Parapijos Jaunų šeimų sekci-ją rengia vaikučiams Kalėdinę eglu-tę gruodžio 17, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių Anapilio didžiojoje salė-jė. Vaikučiai registruojami ir bilie-tai pardavinėjami parapijos salėje sekmadieniais iki lapkričio 20 d. Taipgi galima vaikučius registruoti skambinant telefonu Janinai 905 848-5236 arba Zitai 905 608-1153.

– Anapilio knygyne galima iš-gyti puskiečio poeto A. Uzdilos knygą „Širdies virpsniai“ ir lietuviš-kų kalėdinių sveikinimo atvirukų.

– Anapilyje veikiančiame Ka-nados lietuvių muziejuje-archyve vyksta paroda apie Kanados lietu-vių jaunimo sąjungos veiklą. Mu-ziejaus lankymo valandos sekma-dieniais: nuo 10.30 v.r. iki 6 v.v.; pirmadieniais: nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Muziejaus vedėja – dr. Rasa Ma-žeikaite. Muziejaus tel. 905 566-8755.

– Paramos prašo vaikučių sa-vaistrašis „Kregždutė“. Tai visos Lietuvos mažiesiems skirtas krikš-čioniškos ir tautinės dvasios laik-raštėlis. Redakcijos adresas: J. Bi-liūno gatvė 20 – 15, LT 4930 Anykščiai, Lietuva. Aukojantiems per mūsų parapiją išduodami nuo valstybinių mokesčių atleidimo pa-žymėjimai.

– Vysk. Juozas Preikšas prašo paramos visą Panevėžio vyskupijos katalikiškąjį jaunimą apjungian-čiam kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centrui, kuris rūpinasi jau-nimo katalikiškąja veikla, ruošia evangelizacijos dienas, Šv. Rašto kursų, organizuoja maldos grupes, Kryžiaus kelius, taktines švenčiausiojo adoracijos, tautinių bei relig-iųjų datų minėjimus, platina religinę spaudą ir rengia jaunimui vasaros stovyklas.

– Mišios lapkričio 19, sekma-dienį: 9.30 v.r. už a.a. Michailą Dausienę; 11 v.r. už parapiją; Va-sagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už a.a. Bronių Pakštą; Del-hi Šv. Kazimiero šventovėje, lapkri-čio 18, šeštadienį: 3 v.p.p. už a.a. Liną Markelį.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos kas sekmadienį 9.45 v. ryto.

– Mirusiųjų minėjimo sekma-dienio pamaldos įvyks lapkričio 26 d., 9.45 v.r.

– Š.m. Kalėdų pamaldos jau-nimui ir Egltė įvyks sekmadienį, gruodžio 17 d., 1.30 v.p.p. ir Kūčių vakaro pamaldos gruodžio 24 d., 5 v.p.p.

– Kas norėtų užsisakyti prof. dr. Algirdo Jūno senesni išvers-tą ir išspausdintą Bibliją, malonė-ki-te paskaminti klebonui 905 270-3723. Kaina 20 JAV dol.

Maironio mokyklos žinios

– Metinis tėvų posėdis įvyks šį šeštadienį, lapkričio 18, 11.15 val. ryto mokykloje.

– Praeitą šeštadienį, lapkričio 11, žuvę kariai už tėvynės laisvę bu-vo pagerbti su minute tylos ir malda.

– Sveikiname Violetą Sriubš-kienę, kuri pavaduos mokytoją Vi-dą Valiulienę vyresniųjų darželyje; linkime Vidai greitai pasveikti.

– Mokykla ieško geradario, ku-ris galėtų paaukoti mūsų kompute-rui vieną „external CD ROM drive“.

Živilė

Keltuvo vajui \$100 aukoko J. J. Zenkevičiai.

ISNUOMOJU rūšyje 1 kambario butą su atskiru įėjimu ir viena miegamą antpane aukšte su maistu ir aptarnavimu Etobicoke rajone nerūkantiems. Skambinti tel. 416 233-5996 Agnei.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio siste-mos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį, lapkričio 12, per 10.15 v.r. Mišias giedojo pa-rapijos jaunimo choras, palydimas gitarų.

– „Atgaivink“ programos pas-kutinės savaitės tema yra „Tęskime“.

– Pakrikštytas Rytis-Ignas, Re-natos (Reliugaitės) ir Vaclovo Po-vilonių sūnus.

– Lietuvoje mirė a.a. Danutė Petkauskienė, Vytos Vytienės se-su; Chicago mirė a.a. Vincas An-kus, A. Birgelienės brolis.

– Šį sekmadienį, lapkričio 19, bus daroma Toronto arkivyskupijos įsakytu rinkliava vyskupijos kunigų pensijų fondui papildyti.

– Dar nevelų įjungti vaikučius į Pirmai komunijai pasirušimo pa-mokas, kurios vyksta sekmadie-niais, pradedant 10.15 v.r. Mišiom.

– Mišių tarnautojams, berniu-kams ir mergaitėms, vaishes ir tarnai-mo Mišioms repeticija įvyks šį šeštadienį, lapkričio 18, 1 v.p.p. pa-rapijos patalpose. Tėvai, ar bent vienas iš jų, yra kviečiami dalyvauti posėdyje, kuris vyks repeticijos me-tu. Laukiame daugiau vaikų, norin-čių Mišioms patarnauti.

– Uždaros rekolেকcijos vyrams ir moterims, rengiamos KLKM dr-jos parapijos skryčiaus, vyks gruodžio 1 – 3 d.d. „Queen of Apostles“ tėvų oblatų namuose, 1617 Blythe Rd., Mississauga, ON, L5H 2C3, tel. 905 278-5229. Rekolেকcijas vesti yra pakviestas kun. Julius Sas-nauskas, OFM. Vietų skaičius ribo-tas. Registruotis pas dr. O. Gustai-nienę 249-7397 ar parapijos rašti-nėje. Kaina \$125.

– Kristaus Karaliaus šventės minėjimą rengia KLKM dr-jos pa-rapijos skryčiaus š.m. lapkričio 26 d., 1 v.p.p. parapijos salėje. Minėjimo programoj: kun. Juozapo Žukaus-ko, OFM, trumpa paskaita, meninė programa ir pyragų vaišės. Visi kviečiami dalyvauti.

– Nauji parapijos pastatai Bloor gatvėje jau baigiami statyti. Dabartinių pastatų perkėjas nepradės vykdyti savo projekto iki vasa-rio mėnesio ir nesipriešina, kad mes ir toliau jomis naudosisimės. Todėl Kalėdas ir N. Metus švęsime dabartinės patalpose ir turėsime daugiau laiko tvarkingai persikelti.

– Mišios sekmadienį, lapkričio 19: 8.15 v.r. už a.a. prel. Praną Vaserį; 9.15 v.r. už Ražauskų ir Meikių šeimų mirusius; 10.15 v.r. už Vėlinių novenai pavestas sielas, už a.a. Aldoną ir Liudą Stadzius, už Vaitiekūnų šeimos mirusius; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapi-jiečius.

Lietuvių Namų žinios

– Lapkričio 12, sekmadienį mūsų svietainėje pietavo 338 žmo-nės. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio na-rė L. Balsienė. Svečių knygoje sei-ma iš Toronto, A. B. Cibai iš Ha-miltono, A. O. Švilpos, A. Valaške-vičienė ir M. Naruševičienė – visi iš Londono, J. Savickienė iš Vilniaus.

– LN valdybos posėdis įvyks lapkričio 23 d., 7 v.v.

– Lapkričio 18 d. LN Vytauto Didžiojo salėje įvyks tradicinis LN 49-asis balius. Baras veiks nuo 6 v.v., vakarienė prasidės 7 v.v. Dėl papildomos informacijos teirautis tel. 416 532-3311.

– Š. m. lapkričio 24 d., 9 v.v. svietainėje „Lokys“ gros jaunimo roko grupė „Black Lotus“.

– Norintys surengti raiškarbių išpardavimą LN patalpose prašome kreiptis tel. 416-762-5789 arba 416 762-1497 ir teirautis Aldonos.

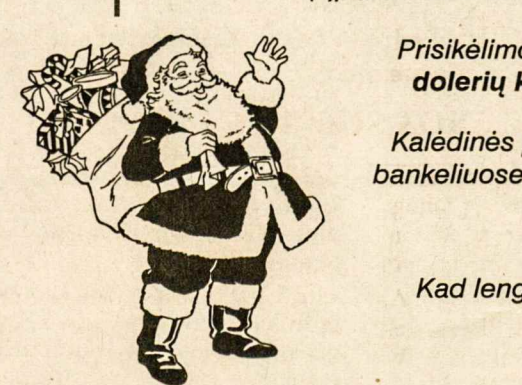
Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai auko-ko: Toronto pensininkų klubo me-zgimo būrelis – \$175.11 (\$675.11), T. Kobelskis – \$200 (\$820), V. I. Puodžiūnai – \$100 (\$300), J. Iva-nauskas – \$250 (\$1,270); a.a. A. Vaitiekienės atminimui – \$250 aukoko A. N. Hrajinik; eitynių rė-mėjai – \$500 – B. Urbanavičius, S. Styrienė; \$200 – B. Tamošiūnienė; \$140 – G. Sakus, L. G. Matukas, J. Slivinskas; \$100 – B. Laučys; \$50 – P. Styra, H. Sukauskas, A. Zala-gėnas, E. Rovas, E. Bartminas; \$40 – P. Šturmas, E. V. Stepanai; \$30 – O. R. Berentas; \$28 – J. Rovas, T. Stanulis, V. Simonaitis; \$20 – A. Skilandžiūnas, L. Balsys, J. G. Sta-siulevičiai, R. A. Ulba, I. A. Jurce-vičiai, L. Kirklis; \$14 – K. Mangli-cas, P. Tumpienė; \$10 – I. Pivorū-tė, V. Karosienė, A. DeFina, P. Sukauskas, M. Tamulaitienė, V. Sendžikas, P. Ročys, S. Matulevi-cienė, P. Kėvelaitis, J. Genys, J. Bakis, J. Zatkus, A. Artičkonis, J. Starlavičius; \$5 – P. Čiurlys.

– Slaugos namų vajeaus komite-tas dėkoja visiems aukotojams už nuoširdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Slaugos namams au-kos priimamos Toronto ir Hamilto-no kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lie-tuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonas: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0008

NORINTIEMS PRADŽIUGINTI SAVO ARTIMUOSIUS ĮVĖNTINĖMIS DOVANOMIS

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas suteikia iki 2,500 dolerių kalėdinę paskolą, kuri bus patvirtinta labai greitai.

Kalėdinės paskolos prašymų blankus galėsite pasiimti mūsų bankeliuose nuo spalio 17 dienos. Užpildžius galite pristatyti asmeniškai, atsiųsti paštu arba faksu.

Dėl išsamesnės informacijos skambinkite mums. Kad lengviau būtų, galite pasinaudoti mūsų debito kortele.

Maloniai Jūsų visų laukiame –

VEDĖJA

Toronto lietuvių pensininkų choras „DAINA“, vadovaujamas muz. L. Turūtaitės, rengia

Lapkričio koncertą

lapkričio 19, sekmadienį, 2.30 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose (lėjimas \$10.)

Visus maloniai kviečiame atsilankyti

Š.m. lapkričio 26, sekmadienį, 2 v.p.p. LN Vytauto Didžiojo salėje įvyks

SUSITIKIMAS

su CCAC (COMMUNITY CARE ACCESS CENTRE)

atstovu, kuris informuos kaip patekti į Lietuvių slaugos namus, kokie reikalavimai bei atsakys į jums rūpimus klausimus. Kviečiame gausiai dalyvauti.

LN Slaugos namų komiteto pirmininkas – R. J. Juodis

Lietuvos kariuomenės šven-tės minėjimas, rengiamas To-ronto Vlado Pūtvių šaulių kuopos, įvyks lapkričio 26, sekma-dienį, 2.30 v.p.p. Lietuvių Na-muose. Meninę programą atliks Toronto vyrų choras „Aras“, vad. L. Turūtaitės. Iš anksto visi kviečiami dalyvauti.

Jau penkioliktus metus iš eilės pasitiksime šv. Kalėdas su giesmėmis. Šiemetinėje kalė-dinėje popietėje „Laudate omnes gentes, laudate Dominum“ (Gie-dokit visos tautos, Giedokit Viešpačiui) koncertuos choras „Volungė“, vaikų choras „An-geliukai“ ir „Brass Quintet“.

Kadangi Prisikėlimo šventovė ruošiasi persikelti į naują vietą, šis kalėdinis koncertas rengia-mas Toronto Lietuvių Namų sa-lėje. Popietė įvyks gruodžio 10, sekmadienį, 3 val. p.p. lėjimas – \$10 suaugusiems, \$5 vaikams.

A. a. žmonės Eleonoros De-venienės penkerių metų mirties sukaktį minėdamas, Petras De-venis „Tėviškės žiburiams“ au-kojo \$50.

A. a. Vlado Tarvydo (Calga-ry, Alberta) atminimui, Tado ir Doreen Tarvydų šeima „Kovai su vėžio liga“ Lietuvoje aukoko \$100.

A. a. Marijos Yokubynienės atminimui, džiova ir vėžio ligomis sergantiems vaikučiams Lietuvo-jė P. Dalinda aukoko \$10. M.P.

A. a. Marijos Yokubynienės atminimui, užjausdami sūnų Benediktą ir dukrą Genovaitę Kuzmienę bei visus artimuosius, Petra ir Vladas Jankačiai „Tė-viškės žiburiams“ aukoko \$50.

A. a. Marijos Yokubynienės atminimui Algis ir Pajauta Ka-ziliai „Tėviškės žiburiams“ au-kojo \$30.

A. a. Marijos Yokubynienės atminimui pagerbti „Tėviškės žiburiams“ aukoko: \$50 – V. Ša-kalys, V. Jasinevičienė; \$30 – B. A. Matulaitis; \$25 – E. S. Če-pai, E. G. Kuchalskai, S. A. Pa-cevičiai; \$20 – I. Punkrienė, P. B. Saplai, E. H. Stepaicius, S. A. Draugeliai, V. L. Sendžikai, J. Pacevičienė, A. Augaitienė, S. V. Aušrotai, V. Balsienė, A. A. Valadkos, J. E. Čuplinskai, F. V. Mockai, I. Ignaitienė, A. Valienė; \$10 – A. Zakareviče-nė, O. Juodviršienė, J. Vingelie-nė, A. E. Abromaičiai, D. Ker-šienė, B. Sapijonienė.

A. a. tetos MARIJOS YOKUBYNIENĖS

atminimui aukoko:

\$300 – Regina Bražukienė,

Alvina ir Vladas Ramanauskai,

Antonija ir Vytautas Petruliai.

Už auką nuoširdžiai dėkoja –

Lietuvių slaugos namų vajeaus komitetas

MONTREALQUE

Pirmajai Komunijai pasirušti vaikučiai registruojami pas seselę Juditą asmeniškai arba telefonu 766-9397.

Kanados lietuvių jaunimo są-jungos Montrealio skyrius lapkričio 5 d. Aušros Vartų parapijos salėje suruošė jaukią popietę. Jaunimo pastangomis čia buvo gražiai išsta-tyti bent dvylikos montrealiečių menininkų paveiksai, atlikti įvairia technika. Tai darbai: Daliaus Bulo-tos, Petro Ibiaskio, Natalijos Ja-konienės, Teresės Keršytės-Mickie-nės, Jūros Landry, Aldonos Mor-kiničienės, Rasos Pavilaničienės, Al-vyros Povilaitienės, a.a. Vytauto, Irenos ir Andriaus Valkauskų bei Valės Valiūšienės.

Pasigrožėjus parodos rodiniais, Juozas Piečaitis visus pakvietė pasi-klausyti seselės Palmiros atsisveiki-nimo su išvažiuojančiais keturiais Montrealio jaunimo atstovais į Ja-unimo kongresą Australijoje. Didelė dalis seselės kalbos tiko ir čia susi-rinkusiai šimtainei klausytojų. Po to pasirodė „Aušros“ dainos vienetas, vadovaujamas muz. Laurenti Djint-

charadze. Šį kartą aušrietės buvo pasikvietusios ir vyrus. Dainavo: Vilija Bulotienė, Elvira Celterienė, Daiva Jaugelytė-Zatkovic, Andėja Beniušienė, Joana Adamonytė, Mykolas Beniušis, Rytis Bulota, Heroldas Celtoriui, Alfredas Pali-šaitis ir Antanas Mickus. Po skam-bių, smagių dainų vyko vaišės. Pa-baigoje jaunimas dėkojo motinoms, kurios daugiausia padėjo suorgani-zuoti šią popietę, taip pat ir sve-čiams už aukas. Dar jaunimas spėjo išsirinkti Montrealio skyriaus val-dybą: pirm. J. Piečaitis, vicepirm. A. Valkauskas, išd. D. Bulota ir valdybos narys sporto reikalams Marius Bulota.

Kariuomenės šventė bus pami-nėta lapkričio 26, sekmadienį. 11 val. iškilmingos Mišios, kuriose šauliai ir Lietuvos karininkai daly-vauja organizuotai. Po pamaldų sa-lėje: karininkų žodis, vyrų dainos vienetas, vad. muz. Aleksandro Stankevičiaus. Pabaigoje vaišės – šaltas bufetas, pyragai, kava. Ren-gėjai – Montrealio šauliai – maloni-ai kviečia visus gausiai dalyvau-ti. B.S.

IŠ MONTREALIO LIETUVIŲ VEIKLOS PRAEITIS – atelintinkų susi-rinkimas 1975 metais. Stovi (iš k.): V. Spudulis (dabar Toronto), P. Ma-liška (kunigas, Brazilijoje), A. Danaitis (Otauvoje), A. J. Mickus, S. Rašy-tinis, A. Černiauskas; sėdi: D. Styraitė (Toronto), R. Styraitė (Toronto), Mališkaitė (Kalgaryje), V. Kudžmaitė (Otauvoje), I. Adamonytė (Čikagoje), R. Sakalaitė (Toronto), V. Žitkutė (Kalgaryje)

Nuotr. D. Blaundžiūnaitės (Argentinoje)

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

BANGA RENOVATIONS, namų re-monto bei pataisymų bendrovė, at-lieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimą, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kam-barius. Taiso smulkius vandentie-kio bei elektros gedimus. Stato lau-ko verandas, tvoras. Garantuoja-mos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Mel-kiui, tel. 416 760-7181.

MOTERIS iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti vaiką, vyresnio am-žiaus žmones ir padėti namų ruo-šoje. Skambinti tel. 416 535-9446.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• ATLIKAME: stalius, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytelių (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus

• ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves

• STATOME: verandas, tvoras

• DENGIAME stogus.

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

(pager) (416) 609-5108

LORNE PARK MUZIKOS MOKYKLA

įsikūrusi 1996 m. Mississaugoje

PRIMA NAUJUS STUDENTUS |

Piano • Dainavimo

• Gitaros • Teorijos •

Vaiukučių 3-6 m. amžiaus

muzikos klases

Dėl platesnės informacijos

prašome skambinti

DEIMANTEI GRIGUTIENEI

TEL. (D.) 905-278-3309

(N) 905-848-9628

LAPKRIČIO 27 D. FEDERACINIJOSE RINKIMUOSE PERRINKITE ✓

Sarmite BULTE, M.P.
High Park-Parkdale

✓ Latvių kilmės Liberalų partijos išrinkta atstovė
✓ Kanados paveldo ministerijos parlamentinė sekretorė
✓ Kanados prekybos misijai į Baltijos kraštus vadovė
✓ "Women Entrepreneurs of Canada" steigėja

SUSIPAŽINKIME!
Rinkimų būstinė – 339 Roncesvalles Ave.
Telefonas 416-535-3993. Tinklapis – www.interlog.com/~sambulte
El. paštas – sambulte@istar.ca

Authorized by the official agent for Sarmite Bulte